între altele în cadrul „Grupului celor 77"; au fost, de asemenea, abordate probleme ale realizării unei noi ordini politice și economice în lume, ale dezarmării, ale păcii. Am discutat, de asemenea, căile prin care se pot aprofunda raporturile bilaterale dintre țările noastre, în mai multe domenii, în special în cel al comerțului și schimburilor economice.

— Știm că ați avut, de asemenea, convorbiri cu oficialități române la Ministerul de Externe, la Ministerul Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale. Care ar fi, în lumina acestor convorbiri, perspectivele cooperării româno-malayeziene ?

— Vizita mea este numai una din numeroasele schimburi de vizite oficiale dintre cele două guverne și parlamente, ce au avut loc de-a lungul ultimilor ani. Nu încape nici o îndoială că există o dorință evidentă, din partea ambelor noastre țări și guverne, de a întări aceste relații, în multe domenii. Eforturile în această direcție vor continua în viitor prin vizite ale unor înalte oficialități guvernamentale, ale unor misiuni comerciale, prin alte forme de cooperare bilaterală.

— Care este părerea dv. despre rolul pe care pot să-l joace parlamentarii în intensificarea relațiilor bilaterale, în lupta pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale, pentru realizarea dezarmării ?

— Au fost depuse strădanii imense de unii conducători de stat — și subliniez, în acest context, din nou rolul deosebit al președintelui Nicolae Ceaușescu — pentru înfăptuirea acestor obiective și țeluri nobile. Parlamentele din diferite țări, în cadrul Uniunii interparlamentare sau al schimburilor bilaterale, sprijină aceste eforturi. Parlamentarii au privilegiul de a reprezenta direct popoarele din diferite țări și, în colectiv sau individual, ei pot juca un rol foarte important în sprijinirea eforturilor pentru realizarea păcii mondiale, a dezarmării, a noii ordini economice și a altor obiective.

— Cu ce impresii vă întoarceți în țară după vizitarea diferitelor obiective economice și social-culturale din București și Cluj-Napoca ?

— Sînt foarte impresionat atît de vizita în capitală, cît și de cea de la Cluj-Napoca. Am fost primiți pretutindeni, în Capitala României și la Cluj-Napoca, cu cea mai călduroasă ospitalitate.

Am vizitat, între altele, o fabrică de mobilă, alta de porțelan, o fabrică constructoare de mașini textile, și am fost foarte impresionați de organizarea lor, de entuziasmul conducerilor și muncitorilor din aceste unități economice. Recent, o delegație numeroasă, condusă de ministrul adjunct al comerțului din Malayezia, a vizitat România, timp de mai multe zile, și a purtat convorbiri foarte utile la diferite ministere. Sînt convins că există posibilități concrete pentru adîncirea cooperării economice bilaterale, iar aceste contacte vor continua, în vederea dezvoltării unei cooperări economice și mai strînse între România și Malayezia.

Sînt impresionat de spiritul de unitate, de mîndria poporului român pentru moștenirea sa culturală, de eforturile depuse de poporul român în toate domeniile de activitate, de realizările sale. Sînt impresionat de entuziasmul cu care președintele Nicolae Ceaușescu, guvernul și poporul român edifică o viață mai bună în România, de atenția nobilă pe care președintele Ceaușescu o acordă promovării păcii și cooperării internaționale.

Convorbire realizată de Radu Toma

Raporturile româno-italiene: curs pozitiv, posibilități concrete de dezvoltare

Cronicarul, care-și propune să treacă în revistă ultimii ani ai evoluției raporturilor româno-italiene, va înregistra cu siguranță o dezvoltare substanțială — cantitativă, dar, mai ales, calitativă — a colaborării dintre cele două țări. Domeniilor cunoscute — economic, comercial, științific, cultural — li s-au adăugat mereu noi și specifice domenii de colaborare, precum cele ale tineretului, turismului și sportului, mijloacelor de informare în masă, poștelor și telecomunicațiilor, educației, mediului înconjurător etc. ; aceste raporturi s-au extins și în sfera colaborării pe plan internațional ; activitatea politico-diplomatică se desfășoară — mai ales de la vizita, din mai 1973, în Italia, a președintelui Nicolae Ceaușescu — într-un ritm intens. Să amintim doar faptul că, în ultimii doi ani, premierul Italiei ne-a vizitat țara și că, practic, liderii tuturor partidelor care compun actuala majoritate parlamentară au venit la București.

Vizita la Roma, între 19 și 20 octombrie, a ministrului român al afacerilor externe, Ștefan Andrei, invitat de omologul său italian, Arnaldo Forlani, se înscrie, așadar, într-o continuitate pe care am putea-o numi, fără a exagera, tradiție. O confirmă însuși faptul că ministrul român a fost primit de președintele Italiei, Alessandro Pertini, căruia i-a transmis un mesaj de caldă prietenie din parea președintelui Nicolae Ceaușescu, mesaj însoțit de invitația, acceptată cu plăcere, de a ne vizita țara ; stă mărturie primirea la premierul Giulio Andreotti, prilej pentru acesta de a evoca vizita sa la București de anul trecut, convorbirile avute cu președintele României ; o relevă întîlnirea cu președintele Senatului, Amintore Fanfani, ocazie pentru sublinierea rolului și contribuției parlamentarilor în dezvoltarea și diversificarea raporturilor româno-italiene ; o exprimă discuțiile avute cu ministrul trezoreriei Filippo Pandolfi și cu ministrul comerțului exterior, Rinaldo Ossola. Expresii ale bunelor raporturi cu principalele partide ale „arcului constituțional" italian sînt întîlnirile ministrului de externe român cu Enrico Berlinguer, secretarul general al Partidului Comunist Italian, și Benigno Zaccagnini, secretarul politic al Partidului Democrat-Creștin.

Desfășurate într-o atmosferă de cordialitate și deplină înțelegere, convorbirile dintre cei doi miniștri de externe au evidențiat satisfacția față de cursul ascendent al raporturilor româno-italiene, subliniind importanța deosebită pe care a avut-o în acest sens vizita oficială în Italia, în mai 1973, a președintelui Nicolae Ceaușescu. După o examinare a posibilităților concrete de lărgire a colaborării în toate domeniile, cei doi miniștri de externe și-au exprimat reciproc dorința ca, în spiritul Declarației solemne comune semnate la Roma, la 22 mai 1973, să se dezvolte în continuare relațiile dintre România și Italia. Astfel, în domeniul **economic**, s-a relevat cu satisfacție dezvoltarea pozitivă a relațiilor și s-a convenit asupra extinderii lor viitoare ; în plan **comercial**, s-a constatat că schimburile reciproce au recăpătat, în cursul acestui an, dinamismul anilor precedenți, dinamism caracterizat prin importante și constante progrese ; în sectorul **cooperării industriale** s-a apreciat că acțiunile — în curs de realizare sau în studiu — evoluează favorabil, contribuind la întărirea relațiilor bilaterale ; perspective de mare interes există și în domeniul **relațiilor culturale** și al **cooperării științifice și tehnice**, subliniindu-se, în context, rolul schimbului de vizite între tinerii din cele două țări, în spiritul declarației cu privire la colaborarea româno-italiană în **domeniul tineretului**, semnată anul trecut la București, cu ocazia vizitei premierului Giulio Andreotti.

Totodată, convorbirile de la Roma au constituit un nou prilej de constatare a similitudinilor și convergenței punctelor de vedere — român și italian — în numeroase probleme ale vieții internaționale. Trecînd în revistă evoluția și mutațiile intervenite în viața internațională, cei doi miniștri de externe au subliniat importanța deosebită a respectării, de către toate statele, în relațiile lor internaționale, a normelor dreptului internațional și principiilor Cartei O.N.U., înscrise de altfel și în Declarația solemnă comună româno-italiană.

S-a relevat, în acest spirit, necesitatea intensificării eforturilor în vederea respectării și aplicării integrale, de către toate statele semnatare, a tuturor principiilor și prevederilor Actului final de la Helsinki, subliniindu-se că, pentru impulsionarea efectivă a procesului inițiat de Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, este necesară o serioasă și profundă pregătire a reuniunii de la Madrid, din 1980.

Între marile probleme de care este preocupată astăzi omenirea, dezarmarea și noua ordine economică internațională au fost abordate la Roma în mod concret. De remarcat că, în ce privește dezarmarea, s-a menționat valoarea hotărîrilor adoptate la sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. consacrată acestei probleme, exprimîndu-se dorința vie ca aceste hotărîri să impulsioneze eficace reglementarea problemelor care se pun în acest domeniu și să deschidă perspective favorabile realizării unei dezarmări efective. În ce privește edificarea unei ordini economice internaționale, juste și echitabile, s-a apreciat că viitoarea sesiune specială a Adunării Generale a O.N.U. (1980) va avea un rol important în stabilirea unei strategii a dezvoltării, elaborată cu participarea tuturor statelor și care să cuprindă principiile, orientările și căile pentru lichidarea subdezvoltării.

În lume există la ora actuală stări conflictuale ce riscă să pună în pericol pacea și securitatea popoarelor ; soluționarea acestor probleme — au subliniat miniștrii de externe român și italian — trebuie să se facă numai pe calea negocierilor, cu participarea directă a țărilor implicate, fără amestec străin.

Sînt, toate acestea, probleme care preocupă omenirea în ansamblu. Iată de ce România și Italia — țări cu orînduiri sociale diferite, care fac, în primul rînd, parte din continentul european, dar care aparțin, în egală măsură, lumii — sînt hotărîte să-și aprofundeze, în spiritul principiilor coexistenței pașnice, relațiile dintre ele pe plan multilateral, colaborarea pe scena internațională, contribuind, fiecare în parte și împreună, la crearea unui climat nou, de pace și înțelegere între toate popoarele.

R. D.

NAȚIUNILE UNITE

Teme centrale ale dezbaterii:
• lichidarea subdezvoltării
• oprirea cursei înarmărilor

Corespondență din New York de la Nicolae Plopeanu

Dezbaterile pe probleme din cadrul actualei sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., începute la 16 octombrie, reflectă preocupările prioritare ale statelor membre în jurul a două teme centrale, expresii a tot atîtea imperative arzătoare în strînsă conexiune : pe de o parte, necesitatea lichidării subdezvoltării — a cărei persistență și adîncire reprezintă un potențial exploziv — și edificarea noii ordini economice mondiale ; pe de altă parte, oprirea cursei tot mai accentuate a înarmărilor care aruncă poveri uriașe pe umerii omenirii, eliminarea spectrului unor confruntări militare, mai ales nucleare, cu consecințele lor incalculabile.

În abordarea acestor două comandamente istorice, actuala sesiune a înscris, pînă acum, cîteva elemente pozitive. În acest context, se pot menționa rezoluția adoptată prin consens de Adunarea Generală la încheierea dezbaterilor referitoare la activitatea comitetului plenar pentru noua ordine internațională și începerea activității primelor organisme de deliberare și negocieri în domeniul dezarmării, stabilite de sesiunea specială a Adunării Generale consacrate acestui deziderat vital al popoarelor.

După părerea unanimă a participanților, rezoluția în problema noii ordini economice internaționale creează un cadru favorabil reluării și impulsionării activității comitetului. Inițiată de țările membre ale „Grupului celor 77", documentul subliniază, în acest sens, necesitatea realizării, prin eforturile hotărîte ale tuturor statelor membre, de progrese reale în soluționarea problemelor care constituie obiectul preocupărilor comitetului plenar pentru noua ordine economică internațională. Rezoluția reafirmă ideea fundamentală că — așa cum a susținut și susține în permanență România — toate negocierile, cu caracter global, privind promovarea noii ordini economice internaționale trebuie să se desfășoare în cadrul Națiunilor Unite, rolul central revenind Adunării Generale.

În acest scop, după cum se știe, a fost creat, la sesiunea trecută, comitetul plenar pentru noua ordine economică internațională, la care să participe toate statele membre ale O.N.U. Comitetul plenar nu a fost, însă, în măsură să treacă la negocieri concrete datorită ivirii unor divergențe asupra mandatului său, divergențe care exprimă de fapt ezitarea pe care o manifestă unele țări dezvoltate de a ataca frontal problemele dezvoltării și de a se angaja concret în rezolvarea acestora. Ca urmare, țările în curs de dezvoltare, membre ale „Grupului celor 77", au cerut ca, avîndu-se în vedere importanța deosebită a tematicii care formează obiectul negocierilor din comitetul plenar, problemele respective să fie discutate în plenul Adunării Generale.

În cadrul dezbaterilor din Adunarea Generală, la care au luat parte reprezentanții a 40 de state, ca și în rezoluția adoptată, s-a exprimat îngrijorarea față de situația din economia mondială ce se repercutează cu consecințe deosebit de serioase, în primul rînd, asupra țărilor în curs de dezvoltare. Totodată, s-a subliniat necesitatea întreprinderii de acțiuni concertate pentru lichidarca subdezvoltării, stabilirea unor relații noi între state, bazate pe deplina egalitate și echitate.

Vorbind în numele țărilor membre ale „Grupului celor 77", Mahmoud Mestiri (Tunisia) a arătat că dialogul privitor la făurirea noii ordini economice internaționale a fost adus la O.N.U. în contextul în care au eșuat toate încercările desfășurate în foruri restrînse, nedemocratice, din afara Organizației de a se soluționa dificultățile economice ale imensei majorități a țărilor lumii și de a se restructura relațiile economice internaționale în ansamblul lor. El s-a pronunțat pentru noi și susținute eforturi în direcția „impulsionării negocierilor din cadrul comitetului plenar", întrucît „amînarea soluționării problemelor economice care confruntă omenirea nu poate decît să înrăutățească situația și să deterioreze șansele țărilor în curs de dezvoltare de a micșora prăpastia ce le separă de cele industrializate". „Criza economică, inflația, deprecierea monetară — toate fenomene negative create de economia de piață a țărilor dezvoltate — influențează, desigur, standardul de viață al locuitorilor din aceste state, dar întreaga povară este aruncată pe umerii milioanelor de înfometați din țările în curs de dezvoltare" — a declarat reprezentantul Perului, Carlos Alzamora. Arătînd că 800 de milioane de oameni din țările în curs de dezvoltare trăiesc în mizerie și ignoranță, reprezentantul Libiei, Mansur Kikia, a declarat că „enormul decalaj dintre bogați și săraci trebuie lichidat. Actualul sistem al relațiilor economice este inechitabil. El servește doar unui număr redus de state ; de aceea este necesară crearea unei noi ordini economice internaționale care să contribuie la lichidarea subdezvoltării și făurirea unei lumi mai drepte. „La O.N.U., ca și în alte organisme internaționale — a spus reprezentantul Kenyei, Charles Gatere Maina — am fost tratați de reprezentanții unor state cu declarații de bune intenții, care n-au fost, însă, urmate de fapte atunci cînd au început negocieri concrete".

În încheierea dezbaterilor, președintele actualei sesiuni a Adunării Generale, Indalecio Lievano, a arătat că, în urma consultării avute cu statele membre, asupra clarificării mandatului comitetului plenar, este în măsură să facă precizarea că acest comitet va desfășura negocieri în vederea adoptării de linii directoare și a realizării de acorduri menite să ducă la rezolvarea problemelor fundamentale ale cooperării economice internaționale. Rezultatele negocierilor vor fi exprimate sub formă de concluzii comune, orientate spre acțiuni concrete, adresate, prin intermediul Adunării Generale, statelor și organizațiilor internaționale interesate.

Președintele și-a exprimat convingerea că, avîndu-se în vedere consensul realizat la adoptarea rezoluției și adeziunea exprimată de statele membre, comitetul plenar va putea, acum, să-și continue activitatea cu rezultate concrete, de substanță. Este clar, a continuat el, că Adunarea Generală acordă o atenție deosebită obiectivelor urmărite prin crearea comitetului plenar și că problema făuririi noii ordini economice internaționale reprezintă o preocupare constantă a tuturor țărilor reprezentate în această Adunare.

■

O preocupare la fel de constantă a tuturor popoarelor și statelor este — așa cum o arătau dezbaterile din comitetul nr. 1 (pentru problemele politice și de securitate) — înfăptuirea dezarmării și în primul rînd a celei nucleare.

Se știe că sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării, stabilind necesitatea readucerii efective a problematicii dezarmării în sfera O.N.U., a adoptat și hotărîri importante privind democratizarea și dinamizarea organismelor de deliberare și negocieri care, prin caracterul lor reprezentativ, să permită exprimarea pozițiilor și promovarea intereselor proprii ale fiecărui stat, ale comunității internaționale în ansamblul ei. Vedem, în aceasta, o materializare a concepției pe care România, președintele Nicolae Ceaușescu personal, au susținut-o cu hotărîre, potrivit căreia O.N.U. oferă cadrul cel mai adecvat pentru negocieri în acest domeniu, avînd responsabilități majore și fiind chemată să imprime o eficiență sporită în activitatea de dezbatere și soluționare a problemelor dezarmării.

După cum s-a anunțat, între 9 și 13 octombrie s-a desfășurat prima sesiune (cu caracter organizatoric) a Comisiei O.N.U. pentru dezarmare, organ deliberativ al Adunării Generale, prevăzut de sesiunea specială. În prezent, au loc dezbateri în comitetul nr. 1 (pentru problemele politice și de securitate) care, potrivit sesiunii speciale, din acest an, se va ocupa exclusiv cu problemele dezarmării și cu cele legate de securitatea internațională.

În cadrul dezbaterilor din comitetul nr. 1 s-a evidențiat îngrijorarea crescîndă a statelor membre față de efectele grave ale cursei înarmărilor, în special a celei nucleare, pentru întreaga omenire, punînd în pericol eforturile de progres ale popoarelor, pacea întregii lumi. Ca urmare, toți vorbitorii au arătat că este imperios necesar să se folosească toate căile și toate posibilitățile, în primul rînd organismele nou create, pentru a se trece la

oprirea cursei înarmărilor și la adoptarea de măsuri efective de dezarmare. S-a mai evidențiat ca fondurile eliberate prin înfăptuirea dezarmării să fie folosite pentru dezvoltarea statelor, în special a celor rămase în urmă, contribuind astfel la lichidarea subdezvoltării.

Consemnînd aceste fapte, se cuvine a releva că, în dezbaterile de pînă acum asupra problemelor cardinale menționate, s-au exprimat de către numeroși delegați opinii asemănătoare sau apropiate de cele pe care le preconizează România socialistă. Este, desigur, o nouă dovadă a justeței, realismului și spiritului constructiv ce definesc pozițiile promovate de țara noastră, de președintele Nicolae Ceaușescu, o mărturie grăitoare că aceste poziții răspund unor necesități acute ale dezvoltării internaționale, sînt în consens cu interesele tuturor popoarelor.

„Săptămîna dezarmării"

Alarmați de continuarea cursei înarmărilor, care constituie o amenințare crescîndă împotriva păcii și securității internaționale, împotriva a însăși supraviețuirii umanității, reprezentanții a 149 de state au adoptat, în vara acestui an, o declarație și un program de acțiune cerînd încheierea unei serii de acorduri specifice privind reducerea, limitarea și interzicerea armelor, ca pași spre obiectivul final al dezarmării generale și complete.

Programul de acțiune global cuprinde și proclamarea unei „săptămîni a dezarmării", care să înceapă la 24 octombrie, ziua aniversării întemeierii Organizației Națiunilor Unite. Proclamînd o „săptămînă destinată promovării obiectivelor dezarmării", Adunarea Generală a O.N.U. a cerut o mai largă difuzare a informațiilor referitoare la cursa înarmărilor, în scopul dezvoltării unei puternice conștiințe a opiniei publice mondiale, pentru ca aceasta să exercite o influență pozitivă în direcția dezarmării. Este esențial — declara, în acest sens, Adunarea Generală — ca nu numai guvernele, dar, în egală măsură, popoarele lumii să cunoască și să înțeleagă primejdiile situației actuale.

Dezarmarea, sub toate formele ei, a fost, încă de la început, unul dintre obiectivele principale ale Organizației Națiunilor Unite și, poate, activitatea căreia i-au fost consacrate eforturile cele mai îndelungate. De la nașterea O.N.U. — și de la începutul erei nucleare —, adică de peste 30 de ani, nu a fost, însă, posibil, în ciuda numeroaselor acorduri asupra limitării și controlului armamentelor, să se oprească sau să se limiteze cursa înarmărilor — fie că este vorba de arme nucleare sau clasice. Pericolul proliferării armelor nucleare nu numai că există, dar a devenit mai amenințător ; experiențele cu arme nucleare continuă, armele sînt din ce în ce mai perfecționate și mai ucigătoare, iar cursa tehnologică a armamentelor nu încetează să înregistreze „progrese" cu implicații dintre cele mai periculoase.

Într-o lume tot mai preocupată de problemele dreptății sociale, ale foametei, sărăciei, dezvoltării și unei repartiții echitabile a resurselor, cheltuielile pentru armamente se apropie de 400 miliarde de dolari pe an. Niciodată pînă acum nu s-a realizat, în timp de pace, o asemenea producție de arme de război. Comerțul internațional cu arme este evaluat, în prezent, la aproximativ 20 miliarde de dolari pe an. Se apreciază că există circa 400 000 de savanți și ingineri angajați în proiectele militare, care reprezintă în jurul a 40 la sută din toate creditele, mijloacele publice sau particulare alocate pentru cercetare și dezvoltare.

Aceasta este o situație pe care societatea contemporană nu o mai poate suporta mult timp. Ea este contrară spiritului epocii noastre, se opune eforturilor care vizează instaurarea unei noi ordini mondiale mai satisfăcătoare pentru toți, și, de fapt, pune în pericol însăși existența umanității.

Actualul deceniu ar fi trebuit să fie, așa cum a fost proclamat, „deceniul dezarmării". În realitate, prin rezultatele evoluției mondiale în cei opt ani care s-au scurs, el pare să merite mai curînd denumirea de deceniu al înarmărilor. Nu numai că nu a fost aplicată nici o măsură de dezarmare, semnificativă prin efectul ei asupra tendinței de bază, nu numai că nu s-au operat reduceri ale stocurilor de arme, nu numai că nu a fost distrusă nici o bombă, nici un mijloc de transportare a încărcăturilor explozive, dar cursa înarmărilor a continuat neabătut, căpătînd noi dimensiuni, creînd noi premise pentru intensificarea ei, în continuare, și agravînd primejdia de război. Caracterul tehnologic al acestei curse s-a accentuat, stocurile de arme — de distrugere în masă și convenționale — au crescut în ritmuri înalte, a fost sporită importanța militară a mediului oceanic și a spațiului extraterestru, iar, în competiția armamentelor, au fost atrase noi și noi state.

România, prin politica și inițiativele promovate de președintele Nicolae Ceaușescu se distinge prin acea conștiință vie care nu încetează să sublinieze cît de periculoase sînt iluziile întreținute în legătură cu cursa înarmărilor, cît de urgent este ca realitatea să fie privită în față, așa cum este ea, cît de necesar este să se acționeze, pînă nu va fi prea tîrziu, pentru a se pune capăt celui mai periculos curs în care s-a aflat angajată vreodată omenirea. În virtutea acestei conștiințe, din momentul intrării sale, în 1955, în O.N.U., România a acționat consecvent în acest for, venind cu numeroase propuneri proprii și sprijinind toate propunerile constructive și realiste ale altor țări pentru înfăptuirea dezarmării generale și complete, în primul rînd a dezarmării nucleare, ca obiectiv fundamental, precum și pentru adoptarea unor măsuri parțiale, colaterale de natură să netezească drumul spre acest obiectiv. Această activitate bogată, perseverentă și-a găsit expresia într-un șir de propuneri, inițiative, contribuții la îmbunătățirea sau inițierea unor proiecte de rezoluții și măsuri. Toate aceste propuneri și inițiative, întreaga activitate politico-diplomatică vizînd ansamblul problemelor dezarmării se traduce printr-o acțiune concretă, efectivă în slujba reducerii și încetării înarmărilor, printr-o abordare și aplicare treptată de la simplu la complex, spre obiectivul final — dezarmarea generală și completă.

Ilie Olteanu

Ratificarea Tratatului de pace și prietenie chino-japonez

La 22 octombrie, Den Siao-pin, vicepremierul Consiliului de Stat al R. P. Chineze, a sosit la Tokio într-o vizită oficială de prietenie, la invitația guvernului japonez, și pentru a participa la ceremonia prilejuită de schimbul instrumentelor de ratificare a Tratatului de pace și prietenie, încheiat, la 12 august a.c., între cele două țări.

Prezenți, în dimineața de 23 octombrie, la ceremonia schimbului instrumentelor de ratificare, premierul japonez Takeo Fukuda și vicepremierul Den Siao-pin au rostit scurte alocuțiuni. Încheierea Tratatului de pace și prietenie — a spus premierul Takeo Fukuda — are nu numai o profundă semnificație în întărirea și dezvoltarea legăturilor de pace și prietenie între Japonia și China, dar, de asemenea, reflectă aspirațiile comune ale celor două țări de a contribui la cauza păcii și stabilității în Asia și în lume.

Vicepremierul Den Siao-pin a arătat că Tratatul consolidează relațiile de bună vecinătate și prietenie dintre cele două țări și deschide perspective mai largi creșterii schimburilor în domeniile politic, economic, cultural, al științei și tehnologiei. El va exercita, de asemenea, o influență pozitivă asupra menținerii păcii și securității în regiunea Asiei și Pacificului .

Cu prilejul vizitei, vicepremierul Den Siao-pin a fost oaspetele împăratului Hirohito.

În prezența vicepremierului chinez Den Siao-pin (stînga) și a premierului nipon, Takeo Fukuda, miniștrii de externe ai celor două țări au semnat și, apoi, au schimbat instrumentele de ratificare a Tratatului chino-japonez de pace și prietenie

Tot în cursul zilei de luni, vicepremierul chinez Den Siao-pin și primul ministru japonez Takeo Fukuda au început prima rundă de convorbiri la reședința oficială a primului ministru. În cadrul convorbirilor — menționează agenția „China Nouă" — cele două părți au procedat la un schimb de opinii în legătură cu probleme majore de interes reciproc privind situația internațională și situația din Asia. Ambele părți au subliniat că Tratatul de pace și prietenie China-Japonia este de mare importanță pentru prietenia și colaborarea dintre cele două țări și pentru pacea mondială. Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă sinceră și prietenească.

ORIENTUL MIJLOCIU

Evoluția negocierilor egipteano-israeliene

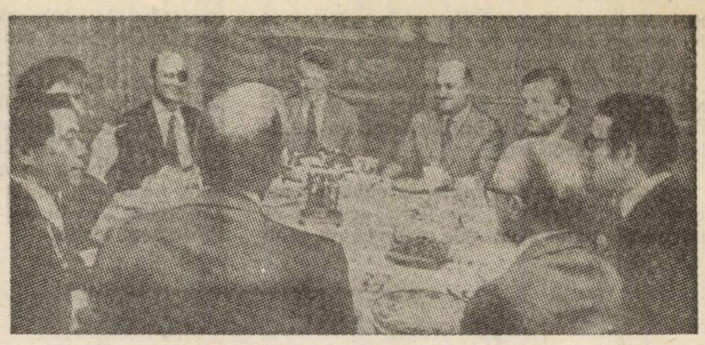

Președintele Jimmy Carter, la „Blair House" din Washington, împreună cu membrii delegațiilor egipteană și israeliană la negocierile privind elaborarea unui tratat de pace între cele două țări

Cîteva momente, bine distincte, au caracterizat pînă acum desfășurarea convorbirilor egipteano-israeliene de la Washington, cu participarea S.U.A., în vederea încheierii unui tratat de pace între cele două țări. După progresele constante anunțate în primele șapte zile, au urmat, în a doua jumătate a săptămînii trecute, știri despre unele dificultăți. Momentul a coincis cu prezentarea unui nou document de lucru american, la 19 octombrie, și cu angajarea directă a președintelui Carter în negocieri. În sfîrșit, ca urmare a eforturilor amintite, duminică a fost anunțată realizarea unui acord, la nivelul delegațiilor, asupra proiectului de tratat, fără ca, prin aceasta, toate dificultățile să fie depășite.

Prima și cea mai importantă problemă a convorbirilor de pînă acum a constituit-o — potrivit comentatorilor — cererea delegației egiptene de a se stabili o „legătură strînsă" între cele două documente semnate la Camp David, luna trecută — „Cadrul pentru încheierea unui tratat de pace între Egipt și Israel" și „Cadrul pentru pace în Orientul Mijlociu". După cum se știe, negocierile actuale se desfășoară pe baza celui dintîi și vizează, în esență, concretizarea prevederilor sale. Ca o dovadă însă a spiritului comun în care au fost elaborate cele două documente, Egiptul a solicitat, încă de la deschiderea noii reuniuni tripartite, stabilirea unei legături exacte între actualele convorbiri și eforturile necesare pentru realizarea unei soluționări globale a crizei din regiune. Sau, cu alte cuvinte, ca tratatul de pace egipteano-israelian să cuprindă, sub o formă sau alta, angajamentul Israelului de a întreprinde măsuri pentru aplicarea documentului asupra unei păci globale în zonă. Aceasta ar însemna, afirmă oficialitățile egiptene, că normalizarea relațiilor dintre cele două țări se înscrie ca parte integrantă a unei reglementări de ansamblu, iar, pe de altă parte, că ea va rămîne legată de evoluțiile privind viitorul Cisiordaniei, Gazei și soluționarea problemei palestiniene.

Duminică, la anunțarea acordului asupra proiectului de tratat, purtătorul de cuvînt al reuniunii de la „Blair House", George Sherman, arăta că, la nivelul delegațiilor, s-a ajuns la o „soluție satisfăcătoare" și în ce privește „legătura" solicitată de Egipt. Totuși, după analiza detaliată a proiectului convenit, la Cairo s-a menționat, luni, că președintele Sadat a cerut clarificări suplimentare asupra unora dintre prevederile lui. „Acest studiu este necesar, înainte ca tratatul să poată fi semnat" — a subliniat purtătorul de cuvînt prezidențial egiptean, Saad Nassar. Potrivit unei declarații a premierului Moustapha Khalil, observațiile egiptene — care, s-a precizat, nu echivalează cu o „respingere" a tratatului — vizează tocmai „relația dintre viitorul Cisiordaniei, respectiv al Gazei, și tratatul de pace egipteano-israelian". De asemenea, în numărul său de marți, oficiosul „Al Ahram" menționa că președintele Sadat a cerut să fie aduse „amendamente esențiale" unor formulări convenite la nivelul delegațiilor ; amendamentele respective s-ar referi la „legătura strînsă" dintre tratatul de pace și „reglementarea globală a conflictului israelo-arab".

Principalii membri ai delegației israeliene (ministrul de externe, Moshe Dayan, și ministrul apărării, Ezer Weizman, împreună cu consilierii lor juridici) revenind în Israel, duminică seară, negocierile de la Washington au continuat, luni și marți, mai ales la nivel de experți, asupra clarificărilor cerute de Egipt, ca și asupra unor puncte rămase nesoluționate. Conform, de altfel, purtătorului de cuvînt al reuniunii, proiectul de tratat convenit de către cele trei delegații și prezentat spre aprobare guvernelor de la Cairo și Tel Aviv cuprindea un preambul, nouă sau zece articole și un număr de anexe asupra cărora nu s-a ajuns la un consens deplin. „Negocierile, sublinia el, continuă la Washington asupra anexelor ; mai multe puncte ale acestor anexe au fost, și ele, înaintate spre aprobare finală guvernelor egiptean și israelian, în timp ce altele depind încă de un acord preliminar aici". Surse ale delegațiilor prezente la „Blair House" au precizat că aspectele rămase nesoluționate se referă, în special, la probleme concrete, — militare și economice — privind retragerea israeliană din Sinai, calendarul ei, ca și la modalitățile de normalizare a relațiilor reciproce. De asemenea, la nivel de experți, părțile discută, cu începere de luni, despre comercializarea petrolului din Sinai, în urma retragerii israeliene. Potrivit surselor oficiale, Egiptul a acceptat, în principiu, să vîndă Israelului țiței extras de la puțurile din regiune, după revenirea peninsulei sub suveranitatea sa ; întrucît, însă, ambele părți au solicitat unele compensații — Israelul, pentru instalațiile construite în regiune, iar Egiptul, pentru petrolul extras, timp de 11 ani, de cînd peninsula se află sub ocupație israeliană —, a devenit necesară desfășurarea unor convorbiri suplimentare.

Natura altor probleme în discuție nu a fost precizată. De altfel, știrea privind revenirea principalilor membri ai delegației Israelului la Tel Aviv — anunțată spre sfîrșitul săptămînii trecute — a fost considerată, la început, drept simptomul unui anumit „impas" al tratativelor. Ulterior, prin definitivarea acordului asupra proiectului de tratat, aceasta a primit, firește, o altă interpretare, fiind pusă în legătură cu consultările necesare asupra progreselor realizate pînă în prezent. Totuși, comparativ cu promptitudinea reacției egiptene față de acordul realizat, poziția Israelului s-a lăsat așteptată. Marți seara, la închiderea ediției noastre, aceasta nu fusese formulată încă, deși, în prealabil, cu începere de luni seara, au avut loc două ședințe extraordinare ale guvernului. Ca urmare a continuării studierii proiectului de tratat de către oficialitățile israeliene, o nouă reuniune a cabinetului a fost stabilită pentru miercuri dimineața, urmînd ca, după aceea, hotărîrile adoptate să fie anunțate. Potrivit surselor de la Tel Aviv, discuțiile s-au desfășurat pe baza unui raport detaliat al ministrului de externe, Moshe Dayan, care, la revenirea în țară, declara : „Progrese foarte mari au fost realizate la negocierile de la Washington, dar continuă să existe unele dificultăți". Fără îndoială, notează observatorii, problema „legăturii" solicitate de Egipt între cele două acorduri de la Camp David s-a aflat pe agenda reuniunilor cabinetului, precum și necesitatea unui mandat lărgit pentru delegația israeliană la Washington, care ar urma să revină aici în cursul zilei de astăzi.

Începute în urmă cu exact două săptămîni, negocierile egipteano-israeliene par să fi intrat, așadar, — sub rezerva unor evoluții imprevizibile — într-o fază decisivă. Cît va dura aceasta și ce probleme anume formează obiectul ei, nu s-ar putea preciza. De menționat, totuși, optimismul manifestat în preajma reuniunii de la Washington, ca și intenția celor două părți de a ajunge la un acord cît mai repede posibil, de preferat înaintea împlinirii unui an de la amorsarea actualelor contacte politico-diplomatice, prin vizita președintelui Sadat la Ierusalim.

Firește, continuarea tratativelor și perspectiva realizării acordului de pace între cele două țări înscriu evoluții notabile în situația din Orientul Mijlociu, ele putînd exercita o influență importantă asupra evenimentelor, asupra eforturilor pentru o soluționare deplină. Este necesar, însă, pentru realizarea unei reglementări globale, efective, să se ajungă la negocieri cu participarea tuturor statelor interesate, inclusiv a Organizației pentru Eliberarea Palestinei. Și, desigur, obiectivul final al unei păci globale nu poate fi atins fără retragerea Israelului din toate teritoriile arabe ocupate, fără soluționarea problemei palestiniene — care constituie, de fapt, esențialul asigurării unei păci trainice, juste, de natură să garanteze fiecărei națiuni din Orientul Mijlociu dreptul la o existență independentă, precum și colaborarea pașnică între statele din zonă. O asemenea cale constituie singura modalitate corespunzătoare pe deplin intereselor tuturor popoarelor din această frămîntată regiune a lumii, cauzei generale a păcii și securității.

I. Madoșa

Soluții africane la probleme africane

Pași noi, importanți, pe calea normalizării raporturilor dintre Angola și Zair

La 15 octombrie — la invitația președintelui Republicii Populare Angola, dr. Agostinho Neto, — președintele Republicii Zair, generalul Mobutu Sese Seko, a sosit la Luanda, într-o vizită oficială de 48 de ore, cu scopul consacrării normalizării raporturilor dintre cele două state africane. Ca început al procesului de normalizare a acestor raporturi poate fi considerat întîlnirea de la Brazzaville din iulie a.c., cînd au fost puse bazele reconcilierii dintre cele două țări, urmată de vizita oficială a președintelui angolez la Kinshasa, cîteva săptămîni după aceea.

Agostinho Neto : „noul dialog angolo-zairez ilustrează voința celor două părți de a stabili relații de bună vecinătate"

Mobutu Sese Seko : frontiera comună trebuie să devină „un lung cordon al fraternității, destinderii și păcii"

După cum este cunoscut, relațiile dintre cele două state au cunoscut o îndelungată perioadă de tensiune, încă de la proclamarea independenței Angolei (11 noiembrie 1974), ca urmare, în principal, a perpetuării unor moșteniri lăsate de sistemul colonialist, de politica imperialistă de dominație și învrăjbire. Îndelungata stare de încordare în relațiile dintre aceste state — printre cele mai mari și mai bogate în resurse naturale din Africa — a contribuit, într-o măsură importantă, la menținerea unei situații grave pe continent, de natură să pună în pericol pacea în această zonă și în întreaga lume, precum și dezvoltarea social-economică independentă a Angolei și Zairului. Această situație scoate și mai mult în evidență importanța normalizării raporturilor angolo-zaireze, pentru cele două țări și popoare, pentru instaurarea unui climat de pace și prietenie în Africa.

Agențiile internaționale de presă au transmis cu lux de amănunte primirea deosebită rezervată președintelui zairez în Angola, echivalentă primirii președintelui Neto la Kinshasa. Aceasta demonstrează că normalizarea raporturilor dintre cele două guverne se bucură din plin de sprijinul popoarelor angolez și zairez, strîns legate prin îndelungate tradiții comune. În acest context, apare ca deosebit de semnificativă declarația făcută de președintele Mobutu la Luanda prin care, referindu-se la cei 2600 km de frontieră comună, sublinia că aceștia trebuie să devină, de acum înainte, „un lung cordon al fraternității, destinderii și păcii". „Prezența noastră pe teritoriul angolez — a continuat președintele zairez — constituie expresia logică a voinței ferme care animă cele două state ale noastre de a-și consolida relațiile de cooperare pe baza stimei, încrederii și respectului reciproc".

La încheierea vizitei în Angola a președintelui zairez a fost dat publicității un Comunicat comun de presă în care se scoate în evidență satisfacția deplină a celor două părți pentru convenirea unor înțelegeri concrete privind dezvoltarea cooperării bilaterale într-un mare număr de domenii de interes comun, punîndu-se în același timp și bazele cadrului juridic al raporturilor reciproc avantajoase dintre cele două țări. Au fost semnate, cu acest prilej, un acord de cooperare economică, științifică, tehnică, socială și culturală, precum și acorduri de cooperare în domeniul transporturilor maritime și aeriene. O importanță deosebită o prezintă convenția încheiată cu privire la utilizarea căii ferate de la Benguela, care traversează Angola și care va facilita exportul cuprului zairez exploatat în provincia Shaba. Se prevede ca ambele părți să depună eforturi pentru redeschiderea acestei importante căi de transport înainte de 15 noiembrie. De asemenea, în cursul vizitei a fost convenită constituirea unei Comisii de control, plasată sub auspiciile Organizației Unității Africane și care va avea ca sarcină să urmărească asigurarea îndeplinirii măsurilor de securitate a frontierei comune dintre cele două țări. În Comunicatul comun adoptat, cei doi președinți reafirmă adeziunea țărilor lor la obiectivele și principiile Cartei O.N.U. și a O.U.A., subliniindu-se hotărîrea ambelor părți de a așeza raporturile dintre ele pe respectarea principiilor deplinei egalități în drepturi, a suveranității și independenței naționale, a integrității teritoriale și a neamestecului în treburile interne.

Acționînd cu perseverență pentru dezvoltarea raporturilor cu țările africane, România și-a manifestat profunda sa preocupare față de apariția unor stări conflictuale și de tensiune între diferite state ale acestui continent, pronunțîndu-se cu fermitate pentru rezolvarea lor pe calea tratativelor pașnice, directe, între cei interesați, evitîndu-se escaladarea încordării și ajungerea la conflicte militare, întrucît acestea nu pot decît să dăuneze grav intereselor statelor respective, să deschidă calea intervențiilor străine și să pună în pericol independența și suveranitatea lor naționale. **„Ca prieteni ai popoarelor africane** — sublinia președintele **Nicolae Ceaușescu — ai tuturor popoarelor care se pronunță pentru dezvoltarea economico-socială independentă, ne exprimăm dorința și speranța că se va face totul pentru soluționarea problemelor pe cale pașnică, prin tratative între părți, acționîndu-se în direcția întăririi unității africane, concentrîndu-se spre lichidarea stării de subdezvoltare, spre accelerarea progresului și bunăstării popoarelor respective, într-un climat de securitate, colaborare și prietenie".**

Schimbul de vizite la nivel înalt dintre Angola și Zair, rezultatele la care s-a ajuns, pe calea normalizării raporturilor dintre ele, demonstrează, încă o dată, justețea deplină și caracterul profund constructiv al poziției României, întreaga valabilitate și aplicabilitate a punctului de vedere potrivit căruia problemele litigioase dintre state pot și trebuie să fie reglementate numai pe cale pașnică, prin negocieri între părțile direct interesate. În același timp, modul în care s-a ajuns la normalizarea raporturilor angolo-zaireze arată că „soluționarea tuturor problemelor africane de către africanii înșiși" — teză de asemenea promovată cu fermitate de președintele României — este nu numai de dorit, dar și pe deplin posibilă.

Pornind de la interesele obiective ale dezvoltării armonioase a raporturilor României, atît cu Angola cît și cu Zairul, cu care sînt întreținute relații de strînsă prietenie și colaborare reciproc avantajoasă, opinia publică din țara noastră privește cu deosebită simpatie normalizarea raporturilor dintre cele două state africane nealiniate și în curs de dezvoltare, fiind convinsă că aceasta corespunde pe deplin intereselor popoarelor respective, cauzei păcii, înțelegerii și colaborării în Africa și în întreaga lume.

M. Marius

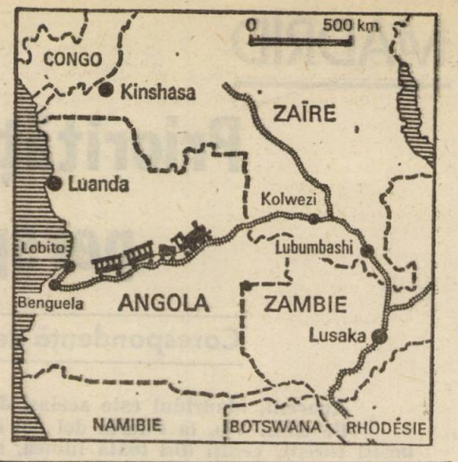

După cum informează agenția angoleză de presă „Angop", la jumătatea lunii noiembrie va fi reluată circulația pe calea ferată Benguela, care face legătura între Zair și portul angolez Lobito. Această arteră feroviară, care a fost închisă în 1975, va permite transportarea spre mare a materiilor prime provenite din provincia zaireză Shaba, facilitînd, în același timp, rezolvarea problemei transporturilor în Zambia

MADRID

Priorități, opțiuni, perspective

Corespondență de la Valentin Păunescu

Aparent, Madridul este același de acum doi ani, de acum un an.

Pe Gran Via, la Puerta del Sol sau pe eleganta Avenida Serrano, aceiași neobosiți turiști, veniți din toată lumea, reducînd timpul destinat vizitării muzeelor în favoarea cumpărăturilor, intră și ies dintr-un magazin într-altul, într-o mișcare continuată în aceeași febrilă cadență. Pentru ca, odată cu înserarea, adaptîndu-se rapid la tradiția orașului, să se așeze la una dintre nenumăratele măsuțe scoase pe trotuarul din fața cafenelelor pentru a bea o bere, un suc sau o cafea și a privi spectacolul străzii... O aparență de nimic deosebit, de atmosferă mereu identică cu ea însăși.

E numai o aparență. Fiindcă, în realitate, Madridul, la fel ca întreaga țară, trăiește din plin efervescența politică din acest început de toamnă. Simpla răsfoire a paginilor unui ziar, primul telejurnal urmărit sau prima emisiune de radio ascultată arată măsura acceleratului puls al vieții publice spaniole de la această oră.

Evantaiul preocupărilor este larg, cuprinzînd toate sectoarele vieții naționale, iar problemele în dezbatere sînt dintre cele mai importante pentru amplificarea și consolidarea instituțiilor politice democratice ale țării, pentru a se ajunge ca acestea să fie depozitarele reale ale puterii. Guvernul, sindicatele și patronatul discută posibilitatea realizării unui nou program politic, economic și social, „o nouă ediție a acordurilor de la Moncloa", cum se spune aici. În Comisia mixtă a celor două camere ale Cortes-urilor se aduc ultimele retușuri proiectului de Constituție, ce va fi supus curînd (sfîrșitul lui noiembrie — începutul lui decembrie) referendumului popular. Partidele discută — încă de pe acum și cu multă pasiune — perioada post-referendum, calendarul electoral, implicațiile sale, definindu-și pozițiile. O etapă s-a încheiat, o alta se deschide în procesul politic inițiat în ultimii doi ani.

Realizarea unui nou program economic și social este considerată de către sectoare largi ale vieții publice spaniole ca singura alternativă realistă la problemele cu care este confruntată țara. „Trebuie subliniat — scrie cotidianul madrilen «El país» — că adoptarea unui plan pe termen mediu pentru a combate criza este o necesitate națională, în care sînt interesați toți spaniolii... Au dreptate cei care susțin — între aceștia și comuniștii — necesitatea participării principalelor partide politice la discuțiile asupra obiectivelor și instrumentelor acestui program de salvare publică a economiei, fără de care perspectivele pentru consolidarea în Spania a instituțiilor democratice vor fi sumbre. Inflația, deficitul balanței de plăți, nivelul scăzut al investițiilor și șomajul sînt rele interdependente a căror eradicare nu poate fi obținută decît prin intermediul unei strategii pe termen mediu".

Rezultatele acordurilor de la Moncloa au fost pozitive. „Acum un an — declară José Luis Leal, secretar de stat pentru economie — experții de la F.M.I. ne pronoscau o creștere zero cu o scădere a consumului, subliniind că nu vom reuși să îndeplinim obiectivele propuse. Iată însă că vom realiza o balanță de plăți echilibrată (avea un deficit de 2,5 miliarde dolari) ; vom avea o creștere de 2,5 la sută a produsului intern brut..."

Noul program economic — a cărui negociere a fost practic declanșată, recent, prin reuniunea convocată de guvern pentru a analiza „pactul de la Moncloa" (au participat administrația, principalele centrale sindicale și asociații ale patronatului) —

Realizarea de noi acorduri este sprijinită de U.C.D., partidul premierului Suarez (dreapta), și de P.C. din Spania, al cărui secretar general, Santiago Carrillo (stînga), subliniază necesitatea concretizării unui nou program politic, economic și social

trebuie să aibă un orizont amplu, pe o perioadă de cel puțin trei ani ; el trebuie să se bazeze pe acordul forțelor politice și sociale și să aibă un caracter global în ce privește abordarea diferitelor probleme ale economiei spaniole. Aceasta este concluzia „echipei de conjunctură economică" de sub conducerea reputatului economist Enrique Fuentes Quintana, fost membru al cabinetului Suarez, echipă însărcinată să stabilească obiectivele politicii economice pe anul 1979 și următorii. Propunînd crearea de noi locuri de muncă (cel puțin 200 000 într-o țară în care există peste un milion de șomeri), măsuri pentru reducerea inflației sub 10 la sută (în ultimile 12 luni, indicele mediu de inflație a fost de 19,5 la sută) și menținerea unui echilibru în sfera comerțului exterior, prin creșterea exporturilor, Fuentes Quintana, ca și alți experți spanioli, afirmă că sînt necesari cel puțin trei ani pentru realizarea unei politici economice coerente, prin care să poată fi învinse inerțiile impuse economiei spaniole de tendințele din trecut.

Protagonistă a dezvoltării economice din ultimii ani, industria realizează 38 la sută din produsul intern brut, 82 la sută din exporturi și oferă de lucru unui număr de cinci milioane de persoane. Dar, așa cum explică specialiști spanioli, ea a crescut în mod necontrolat, devenind astăzi „o industrie cu picioare de plumb" (Luis Magaña, comisar pentru energie), dependentă de masivele importuri de energie (Spania importă în jur de 70 de milioane tone de petrol), situație agravată de creșterea prețurilor pe plan internațional ; industria — se specifică — are multe sectoare în care tehnologia este la nivel primar, iar costurile de producție ridicate. Toate aceste aspecte impun elaborarea unei politici industriale pe termen mediu, care să aibă în vedere restructurări eficiente.

O politică de schimbări de structură — pe termen mediu și lung — o cere și agricultura, subliniază un document prezentat de către ministerul de resort, în care sînt puse în discuție probleme începînd cu organizarea producției și terminînd cu necesitatea ridicării calității vieții în mediul rural.

Procesul negocierilor noului program economic se anunță a fi lung și anevoios, datorită complexului de factori ce condiționează actualul climat politic, economic și social din țară, la un an de la semnarea „acordurilor de la Moncloa". Apropiata încheiere a procesului constituțional implică, așa cum arătam, o redefinire a pozițiilor partidelor politice, a obiectivelor lor, și, în consecință, se manifestă o diversitate de opțiuni, inexistentă cu un an în urmă. Uneori, această diversitate de poziții este prezentă chiar și în sînul aceluiași partid sau asociații. Prima reuniune consacrată negocierilor noilor acorduri a evidențiat pregnant pozițiile diferite ale participanților. Astfel, reprezentantul Comisiilor Muncitorești (apropiată P.C. din Spania) — insistînd asupra gravității problemelor cu care este confruntată economia țării — a subliniat necesitatea realizării unui acord — pe trei ani — cu participarea guvernului, partidelor politice, sindicatelor și patronatului, pentru ieșirea din criză, condiționînd, însă, totul de îndeplinirea integrală a prevederilor sociale ale „pactului de la Moncloa". Noul acord — arăta reprezentantaul Comisiilor Muncitorești — trebuie să aibă în vedere creșterea numărului locurilor de muncă, cu prioritate în zonele mai puțin dezvoltate și, deci, cu un șomaj ridicat, să favorizeze întreprinderile mici și mijlocii, lipsite de aportul băncilor și al companiilor multinaționale, să soluționeze unele situații grave în domeniul învățămîntului, al locuințelor etc. Reprezentantul celei de a doua mari centrale sindicale din Spania, Uniunea Generală a Muncitorilor (de orientare socialistă) apreciază că rezultatele bune sau mai puțin bune ale „pactului de la Moncloa" trebuie să fie remise parlamentului pentru dezbateri. „Un acord pe trei ani ar împiedica apariția unei alte alternative politice" — declara la încheierea întîlnirii reprezentantului U.G.T., arătînd că nu va semna un nou acord, pe trei ani.

O atitudine de netă opoziție față de eventualitatea realizării unui nou consens o manifestă și Partidul Socialist Muncitoresc Spaniol, precizînd că nu va semna un nou pact de genul celui de la Moncloa, din octombrie 1977, deoarece aceasta ar însemna practic îndepărtarea datei unor noi alegeri generale, alegeri pe care P.S.M.S. le consideră necesare imediat după referendumul constituțional. „Noi — declara Felipe Gonzalez, secretar general al P.S.M.S., săptămîna trecută, cu prilejul reuniunii Comitetului federal al partidului — vom cere membrilor partidului nostru să voteze afirmativ Constituția și, începînd din momentul aprobării sale, credem că trebuie să se desfășoare alegeri generale." Pe o poziție asemănătoare, dar din motive diferite, se situează și ale grupări politice,

între care Alianța Populară, formațiune pronunțat conservatoare condusă de Fraga Iribarne.

Realizarea de noi acorduri este sprijinită de către partidul guvernamental, U.C.D. (Uniunea Centrului Democratic), și P.C. din Spania. De fapt, odată cu finalizarea dezbaterilor parlamentare pe marginea proiectului de Constituție, caracterul politic al negocierilor „noii ediții a pactului de la Moncola" s-a accentuat. Speculațiile care se fac la această oră, în capitala Spaniei, privind perioada post-referendum avansează posibilitatea ca, după aprobarea Constituției, să se inițieze o serie de operațiuni politice de anvergură, în variante diferite : eventualitatea unei crize de guvern, posibilitatea reînvestirii actualului cabinet Suarez sau a alcătuirii unui guvern de largă concentrare democratică (propunere făcută de P.C. din Spania, dar neacceptată de către U.C.D. și P.S.M.S.). Din punct de vedere juridic, nici o prevedere a noii Constituții nu cere demiterea actualului guvern, căruia îi rămîne latitudinea de a decide dacă este sau nu este cazul să dizolve Cortes-urile și să organizeze noi alegeri legislative. Oricum, ceea ce este un fapt concret, reținut de majoritatea observatorilor din Madrid, o constituie maniera în care premierul Adolfo Suarez și-a consolidat poziția, în aceste zile, în fața opiniei publice naționale, prin succesul net obținut în cadrul primului Congres al Uniunii Centrului Democratic, desfășurat la sfîrșitul săptămînii trecute, în capitala Spaniei. Un succes care nu constă atît în faptul că a fost reales președinte al U.C.D. cu unanimitate de voturi de către cei 1 800 de delegați, cît mai ales în unitatea de vederi a Congresului acestui partid, înființat, cum se știe, la începutul anului trecut, în apropierea primelor alegeri generale, prin aglutinarea a nu mai puțin de 15 formațiuni politice, apărînd, pînă acum, mai mult ca o coaliție electorală, dominată de forțe centrifuge. Capitalizînd rezultatele pozitive obținúte de liderul său în politica internă și externă, U.C.D. a căpătat un relief propriu în peisajul vieții publice naționale, demonstrînd, o dată în plus, complexitatea și dinamismul evoluțiilor de pe scena spaniolă.

P.S.M.S. se pronunță pentru alegeri legislative imediat după referendum, sperînd că acestea îi vor aduce procente în plus.

În ce-i privește pe comuniștii spanioli, aceștia — cum arată, recent, Santiago Carrillo în discursul rostit la marele miting popular din Feria del Campo de Madrid — nu resping ideea convocării alegerilor legislative, dar consideră că, pe prim plan, trebuie puse nu interese înguste de partid, ci cerințele generale ale stabilității politice și aprofundării procesului democratic. Situîndu-se pe o poziție de amplă colaborare cu toate forțele politice și sociale interesate în soluționarea problemelor urgente ale economiei naționale și în fortificarea instituțiilor democratice ale țării (instituții aflate mereu în vizorul elementelor obscure ce persistă în viața națională și-și fac simțită prezența în momentele-cheie prin acte teroriste, încercînd destabilizarea situației), P.C. din Spania apreciază că edificarea democratică a țării trebuie să fie rodul efortului comun al tuturor acestor forțe, concretizat într-un program politic, economic și social, pe un termen mai lung de trei ani. Una dintre primele sarcini ale perioadei post-referendum — subliniază comuniștii — constă în organizarea alegerilor municipale, pentru care există deja un acord, ca pas indispensabil consolidării noului curs.

Succedîndu-se rapid sau coincizînd în timp, evenimentele de pe scena spaniolă se completează și se întrepătrund, oferind imaginea unui proces dinamic, intrat într-o nouă fază a dezvoltării sale.

N.A.T.O.

„Bomba N" și spirala înarmărilor

Washingtonul a adoptat decizia privind producerea „componentelor esențiale" ale bombei cu neutroni. Este încă un pas făcut într-o direcție periculoasă și, în mod firesc, a generat neliniști, reticențe, proteste. Pentru că o posibilă intrare a „bombei N" în panoplia atlantică nu poate decît să agraveze o competiție a mijloacelor de distrugere în masă care a atins un punct nevralgic și riscă să anuleze granița dintre dimensiunea convențională și cea nucleară a unei eventuale conflagrații.

La Rocky Flats, în Colorado, s-a primit ordinul de a începe producția ogivelor avînd încărcătură nucleară cu plutoniu destinate „bombelor N". Știrea a fost confirmată de James Nicks, directorul uzinei de armamente nucleare din apropiere de Denver, uzină care este proprietatea Departamentului energiei și pe care o girează societatea „Rockwell International Corp". Ordinul a ajuns fără întîrziere : miercuri a devenit cunoscută hotărîrea Casei Albe, iar joi, la Rocky Flats, se primiseră dispozițiunile necesare pentru a se trece la măsuri concrete. Graba are un mobil politic sau militar ? La Washington s-au dat asigurări că decizia adoptată nu semnifică fabricarea în serie sau desfășurarea bombei cu neutroni. Purtătorul de cuvînt a oferit explicații în sensul nevoii resimțite de S.U.A. de a cîștiga timp — în caz de necesitate, asamblarea bombelor s-ar putea realiza mai repede. Nici explicațiile și nici asigurările liniștitoare n-au darul să împrăștie sau măcar să diminueze temerile justificate ale opiniei publice.

Despre „bomba N" s-a scris mult și chiar un expert militar de prestigiul lui George Kistiakovski, fost consilier al președintelui Eisenhower, evalua că majoritatea argumentelor pledează împotriva fabricării acestei arme. Potrivit unui articol publicat de Kistiakovski, o bombă cu neutroni, egală cu o forță explozivă de 1000 tone dinamită, emite radiații intense la o depărtare de 900 metri. Experiențele efectuate la Pentagon relevă că o asemenea intensitate este capabilă să provoace, în numai cinci minute, „incapacitatea totală" a persoanelor surprinse în raza sa de acțiune. O redresare parțială poate să se producă după o jumătate de oră, însă persoanele atinse de radiații sînt condamnate la o moarte care va întîrzia cel mult șase zile. Firește, o armă de această factură nu poate fi considerată „umană", cum o califică susținătorii ei zeloși. „Bomba N" este profund inumană, afectează în cel mai înalt grad populația civilă, avînd doar „meritul" de a lăsa intacte instalațiile militare și echipamentul industrial. Apariția ei în arsenale reprezintă un fapt de extremă gravitate, deoarece adaugă elemente noi la angrenajul înarmărilor. „Bomba N" deschide, în cursa fabricării de armamente ultraperfecționate, un capitol asupra căruia planează periculoase impreciziuni. Deocamdată, „elementele esențiale" ale armei cu neutroni vor fi depozitate în S.U.A. — se precizează la Washington. Dar această armă este destinată, în principal, unui ipotetic teatru de operațiuni în Europa, depozite urmînd a fi instalate în R.F.G. Acordul Bonnului — precizează factori de răspundere vest-germani — depinde și de consimțămîntul altui stat sau altor state vest-europene de a accepta stocarea, pe teritoriul lor, a teribilei arme. Amatorii nu prea se înghesuie. Mai mult decît atît: la Haga s-a „deplîns" hotărîrea luată de Washington. Camera deputaților a adoptat o moțiune în acest sens, voturilor stîngii adăugîndu-li-se cele ale unor democrat-creștini aparținînd coaliției guvernamentale. Lunga dezbatere, încheiată în noapte, a relevat starea de spirit a unei țări mici care refuză să se lase antrenată într-o aventură primejdioasă. La rîndul său, ministrul francez al apărării, Yvon Bourges, a afirmat, într-un interviu acordat agenției „France-Presse", că țara sa nu are în vedere să se doteze cu „bomba N". În privința „disuasiunii nucleare", Bourges a estimat că aceasta „nu poate fi decît națională". La reuniunea miniștrilor vest-europeni care fac parte din „grupul de planificare nucleară", reacțiile au fost înregistrate de „France Presse" prin formula : „Da, dar...". Ministrul vest-german Hans Apel a precizat : „Noi nu sîntem o putere nucleară și nici nu dorim să devenim. Decizia de a produce arma

Președintele Libanului, Elias Sarkis (al treilea din stînga), discutînd cu o serie de oficialități militare după reuniunea de la Beit Ed Dine a statelor care participă la forța arabă de descurajare (F.A.D.) sau care o sprijină din punct de vedere financiar. Alături de el (de la stînga la dreapta) : colonelul libanez Sami Khatib, comandantul F.A.D., generalul Victor Khonny, comandantul șef al forțelor armate libaneze, și Mounir Tanaby, șeful Statului Major al armatei

cu neutroni nu poate fi luată decît de însuşi preşedintele Carter".

Comentatorii încearcă să descifreze sensul măsurii anunţate la Washington. Apariţia unei noi generaţii de ogive nucleare este plasată de „Le Matin" într-o „partidă de şah" pentru „controlul terorii". Ziarul „L'Aurore", abordînd ansamblul problemei, evoca formula „echilibrului terorii", formulă pe care evoluţia mondială a devalorizat-o. În esenţă, este vorba de un „echilibru" fragil, în continuă schimbare şi adaptare, a cărui unică raţiune este de a justifica spirala înarmărilor. Căci „echilibrul" atît de des invocat se bazează pe o acumulare crescîndă de arme de distrugere în masă, pe apariţia „preventivă" a noi arme şi, ca atare, el nu poate genera decît insecuritate. Popoarele consideră că a sosit momentul să se acţioneze pentru a se realiza unicul echilibru acceptabil — cel al unei autentice securităţi bazate pe o dezangajare militară şi o dezarmare echilibrată.

Momentul dezbaterilor privind efectele „bombei N" pare acum depăşit. Chiar dacă se produc doar „componentele esenţiale" ale armei, un prag a fost trecut. Faptul inspiră legitimă îngrijorare. La puţină vreme după sesiunea O.N.U. consacrată dezarmării, la cîteva luni după adoptarea unor documente ce proclamă necesitatea de a se stopa cursa înarmărilor, s-a ajuns la o situaţie ce nu favorizează speranţele umanităţii. Opinia publică românească se pronunţă ferm împotriva absurdei competiţii a înarmărilor. După cum sublinia preşedintele Nicolae Ceauşescu, în interviul acordat ziarului „The Sunday Telegraph", **„noi ne pronunţăm împotriva oricăror mijloace de distrugere în masă, deci şi a producerii bombei cu neutroni".** Evenimentele, în succesiunea lor contradictorie, demonstrează că obiectivul dezangajării militare şi al dezarmării este singurul care răspunde, cu adevărat, intereselor cardinale ale tuturor popoarelor. „Bomba N" nu poate decît să prejudicieze cauzei destinderii, să complice parcurgerea căii spre o reglementare de natură să frîneze înarmările şi să îngăduie realizarea, graduală, a dezarmării.

E. O.

Miniştrii de externe ai Canadei, R.F.G., S.U.A., Marii Britanii şi secretarul de stat francez pentru afacerile externe s-au deplasat la Pretoria, încercînd să determine regimul sud-african să revină asupra deciziei de respingere a planului Waldheim

NAMIBIA

Exigenţe ale independenţei reale

Soluţionarea problemei Namibiei, în conformitate cu aspiraţiile legitime ale poporului său la autodeterminare şi independenţă, se impune ca o cerinţă urgentă, în cadrul eforturilor ce se întreprind pe plan mondial pentru abolirea unor rînduieli anacronice, a ultimelor vestigii ale colonialismului şi rasismului de pe continentul african, pentru asigurarea dreptului inalienabil al tuturor popoarelor de a-şi decide destinele. Aceasta cu atît mai mult cu cît, în flagrantă contradicţie cu eforturile menţionate, regimul rasist din R.S.A. persistă în respingerea „programului de acţiune pentru trecerea la independenţă a Namibiei", prezentat de secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, şi intenţionează să organizeze „alegeri unilaterale" pe teritoriul namibian, în decembrie a.c., în scopul perpetuării dominaţiei sud-africane ilegale.

Mobilurile regimului rasist de la Pretoria nu sînt deloc greu de deslușit. Organizînd în decembrie o farsă electorală în Namibia, în prezenţa trupelor de ocupaţie, al căror efectiv se ridică la aproximativ 50 000 de militari, regimul sud-african mizează pe politica „faptului împlinit", intenţionînd să impună un guvern marionetă, aservit Pretoriei şi opus aspiraţiilor legitime ale poporului namibian. În acest fel, regimul de la Pretoria urmăreşte să-şi menţină dominaţia asupra Namibiei, să utilizeze în continuare teritoriul acesteia drept bază pentru atacurile împotriva ţărilor africane vecine, să jefuiască mai departe bogatele resurse naturale ale Namibiei.

Înainte de începerea dezbaterilor Consiliului de Securitate, consacrate examinării ultimelor evoluţii în problema Namibiei, reprezentanţii celor cinci state occidentale din grupul de contact (S.U.A., Anglia, Canada, Franţa, R.F.G.) s-au deplasat la Pretoria, într-o nouă încercare de a determina regimul sud-african să revină asupra deciziei de respingere a „planului

MOSCOVA

Convorbiri sovieto — americane

Ministrul de externe al Uniunii Sovietice, Andrei Gromîko, şi secretarul de stat al S.U.A., Cyrus Vance, au avut timp de două zile (22 şi 23 octombrie), la Moscova, o nouă rundă de convorbiri privind limitarea înarmărilor strategice ofensive, cunoscute sub denumirea de S.A.L.T. Potrivit agenţiei TASS, cu acest prilej au fost examinate, în continuare, problemele concrete rămase deocamdată nerezolvate în legătură cu pregătirea unui nou acord, în scopul găsirii unor soluţii reciproc acceptabile. Au fost abordate, de asemenea, şi alte probleme ale limitării armamentelor şi dezarmării care constituie obiectul unor convorbiri între U.R.S.S. şi S.U.A., sau la care ele participă.

Leonid Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., preşedintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., l-a primit, luni, la Kremlin, pe secretarul de stat al S.U.A., Cyrus Vance. În cursul convorbirii, s-a subliniat utilitatea şi caracterul constructiv al actualelor convorbiri de la Moscova, ambele părţi, menţionează agenţia TASS, declarînd că sînt hotărîte să depună toate eforturile şi să ducă pînă la capăt această problemă importantă, pentru a se asigura semnarea cît mai grabnică a acordului. A fost, de asemenea, exprimată intenţia celor două ţări de a contribui la progresul convorbirilor în alte probleme ale limitării armamentelor şi dezarmării, în scopul realizării unor acorduri concrete în această privinţă. Atrăgînd atenţia asupra momentelor negative în relaţiile sovieto-americane care s-au ivit în ultimul timp — relatează TASS — Leonid Brejnev a subliniat că normalizarea relaţiilor dintre U.R.S.S. şi S.U.A., asigurarea dezvoltării lor pe o linie ascendentă ar corespunde intereselor popoarelor celor două ţări, obiectivelor adîncirii procesului de destindere a încordării internaţionale şi întăririi păcii în întreaga lume.

C. V.

Moscova : Andrei Gromîko şi Cyrus Vance în cursul recentelor convorbiri sovieto-americane

Waldheim". Ei nu au reuşit însă să obţină nici un fel de garanţii din partea guvernanţilor sud-africani în ce priveşte încetarea ocupaţiei ilegale şi accesul Namibiei la independenţă reală. Ulterior, în capitalele celor cinci state occidentale, membre ale Consiliului de Securitate, a fost dată publicităţii o declaraţie, prin care aceste ţări resping teza guvernului de la Pretoria, potrivit căreia retragerea trupelor sud-africane din Namibia nu va începe decît după încetarea ostilităţilor şi precizează că ele refuză să recunoască orice valoare juridică alegerilor ce urmează a fi organizate unilateral de către Africa de Sud în Namibia.

În aceste zile, la sediul Naţiunilor Unite au loc consultări în legătură cu măsurile ce se impun în vederea asigurării accesului la independenţă al Namibiei. Secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, a anunţat luni Consiliul de Securitate că nu va prezenta un alt plan cu privire la procesul dobîndirii independenţei Namibiei şi că va continua să considere valabilă iniţiativa referitoare la organizarea, sub supravegherea Naţiunilor Unite, a unor alegeri libere, care să ofere baza necesară constituirii unui guvern şi pentru dobîndirea independenţei depline a Namibiei. De asemenea, el a informat că are în continuare consultări cu părţile implicate şi a trecut la rezolvarea unor probleme administrative legate de organizarea alegerilor sub supravegherea Naţiunilor Unite.

Manevrele regimului rasist de la Pretoria sînt condamnate cu vigoare de SWAPO, conducătorul luptei de eliberare a poporului namibian. În opinia SWAPO, formula menită să asigure accesul pe cale paşnică la independenţă al Namibiei trebuie să fie elaborată şi transpusă în viaţă de către Naţiunile Unite şi nu de cele cinci state occidentale membre ale Consiliului de Securitate. Sam Nujoma, preşedintele SWAPO, a arătat că poporul namibian, reprezentat de SWAPO, rămîne angajat faţă de realizarea planului secretarului general al O.N.U. privind organizarea de alegeri libere în teritoriul sud-vest african şi va coopera la traducerea lui în viaţă. El a reafirmat că refuzul regimului de la Pretoria de a accepta planul O.N.U. constituie în mod evident o ameninţare serioasă la adresa păcii şi securităţii internaţionale. Nujoma avertiza că, în cazul în care regimul rasist de la Pretoria, organizînd aşazise alegeri, va instala „un guvern fantomă" în Namibia, organizaţia sa va proceda la desfiinţarea bantustanelor şi va trece la acţiuni hotărîte de preluare a puterii de către africani pe calea armelor.

Manevrele de sabotare a accesului Namibiei la independenţă au fost denunţate de Organizaţia Unităţii Africane, de Comitetul special al O.N.U. de luptă împotriva apartheidului, de forţele progresiste de pe toate continentele. Actele provocatoare la care recurge regimul rasist sud-african împotriva Namibiei, în încercarea de a se opune mersului inexorabil al istoriei, constituie nu numai o sfidare la adresa năzuinţei legitime la independenţă naţională a poporului namibian, ci creează, în acelaşi timp, un primejdios focar de tensiune şi conflicte pe continentul african şi în viaţa internaţională.

În această situaţie, se impun intensificarea acţiunilor politice ale O.N.U. împotriva regimului sud-african, întreprinderea de măsuri urgente şi hotărîte, care să asigure integritatea teritorială şi independenţa Namibiei, retragerea de către Africa de Sud a trupelor, forţelor poliţieneşti şi administraţiei sale din teritoriul vecin, pe care-l ocupă în mod ilegal şi samavolnic, precum şi sprijinirea prin toate mijloacele a luptei legitime de eliberare a poporului namibian, crearea condiţiilor pentru organizarea de alegeri libere, democratice, sub supravegherea O.N.U.

Sabina Diaconu

INTERVIUL NOSTRU

Colaborarea româno-mexicană: „largi perspective de dezvoltare"

Convorbirea delegaţiei Consiliului Ziariştilor din România cu Santiago Roel Garcia a avut loc în biroul său, situat la etajul 17 din impunătoarea clădire a Ministerului de Externe, care domină piaţa Tlatelolco, aşanumita „piaţă a celor trei culturi". Firesc, prima noastră întrebare s-a referit la principalele orientări şi direcţii de acţiune ale Mexicului în planul politicii externe.

— Nu este deloc uşor să sintetizezi, în cîteva cuvinte, direcţiile politicii externe mexicane. Este o politică ce se bazează pe principiile internaţionale unanim recunoscute şi, în acelaşi timp, expresii ale istoriei noastre : independenţa, neintervenţia, rezolvarea paşnică a conflictelor, egalitatea suverană a statelor. De altfel, preşedintele López Portillo — pornind de la celebra frază, actuală încă, a preşedintelui Juarez, „respectul dreptului celuilalt înseamnă pacea" — a indicat două direcţii principale de acţiune : să fim prieteni cu toate popoarele lumii şi să nu cerem nici unei ţări ceea ce Mexicul, în condiţii similare, nu este capabil să ofere. Acestea ar fi, pe scurt, principiile politicii externe mexicane.

Referindu-se, apoi, la stadiul actual al colaborării româno-mexicane şi la posibilităţile de dezvoltare şi adîncire a acestei colaborări, Santiago Roel Garcia spunea :

— Relaţiile dintre Mexic şi România sînt bune. În acelaşi timp, sîntem hotărîţi să adîncim aceste relaţii, pe calea colaborării bilaterale şi multilaterale. În ceea ce priveşte raporturile noastre bilaterale, ele s-au întărit în mod remarcabil. Mulţi turişti din Mexic au vizitat România, relaţiile noastre comerciale s-au dezvoltat şi s-au realizat, totodată, operaţiuni financiare importante, cu prilejul întîlnirilor de lucru ale Comisiei mixte româno-mexicane. Relaţiile bilaterale au, deci, largi perspective de dezvoltare. Pe de altă parte, poziţiile noastre sînt, în mare măsură, asemănătoare în ce priveşte politica internaţională, şi, în consecinţă, desfăşurăm o bună colaborare în forurile internaţionale.

Santiago

Roel Garcia

ministrul afacerilor externe al Statelor Unite Mexicane

În context, vorbind despre rolul Organizaţiei Naţiunilor Unite în fundamentarea unui nou curs al relaţiilor internaţionale, ministrul de externe mexican arăta că, încă de anul trecut, Mexicul a prezentat, la Naţiunile Unite, unele propuneri novatoare cu privire la Carta O.N.U. şi proceduri corespunzătoare, pentru a nu mai discuta, ani de-a rîndul, o serie de probleme străine de adevărata esenţă a unui for de o asemenea cuprindere. Cu alte cuvinte, sîntem conştienţi de faptul că O.N.U. este o organizaţie indispensabilă omenirii. Dar, uneori, mari puteri distrag în mod regretabil atenţia de la probleme esenţiale pentru ţările în curs de dezvoltare. Se vorbeşte despre pace, despre denuclearizare, dar fiecare fiinţă umană are deasupra capului cinci tone de TNT. Populaţia poate fi ucisă de cîteva ori pe întreg globul. Este, de aceea, absolut necesar să simplificăm relaţiile internaţionale, să le facem mai drepte şi mai puţin ipocrite. Să asigurăm facilităţi ţărilor în curs de dezvoltare. Şi, aşa cum doreşte şi preşedintele Mexicului, López Portillo, tot ce se cheltuieşte pentru înarmare să fie destinat păcii, tehnologiei, alimentaţiei, dezvoltării ţărilor sărace.

La sfîrşitul convorbirii, şeful diplomaţiei mexicane a rugat pe ziariştii români să transmită poporului român un salut foarte cordial din partea poporului mexican. Deşi ne aflăm pe continente diferite, — **a spus el** — între popoarele noastre există mari similitudini : în lupta noastră de neatîrnare, în spiritul nostru revoluţionar, în dorinţa noastră de progres, în muzica şi în istoria noastră... Avem şi multe alte afinităţi psihologice : am constatat acest lucru recent la un concert dat la Palatul artelor frumoase, cînd o rapsodie românească i-a emoţionat profund pe spectatorii mexicani aflaţi în sală.

Convorbire consemnată de Mihai Fabian

REPORTAJ PE GLOB

Repere vieneze

Corneliu Vlad

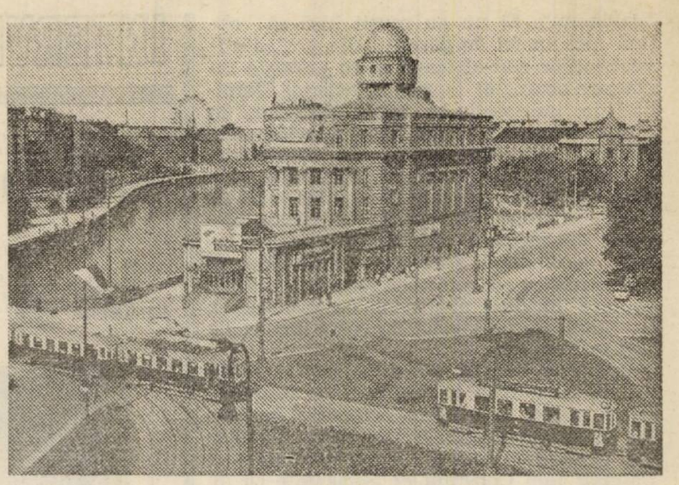

Printre marile monumente arhitectonice ale Vienei își poartă apele Dunărea albastră

Ca în cazul oricărei afirmații paradoxale, cea potrivit căreia „Viena este Austria" trebuie luată în considerație, dar nu absolutizată. Afirmația pornește, de regulă, de la constatarea că fiecare al patrulea austriac este vienez. Se evocă, apoi, faptul că Viena are mari monumente arhitectonice — ca Salzburgul și Grazul ; puncte turistice de mare interes ca Innsbruckul ; întreprinderi industriale cu redutabile performanțe — ca Linzul etc. etc. Se mai spune, apoi, în sprijinul afirmației, că Dunărea albastră traversează orașul. E drept, fluviul nu e coloana vertebrală a urbei, curgînd astăzi într-o albie artificială, supusă rigorilor funcționale mai ales de natură economică, iar cineva a avut, cu cîțiva ani în urmă, chiar ideea de a face un calcul : oare cîte zile pe an are Dunărea, la Viena, culoarea cîntată de Johann Strauss. Rezultatul n-a fost deloc în favoarea tradiției : cu indulgență, doar cîteva zile. În rest, recomandă ghidurile turistice, pentru a vedea o autentică Dunăre albastră trebuie să o iei sau în sus sau în jos pe firul apei.

Oricum, locuitorii capitalei sînt mîndri de orașul lor și de ceea ce produc, din vremuri mai vechi sau doar de cîțiva ani, în cele mai diverse domenii, de la ramurile de vîrf ale industriei și pînă la, să zicem, arta culinară. Și, nu o dată, acestor produse, materiale sau spirituale, li se atribuie adjectivul derivat din numele orașului.

I-ar fi greu cuiva să vorbească despre Viena ignorîndu-i impozantele tradiții. În acest domeniu se cuvine a se începe prin evocarea micii așezări celtice durată aici în urmă cu cinci milenii, căreia avea să-i succeadă Vindobona romană, apoi cetatea fortificată a Babenbergilor și capitala imperiului habsburgic, cu proiecția sa artistică, Viena Gloriosa — apogeu al barocului.

Viena de azi își afirmă, ca notă din cele mai distinctive, vocația sa internațională, de loc al confluențelor unor mari arii de cultură și civilizație. Pe malul Dunării, într-un întins parc, prinde ultimele contururi impunătorul edificiu în formă de „Y" al lui UNO-City, care urmează să confere Vienei atributul de al treilea mare sediu al Organizației Națiunilor Unite. Pînă în 1980, se apreciază, în circa o treime din capacitățile clădirii vor funcționa diverse organisme ale O.N.U., între care cele existente deja la Viena — Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială și Agenția Internațională pentru Energia Atomică. La Viena se remarcă faptul că, în timp ce sediul de la New York al Organizației mondiale deține ponderea activităților cu caracter politic, iar cel genovez concentrează, cu precădere, tematica socială, trăsătura distinctivă a sediului de pe malul Dunării ar putea-o constitui preocupările cu caracter științific și tehnologic ale statelor.

Despre puține orașe ale lumii se poate spune că au o memorie a prezențelor românești atît de bogată ca Viena. Împrejurările istorice nu au lipsit, de-a lungul secolelor, pentru întinderea unor punți între locul în care Dunărea marchează prelungirea arcului alpin în cel carpatic și țara noastră. Faptul de istorie și de cultură românească, de dată mai veche și mai nouă, prezent la Viena, este proteic în manifestări. Cel ce se afundă în marile biblioteci ale orașului poate afla numeroase mărturii ale unor prezențe spirituale românești în celebra metropolă de pe malurile Dunării.

Din cei șapte ani ai pribegiei, Cuza a petrecut trei la Viena, în casa de pe Billrothstrasse 26, cunoscută apoi ca Vila Cuza, pînă cînd, în 1845, pe locul ei s-a ridicat un gimnaziu. Nu mai există nici hotelul „Cerbul de aur" de lîngă Graben, unde a înnoptat Mihai Viteazul, venit aici să ceară sprijin pentru o cruciadă împotriva imperiului otoman. Falnicul chip al domnitorului se află și acum într-una din sălile Muzeului de istorie a artei, în pînza „Cressus arătînd lui Solon tezaurele sale", datorată lui Franz Franken. Tot aici se află și un portret-medalion al lui Vlad Țepeș, copie de pe tabloul din castelul Ambras din Tirol.

La Viena au studiat, de-a lungul anilor, Șincai, Budai-Deleanu, Gheorghe Lazăr, Asachi, Titu Maiorescu, Eminescu, Slavici, Ciprian Porumbescu, Sextil Pușcariu, Enescu. Prin Viena au trecut, lucrînd pentru cauza românilor, Horia și Tudor Vladimirescu. În săli celebre ale orașului au evoluat Agatha Bîrsescu, Traian Grozăvescu, George Georgescu, ca și mesageri de frunte ai artei românești contemporane.

Anul 1978 marchează un jubileu în cronica relațiilor româno-austriece ; în urmă cu un secol, la Viena poposea primul reprezentant diplomatic român cu grad de trimis extraordinar și ministru plenipotențiar. Astăzi, relațiile româno-austriece cunosc o dezvoltare necontenită, pe multiple planuri, spre binele ambelor popoare, al cauzei păcii și colaborării în Europa și în lume. Momente hotărîtoare, în acest sens, le-au constituit, de fiecare dată, întîlnirile și convorbirile la nivel înalt, între care vizita întreprinsă de președintele Nicolae Ceaușescu în Austria, în 1970.

Apropiata vizită în țara noastră a președintelui Republicii Austria, Rudolf Kirchschlaeger, este chemată să dea un nou impuls cooperării multilaterale româno-austriece, contribuind la mai buna cunoaștere, prețuire și conlucrare fructuoasă între două țări și popoare animate de dorința comună de a trăi într-o lume a păcii și înțelegerii generale, mai bună și mai dreaptă.

Celebra clădire a Operei. Aici, ca și în alte săli renumite din acest oraș, au evoluat și evoluează mulți mesageri de frunte ai artei românești ←

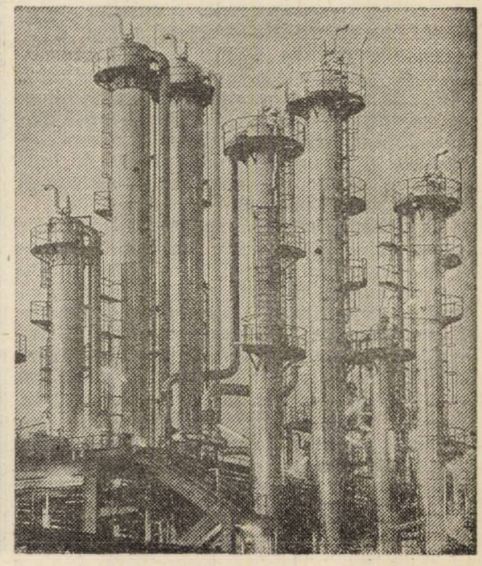

Vocația industrială a Vienei este dovedită de întreprinderi cu redutabile performanțe →

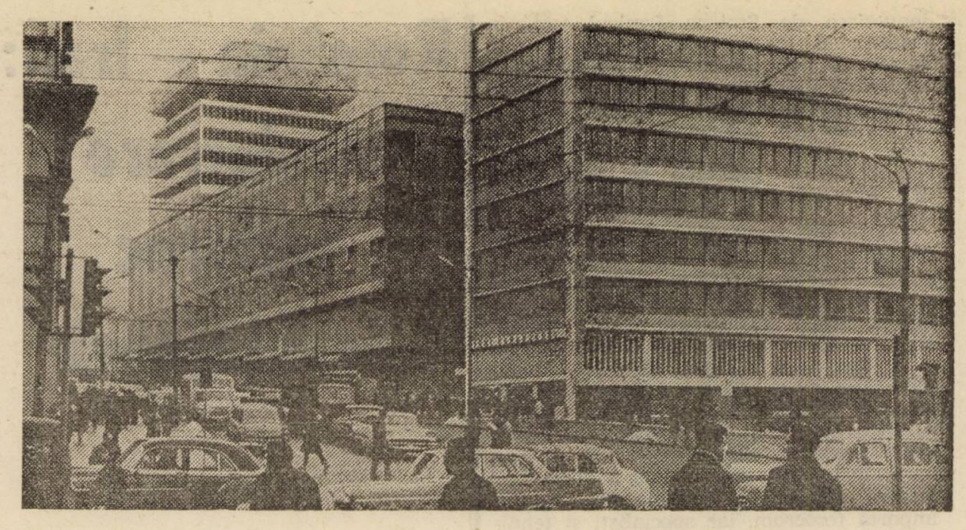

Vedere din Ankara modernă

REPORTAJ PE GLOB

TURCIA

Itinerare ale unei rodnice cooperări

George Marin

La 29 octombrie, poporul turc sărbătorește a 55-a aniversare a Republicii Turcia. România și Turcia — țări prietene, din aceeași zonă geografică — dezvoltă relații ample de colaborare în cele mai diverse domenii ale vieții politice, economice, culturale, științifice și tehnice în spiritul stimei și respectului, pe baza deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, relații care constituie un exemplu de raporturi între țări cu orînduiri sociale diferite.

Rolul decisiv în dezvoltarea acestor relații l-au avut vizitele efectuate în Turcia de tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, precum și vizitele de răspuns ale celor mai înalte personalități turce.

Convorbirile desfășurate cu aceste prilejuri, acordurile și înțelegerile convenite au adăugat, de fiecare dată, noi valențe prieteniei și colaborării româno-turce.

Depășind, după 18 kilometri de la frontiera bulgaro-turcă, orașul Edirne, fostul Adrianopole, călătorul care urmează șoseaua internațională E5 are posibilitatea, la o distanță nu prea mare, în apropierea orașului Çorlu, să facă cunoștință cu un obiectiv industrial ce a început să producă foarte recent. Este fabrica de ulei din floarea-soarelui „Doysan Yag Sanayii A.S.", la care instalația de decorticare a fost livrată în întregime de întreprinderi românești și pusă în funcțiune de specialiști și tehnicieni români. În imediata apropiere se află orașul Lüleburgaz, în vecinătatea căruia instalații de foraj F 200, livrate de Uzinele „1 Mai" din Ploiești, au început primele forări în vederea depistării și punerii în valoare a unor zăcăminte de petrol. Renumita uzină a mai livrat, între timp, încă cinci instalații de foraj, montate în alte regiuni din Anatolia centrală și Anatolia de sud-est. Acestea contribuie la acoperirea, din resurse interne, a cererii continuu crescînde de țiței a Turciei.

La Istanbul — oraș așezat pe șapte coline, de o parte și de alta a Bosforului —, pe lîngă renumitele vestigii ale culturii și civilizațiilor din cele mai diverse epoci și marile realizări din anii Turciei republicane, fondată de Kemal Atatürk, călătorul are prilejul să cunoască viața intensă a unui mare oraș, în care comerțul, artizanatul, marea industrie, băncile, cultura, presa desfășoară o complexă activitate, transmițînd vibrațiile lor spre cele mai îndepărtate colțuri ale țării. Este semnificativ, de pildă, că, din primele 100 mari firme de stat și particulare din Turcia, 53 se află la Istanbul. În acest oraș — a cărui populație se apropie, după date neoficiale, de patru milioane de locuitori — se găsesc numeroși parteneri ai întreprinderilor producătoare și de comerț exterior din România, importatorii unei game destul de variate de produse. De la mașini și utilaje, mașini-unelte, pînă la condensatori electrici, întrerupători de înaltă tensiune, tuburi chinescoape pentru televizoare, anvelope etc.

De asemenea, vom nota că Ankara este orașul de reședință nu numai al factorilor politico-administrativi, dar și al marilor societăți de stat, cu care întreprinderi din țara noastră au încheiat, în ultimii ani, importante contracte. Asemenea contracte au fost încheiate cu : Societatea de stat „TZDK" și Uniunea cooperatistă „Koy-Koop" pentru livrarea a mii de tractoare ; cu Societatea de stat pentru electricitate — „TEK", pentru elaborarea unui studiu de fezabilitate privind realizarea unui sistem de producere de energie electrică și termoficare a orașului Ankara, pentru producerea de materiale de construcții din cenușa provenită de la electrocentrale ; cu Societatea turcă de stat pentru cărbune — „TKI", privind executarea de foraje geologice pentru lignit, în bazinul Beypazarî, și punerea în valoare a zăcămîntului de cărbuni din zona Antalya ; cu Societatea de stat „Petrolofisi", pentru livrarea de uleiuri lubrefiante ; cu Societatea turcă de stat „TPAO", pentru executarea de lucrări de foraj și seismice, acordarea de asistență tehnică la cercetări geologice privind petrolul și foraje petroliere, pentru livrări de instalații de foraj, construirea unei rafinării cu o capacitate de 5 milioane tone anual.

De fapt, de la Ankara, urmînd traseul spre litoralul Mării Negre, la numai 80 de km, lîngă localitatea Kirikale, se întîlnește un mare șantier, la care au început lucrările de pregătire pentru construirea rafinăriei „Anatolia centrală" — exemplu deosebit de edificator al cooperării rodnice economice și tehnice româno-turce.

În continuare, ajungînd la Samsun — cel mai mare port turc de la Marea Neagră —, se poate vedea fabrica de acid sulfuric, o altă mărturie a cooperării dintre cele două țări. Regiunea, respectiv pînă la portul Trabzon, este piața de pe care întreprinderile românești de comerț exterior importă, în mod constant, arahide.

Revenind la Ankara, ar mai fi de menționat că, la fabrica de zahăr din acest oraș, ca și la cele din Konya și Burdur, funcționează, în prezent, locomotive Diesel de 750 c.p. de fabricație românească, după cum, la aeroportul „Esenboga" — sau la dispoziția unor numeroase organe ale administrației de stat din capitală și din Anatolia centrală și de est — se pot vedea în plină activitate, autoturismele de teren ARO—240, importate pentru prima dată în 1976.

Într-o altă direcție, pornind de la Ankara pe o șosea paralelă cu cea care duce spre Iran și trecînd prin Kirșehir și Kayseri, — orașul situat nu departe de locurile Eusebiei antice, care, la începutul secolului I, sub Traian, a primit denumirea de Cesareea, devenită capitala Capadociei — se ajunge la Elazig, unde se întîlnește o modernă fabrică de superfosfați, construită de cîțiva ani în cadrul cooperării româno-turce.

Spre sud, la 220 kilometri distanță de Ankara, se află Aksaray, cunoscut sub numele de Garsaura — în epoca romană, și Archelais — în cea bizantină. În apropierea acestui oraș, situat într-o zonă care ar putea avea importante perspective în ceea ce privește extracția țițeiului, se observă turlele unor moderne instalații de foraj F 320 sau 3 DH 250, livrate de România și care lucrează, în prezent, sub supravegherea specialiștilor și tehnicienilor români și turci.

Urmînd coasta egeeană a Turciei și, trecînd pe lîngă renumita Troie și cetatea Pergamei, ajungem la Izmir, oraș cu o îndelungată istorie. Cunoscut altădată și sub

denumirea de Smirna, Izmirul este, în prezent, al treilea oraş ca mărime din Turcia, un puternic centru economic, cu o dezvoltată industrie şi comerţ, acumulînd, în vederea valorificării, însemnate produse agroalimentare dintr-o zonă deosebit de fertilă. Aici, în mod constant, întreprinderile româneşti participă la tradiţionalul tîrg internaţional ce se organizează la Izmir.

Continuînd călătoria spre sud, depăşind renumita cetate a Efesului, există posibilitatea ca — depărtîndu-ne de Marea Egee şi făcînd un mic ocol prin oraşele Aydîn, Denizli (lîngă care se află vechile băi romane de la Hierapolis, astăzi Pamukkale) şi Isparta — să ajungem pe coasta mediteraneană, în localitatea Antalya. Regiune deosebit de bogată în monumente istorice, Antalya a devenit şi un centru al civilizaţiei moderne, bucurîndu-se de condiţii naturale excepţionale pentru o dezvoltare intensă. Din această regiune, ţara noastră importă ferocrom, iar specialişti şi tehnicieni români lucrează, împreună cu cei turci, pentru punerea în valoare a unor zăcăminte de cărbune, aflate în imediata vecinătate a Antalyei.

Reluînd călătoria pe valea permanent roditoare a Sàcariei spre Eskişehir (vechea Dorylee, fondată la începutul mileniului I î.e.n. de frigieni) ajungem la Konya — un alt oraş cu deosebite tradiţii istorice. Ceea ce reţine, în mod deosebit, atenţia este faptul că, astăzi, pe colinele din împrejurimile Eskişehirului, ca şi pe cîmpiile roditoare dintre Eskişehir şi Konya, chiar mai jos, spre sud, pot fi întîlnite sute de tractoare U—650 exportate de Uzinele „Tractorul" din Braşov. Numai în zona Eskişehir — Brusa lucrează, în prezent, 900 de tractoare româneşti, pentru care funcţionează, în bune condiţii, un centru de „service", asigurat de tehnicieni români. De asemenea, în regiunea Konya lucrează alte 860 tractoare, cu un centru propriu de „service", deservit tot de tehnicieni români. Asemenea centre funcţionează în alte 11 regiuni din Turcia, asigurînd întreţinerea a cîtorva mii de tractoare.

Evident, itinerarele ar putea fi continuate, cel puţin pe traseele complete, parcurse anual de cele circa 3 000 camioane româneşti TIR, care tranzitează Turcia spre Iran sau ţările din Orientul Mijlociu.

Elementele prezentate mai sus sînt, însă, edificatoare pentru conturarea parametrilor unei ample şi rodnice cooperări economice şi tehnice româno-turce.

Este semnificativ, de pildă, că volumul schimburilor economice dintre cele două ţări este astăzi de peste zece ori mai mare, în comparaţie cu cel realizat în 1971, că înţelegerile de colaborare în domeniul tehnico-ştiinţific, încheiate între instituţiile de specialitate din cele două ţări (CNST şi TBTAK), între ministerele sănătăţii sau ale agriculturii stau la baza unor schimburi tot mai intense.

Demn de remarcat este şi faptul că în Turcia au apărut mai multe volume despre viaţa şi activitatea preşedintelui Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, volumele respective cuprinzînd articole şi cuvîntări selecţionate, precum şi ample referiri la viaţa politică, economică, socială şi culturală din ţara noastră sau la dezvoltarea raporturilor de prietenie şi colaborare dintre cele două ţări.

Conform programelor pentru aplicarea acordului de colaborare culturală şi ştiinţifică pe bază de reciprocitate se organizează constant, în Turcia sau în România, expoziţii de carte şi pictură, simpozioane şi sesiuni ştiinţifice, traduceri de literatură beletristică, prezentări de filme, piese de teatru, spectacole ale unor ansambluri artistice, seri muzicale ş.a., care contribuie la mai buna cunoaştere a valorilor spirituale ale celor două popoare, la apropierea acestora, corespunzător intereselor lor, cauzei păcii şi cooperării în Balcani, în Europa şi în lume.

România — Iran: conlucrare reciproc avantajoasă

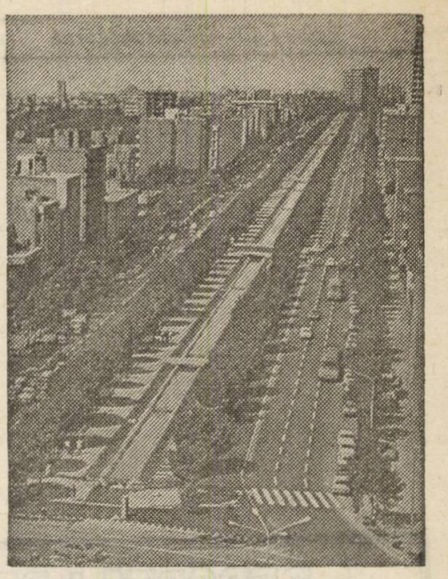

Teheranul sub semnul unei continue modernizări

Întemeiate pe dorinţa de pace, de propăşire economico-socială, pe promovarea principiilor noi de relaţii în viaţa internaţională, legăturile dintre România şi Iran s-au dezvoltat în permanenţă, evidenţiindu-se, cu precădere în ultimii ani, noi valenţe, noi posibilităţi de conlucrare reciproc avantajoasă.

Între cele două popoare au existat legături străvechi. Cu 2000 de ani în urmă, perşii şi dacii au întreţinut relaţii ; mai tîrziu, acum 500 de ani, s-au dezvoltat strînse raporturi de colaborare în lupta împotriva asupritorilor străini, pentru apărarea fiinţei naţionale. Tradiţionalele legături româno-iraniene au cunoscut o puternică înflorire în condiţiile contemporane, cînd România şi Iranul desfăşoară o susţinută politică de dezvoltare economico-socială, de pace şi colaborare internaţională. La progresul simţitor, înregistrat în ultimii ani de conlucrarea celor două state prietene, şi-au adus o contribuţie hotărîtoare vizitele reciproce la nivelul cel mai înalt, dialogul purtat cu aceste prilejuri, bogatul schimb de opinii asupra problematicii bilaterale, cît şi a chestiunilor de interes internaţional. Convorbirile desfăşurate în repetate rînduri de cei doi şefi de stat, la Bucureşti sau la Teheran, au asigurat relaţiilor prieteneşti dintre România şi Iran un ritm dinamic, un curs ascendent, au dus la elaborarea măsurilor optime pentru concretizarea acţiunilor de cooperare în cele mai diverse sfere de activitate. De asemenea, dezvoltarea colaborării româno-iraniene a fost influenţată pozitiv de vizitele la diferite niveluri ale unor delegaţii parlamentare şi de stat, economice sau culturale. Ca urmare, relaţiile dintre cele două ţări s-au intensificat continuu, pe plan politic, economic, tehnico-ştiinţific şi cultural.

„În ultimii ani — sublinia preşedintele **Nicolae Ceauşescu — relaţiile dintre România şi Iran au cunoscut o puternică dezvoltare pe cele mai diverse planuri. Pe baza înţelegerilor la care au ajuns, a documentelor semnate împreună s-au amplificat schimburile de vizite la diferite niveluri, s-au intensificat colaborarea economică şi cooperarea în producţie, au înregistrat progrese însemnate raporturile ştiinţifice şi culturale dintre ţările noastre".**

Aşezate pe principiile deplinei egalităţi, respectului independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc, relaţiile româno-iraniene corespund pe deplin intereselor de progres şi prosperitate ale celor două popoare, cauzei generale a cooperării şi păcii internaţionale. Evoluţia lor beneficiază de o bază trainică, de un cadru politic optim creat prin Declaraţia solemnă, semnată în 1973, la Bucureşti, document care a statornicit principiile fundamentale după care cele două state înţeleg să se călăuzească, atît în raporturile reciproce, cît şi în raporturile cu alte state.

Deosebit de important este faptul că dorinţa de extindere a colaborării dintre România şi Iran şi-a găsit transpunerea nemijlocită în practică printr-un însemnat număr de acorduri şi înţelegeri care deschid largi perspective raporturilor bilaterale. Acordul de cooperare economică, tehnică şi ştiinţifică pe termen lung, precum şi acordul comercial şi numeroase alte înţelegeri şi programe comune, stabilite în domeniile agriculturii, industriei electrice, petroliere, miniere, a lemnului, precum şi ale turismului, radioteleviziunii sau transporturilor rutiere stau mărturie dorinţei şi posibilităţilor celor două ţări de a dezvolta continuu dialogul lor, pe diverse planuri şi în interes reciproc. O contribuţie însemnată la traducerea în viaţă a deciziilor luate de către conducătorii celor două state revine Comisiei mixte ministeriale româno-iraniene înfiinţate pe baza înţelegerii din 1 noiembrie 1966 şi care, nu demult, a desfăşurat, la Bucureşti, lucrările celei de-a 13-a sesiuni.

Pe tărîm economic, cooperarea româno-iraniană, se concretizează între altele, în construirea, în comun, în Iran a unor obiective importante, ca uzinele de tractoare de la Tabriz, uzina de produse sodice de la Shiraz, silozurile de la Varamin, complexul de industrializare a lemnului de la Neka, complexul agro-industrial Rasht, din apropierea ţărmului Mării Caspice, cheiul pentru vase pescăreşti Bandar Shahpour.

În evoluţia raporturilor lor, este evidentă dorinţa celor două ţări de a folosi cît mai eficient posibilităţile oferite de economiile lor naţionale pentru amplificarea — pe baza avantajului reciproc — a cooperării în diferite domenii şi sfere de activitate. Se preconizează, astfel, să se imprime un asemenea ritm schimburilor comerciale încît volumul comerţului bilateral să atingă şi să depăşească, în 1980, cifra de 1 miliard de dolari. Rezultatele obţinute pînă acum creează condiţii favorabile unei colaborări de lungă durată, cu rezultate pozitive şi avantaje pentru ambele părţi.

De asemenea, România şi Iranul dezvoltă o conlucrare tot mai strînsă şi pe plan internaţional. Dialogul dintre România şi Iran constituie o mărturie elocventă a contribuţiei celor două ţări la cauza înţelegerii, destinderii şi securităţii internaţionale.

L. Nichifor

U.R.S.S.

Baikal – Amur, şantier al tinereţii

Corespondenţă de la Mihai Coruţ

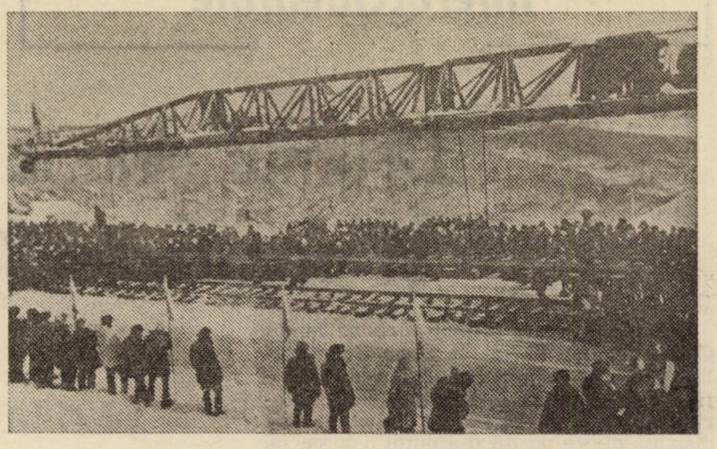

Tinerii trăiesc bucuria datoriei împlinite

„Şantierele de construcţie, ce împînzesc toată ţara, întreprinderile aflate la startul producţiei, combinatele industriale cu tradiţie recunoscută, ca şi marile unităţi agricole — sînt tot atîtea porţi deschise larg în faţa tineretului sovietic, dornic de afirmare în sfera producţiei materiale" — subliniau, la o recentă întîlnire cu ziariştii, la Moscova, conducători ai Uniunii Tineretului Comunist-Leninist (U.T.C.L.). Peste 30 de milioane de tineri — muncitori şi specialişti — se află la posturile lor din diferitele ramuri ale economiei naţionale. Aproape jumătate din cei 20 de milioane de tineri antrenaţi în mişcarea pentru o atitudine comunistă faţă de muncă au cucerit titlul de „fruntaş al muncii comuniste". În industrie, din cele 58 000 de produse atestate cu semnul calităţii, aflate în fabricaţie curentă, mai bine de un sfert au fost realizate cu aportul direct al tineretului.

O secvenţă edificatoare o constituie activitatea tineretului pe şantierele unionale. „Chemarea şantierelor" — înflăcărată chemare comsomolistă — continuă să găsească ecou în rîndurile tineretului ţării. În momentul marcării solemne a celei de-a 60-a aniversări a sa, Comsomolul sovietic patronează nu mai puţin de 140 de mari şantiere unionale, unde se construiesc obiective-cheie pentru dezvoltarea unor ramuri ale economiei naţionale. Alte 3 000 de obiective diverse au fost date în grija organizaţiilor comsomoliste din republici, ţinuturi, regiuni, raioane şi oraşe.

Din ansamblul marilor şantiere naţionale comsomoliste se detaşează cel al magistralei feroviare transsiberiene Baikal-Amur, ale cărui lucrări avansează vertiginos. Conducătorul acestui şantier, Konstantin Muhortov, adjunct al ministrului construcţiilor pentru transporturi, a avut amabilitatea să ne vorbească despre importanţa construcţiei pentru dezvoltarea regiunilor străbătute de traseul ei, stadiul lucrărilor, rezultatele muncii entuziaştilor constructori, transformările prezente şi cele ce se prefigurează în viaţa oamenilor şi a ţinuturilor siberiene.

Transsiberianul străbate ţinuturi cu o climă aspră, puţin populate, dar în care resursele naturale abundă. Aceste bogăţii — mari bazine carbonifere, perimetre silvice, zăcăminte de minerale utile, deşi au fost prospectate în mică măsură (circa 15—20 la sută din terenurile înconjurătoare) au şi început să fie valorificate, ca urmare a executării şi dării în exploatare, porţiune cu porţiune, a liniei ferate principale şi a ramificaţiilor acesteia. Evenimentul cel mai recent şi, totodată, şi cel mai însemnat al anului în curs este consacrat jubileului comsomolist şi apropiatei sărbători de la 7 Noiembrie : expedierea primului eşalon feroviar cu cărbune din Iakuţia de sud, pe un nou sector al magistralei, prevăzut iniţial să fie terminat în anul 1980. Devansarea graficului determină impulsionarea finalizării lucrărilor în această zonă, spre a permite trecerea la exploatarea efectivă a cărbunelui din cel mai bogat bazin cunoscut pînă în prezent, ca şi a altor resurse minerale din Iakuţia de sud.

În cei trei ani şi mai bine care au trecut de la sosirea pe şantier a primelor detaşamente comsomoliste, pe traseul magistralei, ce se întinde pe o distanţă de 3 200 kilometri — de la rîul Lena la Amur —, s-au petrecut transformări simptomatice. Au şi fost instalate şinele pe terasamentele construite pe o lungime de 1 400 kilometri, urmînd ca la finele anului acesta să se realizeze jumătate din întreaga întindere a traseului. De-a lungul acestuia, au fost date în folosinţă 200 din cele 364 de gări prevăzute în total. Multe din porţiunile căii ferate pe care circulă, cu precădere, „trenuri locale" sînt străbătute de tunele cu lungimi impresionante, unele de peste 15 kilometri. Pentru a putea ataca lucrările din mai multe puncte, au fost construite 3 000 kilometri de drumuri de acces. Fructificarea experienţei acumulate de tinerii muncitori şi specialişti, călîţi la şcoala magistralei, gradul înalt de mecanizare a lucrărilor (aproape 90 la sută), condiţiile create pentru o activitate neîntreruptă în toate sezoanele apropie sensibil momentul dării în exploatare definitivă a întregului traseu al magistralei, ce va străbate, într-o curgere metalică, distanţa dintre Siberia estică (oraşul Taiset) şi pînă la Oceanul Pacific.

Pe „magistrala feroviară a valorificării bogăţiilor naturale" dintre Baikal şi Amur s-a organizat un colectiv foarte puternic de tineri constructori. Aici lucrează în prezent peste 120 000 de muncitori, în timp ce populaţia totală din cele 60 de localităţi, situate de o parte şi de alta a traseului feroviar, depăşeşte 250 000 de oameni, desigur nu numai constructori. Sînt oameni tineri — vîrsta medie era, la începutul acestui an, potrivit unui „recensămînt local", de 25 de ani, ceea ce însemna că a mai „îmbătrînit" cu vreo trei ani, de cînd s-a început construcţia. Spre deosebire de situaţia iniţială, e de remarcat că azi, oamenii nu mai locuiesc în corturi, nici chiar în porţiunile unde se deschid noi fronturi de lucru. Se înalţă rapid locuinţe, există suficiente cantine, şcoli, instituţii preşcolare, policlinici, spitale, cluburi. Desigur, nu au fost rezolvate toate problemele, mai ales că aici nu este vorba de simple detaşamente de constructori ci, într-o măsură tot mai mare, de familii, de colective care participă la valorificarea acestor ţinuturi. În centrele populate de pe traseul transsiberianului s-au născut, în cei trei ani de la deschiderea şantierului, peste 30 000 de copii. Firesc, dacă se are în vedere şi faptul că cei mai mulţi dintre tinerii veniţi pe şantier se stabilesc cu domiciliul şi munca în localităţile ce se implantează pe traseu întemeiază familii.

Pe şantierul magistralei continuă să sosească detaşamente de tineri constructori şi specialişti. Unul dintre acestea s-a instalat nu de mult în preajma Lacului Baikal. Printre ei întîlneşti entuziaşti, atraşi de romantismul marilor şantiere. Evident, şantierul nu-i poate primi pe toţi cei care exprimă dorinţa să lucreze pe traseul magistralei. Sînt încă zeci de cereri care nu pot fi satisfăcute pe moment.

Potrivit prevederilor iniţiale, construcţia definitivă a magistralei de cale ferată transsiberiene se va încheia în anul 1983. Practica arată că pe multe porţiuni termenele de execuţie sînt devansate. În pofida dificultăţilor şi complexităţii construcţiei, planurile anuale se îndeplinesc sistematic, graţie voinţei şi dîrzeniei tinerilor. Faptul că din totalul de 400 milioane de metri cubi de pămînt ce se impune a fi dislocat, potrivit programului lucrărilor, s-a excavat pînă acum mai bine de 150 milioane de metri cubi, că s-au executat peste 1 000 de lucrări, dintre cele mai complexe, că pe tot mai multe secţiuni de cale ferată intră în vigoare „mersuri ale trenurilor" de marfă şi de călători, denotă că pe şantierul magistralei feroviare Baikal — Amur lucrările se derulează în ritm accelerat.

...Colectivul tînăr al celui mai întins şantier feroviar al U.R.S.S. munceşte cu dăruire, animat de dorinţa de a vedea cît mai curînd încheiată opera sa, de a putea raporta că a contribuit la realizarea unei căi magistrale, hotărîtoare pentru valorificarea imenselor bogăţii naturale din Siberia, care va soluţiona o multitudine de sarcini social-economice, trezind la viaţă o întreagă regiune. De altfel, pe traseul magistralei s-a şi început amplasarea de mari întreprinderi, combinate şi complexe teritoriale de producţie care valorifică superior, la scară industrială, resursele de materii prime locale şi pentru care se construieşte, de fapt, reţeaua feroviară transsiberiană. Prima întreprindere din această suită este Combinatul carbonifer din Iakuţia de sud de unde a plecat spre destinaţie primul tren încărcat cu cărbune cocsificabil.

Relaţiile interoccidentale

Drumul sinuos al regrupărilor şi contradicţiilor comunitare

Discuţiile pe care primul ministru James Callaghan le-a purtat, la Bonn, cu cancelarul federal Helmut Schmidt n-au avut o finalitate concretă — constată comentatorii. După cele cîteva ore de dialog, în care distanţa dintre poziţii n-a putut fi parcursă, cei doi şefi de guvern au recurs la formula devenită clasică în asemenea împrejurări — au asigurat pe ziarişti că întîlnirea lor a fost „utilă". Peste mai multe săptămîni, Callaghan va traversa Canalul Mînecii pentru a efectua o vizită la Paris, o vizită scurtă, redusă, probabil, la spaţiul camerei de negocieri şi avînd o agendă aproape identică.

La prima vedere, obiectul contactelor Londra—Bonn, la care se va adăuga faza Londra—Paris, aparţine unor complicate mecanisme financiare. „Zona de stabilitate monetară", preconizată în cadrul C.E.E., va include şi lira sterlină ? Insularii se arată reticenţi : ei doresc, potrivit agenţiei Reuter, să obţină garanţii în sensul că sistemul propus va fi operaţional sub aspect tehnic, precum şi în ceea ce priveşte viabilitatea lui, stabilirea unui echilibru al obligaţiilor între statele creditoare şi cele debitoare, astfel încît stabilitatea monetară să nu fie contrapusă creşterii economice şi utilizării maxime a forţei de muncă.

Reticenţele, aparent tehnice, au o substanţă politică. Pentru că, dincolo de dilema privind automatismul intervenţiilor pe piaţa monetară sau creditele disponibile, sînt uşor de remarcat indispoziţii de natură politică. Atitudinea engleză exprimă un anumit grad de neîncredere în faţa înmulţirii acţiunilor conjugate ale Bonnului şi Parisului. Conducătorii vest-germani şi francezi dezmint intenţia ce le este atribuită de a institui un „directorat" în C.E.E. Dar dezminţirile sînt... dezminţite de practică. Frecvenţa contactelor franco—vest-germane depăşeşte exigenţele unei tradiţii postbelice. În realitate, cei doi parteneri încearcă, mai ales în ultima perioadă, să realizeze o amplă concertare.

PARTENERI ŞI RIVALI. Fenomenul nu poate fi separat de evoluţia spre autonomie a poziţiei franceze în ansamblul raporturilor interoccidentale — inaugurată de generalul de Gaulle — şi de distanţarea, în curs de accentuare, pe care Bonnul o operează în raport cu Washingtonul, tendinţă pe care o favorizează cancelarul Schmidt. Firește, este vorba de opţiuni cu multe laturi contradictorii, care ies la iveală în desfăşurarea evenimentelor. Distanţarea Bonnului de Washington se produce, în principal, pe terenul economic, fiind mai greu perceptibilă sub aspect militar. În schimb, Franţa îşi manifestă autonomia cu precădere în sfera militară (vezi poziţia ei particulară în N.A.T.O.). Eliberate, într-o oarecare măsură, de presiunile jenante ale partenerului de peste ocean, cele două state vest-europene încearcă să joace un rol diriguitor pe plan comunitar. Este o expresie a unui nou raport de forţe interoccidental şi o manifestare a contradicţiilor pe care le generează lupta pentru sfere de influenţă şi pieţe de desfacere.

Valéry Giscard d'Estaing, James Callaghan, Helmut Schmidt : Londra priveşte cu suspiciune orice manifestare a unui posibil „directorat" franco—vest-german

Bonnul, cu o economie puternică şi cu o monedă care a rezistat cu succes perturbaţiilor periodice de la burse, tinde să-şi asume o misiune pe măsura forţei sale reale. Postura de partener minor, la care situaţia postbelică l-a obligat, este abandonată treptat de către Bonn, pînă la punctul afirmării clare a propriilor interese. Raţiuni politice (şi nu numai politice) determină un tandem cu Parisul. Tabloul francez este altul decît cel vest-german : economia suferă de slăbiciuni cronicizate, inflaţia cunoaşte galopuri îngrijorătoare, şomajul a atins o cotă de alertă, electoratul este profund divizat. La Paris, actualii deţinători ai puterii fac repetate referiri la „modelul" vest-german. Într-un interviu televizat, avînd ca temă viitorul ţării în perspectiva anului 2000, preşedintele Valéry Giscard d'Estaing preciza drept obiectiv acela de a alătura Franţa Germaniei occidentale în plutonul de frunte al ţărilor industrializate. Va putea fi atins acest obiectiv în zece ani ? Un deceniu înseamnă mult şi totuşi foarte puţin într-o competiţie la scara timpului. Preşedintele Franţei insista, în interviul său de acum cîteva zile, asupra faptului că efortul în acest sens se impune, dacă există voinţa de a se evita ca „Europa (occidentală) să fie dominată de cineva". Acest „cineva" trebuie identificat în persoana Bonnului ? Oricum, preşedintele a dorit să răspundă, astfel, temerilor care se fac auzite în Franţa referitoare la o posibilă preponderenţă vest-germană în C.E.E., temeri exprimate nu numai la stînga, ci şi pe băncile „majorităţii".

Alternativa oferită la Elysée ar putea să satisfacă sensibilităţile franceze, dar va alimenta, fără îndoială, îndoielile altor parteneri vest-europeni. Preşedintele Valéry Giscard d'Estaing consideră că trebuie să existe în Europa occidentală „cel puţin două ţări de **importanţă comparabilă**". Cele două ţări ar trebui să fie, în viziunea de la Elysée, Franţa şi R.F.G. Adică exact componentele unui „directorat" care se conturează prin conlucrarea tot mai activă şi mai profundă dintre Bonn şi Paris şi pe care „zona de stabilitate monetară" a ilustrat-o cu multă claritate. „Importanţa comparabilă" i-ar îngădui Franţei să vorbească, realmente, de la egal la egal cu R.F.G. Aceasta ar fi o egalitate la „vîrf", o reechilibrare în partea superioară a piramidei comunitare. Faţă de ceilalţi membri ai Pieţei comune, decalajele de putere şi influenţă s-ar amplifica. Ceea ce explică rezervele cu care statele mai mici din C.E.E. privesc colaborarea vest-germano—franceză, refuzul lor de a juca rolul unor simpli figuranţi pe o scenă ocupată în prim-plan de cei doi protagonişti.

ÎNTRE CONVERGENŢE ŞI DIVERGENŢE. Realitatea vest-europeană trebuie înţeleasă în complexitatea ei, pornind de la transformarea Pieţei comune într-unul din centrele de putere economică ale lumii capitaliste. Interesele economice comune ale „celor nouă", interdependenţele existente între statele membre au conferit C.E.E. o pondere importantă în relaţiile internaţionale (20,8 la sută din produsul brut mondial, 32,8 la sută din exporturile mondiale şi 33,3 la sută din importuri — cifre ce se referă la 1976). O serie de convergenţe provin din caracterul economiilor „celor nouă" care sînt nu numai concurenţiale, ci şi complementare, din nevoia unei concertări în faţa concurenţei exterioare şi a asigurării unei pieţe largi pentru o producţie care nu beneficiază de atu-urile americane sau japoneze. Dar Piaţa comună n-a putut dobîndi o identitate proprie, deoarece ea este o sinteză a unor interese naţionale greu de adus în concordanţă. Imaginată ca un organism dominat de legi supranaţionale, C.E.E. cunoaşte confruntarea permanentă dintre tendinţele ce încearcă să diminueze rolul factorului naţional şi orientarea spre prezervarea şi consolidarea independenţei fiecărei ţări. Interdependenţele născute din asocieri indispensabile în împrejurările concurenţei aprige din lumea capitalistă nu sînt de natură să estompeze contradicţiile pe care le provoacă rivalităţile la scară comunitară, rivalităţi între statele mai mari pentru poziţii dominante, ca şi între acestea şi ţările de dimensiuni mijlocii şi mici. Bine-

înțeles, confruntările acoperă, în mod deosebit, sfera economică, însă efectele lor se resimt, invariabil, în domeniul politicului, dat fiind raportul dialectic dintre cele două laturi. Declarații vagi de politică externă ale „celor nouă" sînt adoptate periodic. Mai departe de ele nu se avansează : fiecare stat acționează în lume în consens cu propriile interese și posibilități. Lipsa de coeziune se reliefează mai ales în momentele de criză, atunci cînd decizii esențiale trebuie asumate.

Walter Scheel, președintele R.F.G., remarca : „Europa («celor nouă») s-a dezvoltat, crezînd orbește că unitatea politică va urma automat și inevitabil după crearea de instituții comune în domeniul economic. Din nefericire, această concepție a fost eronată". În fapt, nici instituțiile economice n-au relevat suficientă stabilitate. Politica agricolă comună continuă să determine animozități și controverse. „The Economist" observa că această politică „a militat pentru prețuri ridicate, în special la cereale, pentru a satisface cerințele fermierilor vest-germani și a acorda preferință produselor agricole ale comunității față de cele de import, venind în întîmpinare, în acest fel, a cererilor fermierilor francezi". Ziarul vest-german „Frankfurter Allgemeine Zeitung" este de părere că Londra consideră drept „un ghimpe" această „costisitoare politică agrară comună". Nemulțumiri se înregistrează și în alte capitale : ministrul italian al agriculturii și economiei silvice scria în „Europeo" că țara sa cheltuiește peste un miliard de dolari suplimentar, deoarece, potrivit regulilor comunitare, importă carne cu prioritate din R.F.G. și Franța. În general, prevalează punctul de vedere, verificat de practici, că integrarea comunitară este mai avantajoasă pentru statele cu o economie dezvoltată, stabilă, și că țările mai slabe din C.E.E. pierd mereu în cursa concurenței.

În materie monetară, uniunea preconizată pe scara C.E.E. a rămas un simplu deziderat pe care încearcă să-l reînsuflețească ultimele inițiative ale Bonnului și Parisului. Poate exista o stabilitate reală atunci cînd decalajele dintre monede sînt mari, iar fluctuațiile permanente ? Sănătatea unei monede reflectă pe cea a unei economii naționale. Or, între statele vest-europene există mari diferențe — de ritmuri de dezvoltare, de creștere a inflației, de rată a șomajului etc. Intervențiile monedei puternice vor putea menține multă vreme la linia de plutire pe cele ce riscă să cadă la fund ? Situațiile artificial create n-au durabilitate. Mai devreme sau mai tîrziu, realitățile crizei se impun. Este contextul în care se înmulțesc temerile că „zona de stabilitate monetară" a Europei occidentale riscă să devină o zonă puternic dominată de marca vest-germană. Într-un articol publicat în „Le Monde" de Jacques Girard, președintele unei asociații de economiști intitulată „Grupul de reflexiuni economice și financiare", se relevă că Franța „trebuie să accepte ideea că Europa monetară (a C.E.E.) nu poate să se situeze decît în raport cu existența unei zone a mărcii". Ceea ce ziarul britanic „Guardian", cu un plus de brutalitate în limbaj, considera a fi eventualitatea ca sistemul monetar propus de Bonn și Paris să se transforme într-o „colonie monetară" vest-germană sau „ca implicațiile lui să ducă la fixarea din afară a ritmurilor de creștere economică dintr-o țară sau alta". Deci, reticențele londoneze nu aparțin doar unui orgoliu rănit, nu sînt determinate numai de refuzul „faptului împlinit", ci și de o evaluare realistă a consecințelor unei evoluții comunitare asupra căreia își pune amprenta, într-o măsură crescîndă, cuplul vest-germano—francez. R.F.G. a respins criticile britanice la adresa diumviratului Bonn—Paris, însă miniștrii britanici, observă „Guardian", își exprimă frecvent nemulțumirea în privința „acordurilor tactice" — inclusiv în domeniul monetar — la care au ajuns președintele Valéry Giscard d'Estaing și cancelarul Helmut Schmidt. Reevaluarea mărcii vest-germane, în comparație cu monedele din „șarpele monetar", a fost apreciată drept o concesie făcută Londrei. Dar, reîntors pe malurile Tamisei după ce s-a aflat pe cele ale Rinului, Denis Healey, ministrul britanic al finanțelor, a declarat, în fața unei asistențe compuse din bancheri din City, că „importante dezacorduri" subzistă între „cei nouă" în legătură cu dosarul monetar. La care ar trebui adăugat spinosul dosar al pescuitului aflat în continuare pe lista divergențelor.

PERSPECTIVELE C.E.E. ÎN VIZIUNI CONTRADICTORII. Însăși problema lărgirii Pieței comune trebuie examinată din acest unghi — al confruntării pentru dominație pe piața occidentală. „Le Monde diplomatique" constata că, „nu de mult, Marea Britanie nu era deloc în favoarea unei Europe în care componenta mediteraneană risca să predomine asupra elementelor nordice". Dar, la Londra, este perceptibilă o schimbare pe care publicația franceză o atribuie unor calcule de perspectivă, și anume „o garanție pe termen lung nu numai împotriva temerii supranaționalității, ci și împotriva oricărui progres spre o uniune economică monetară, datorită divergenței crescînde între situațiile economice". Pe termen scurt, imediat, continuă „Le Monde diplomatique", lărgirea C.E.E. constituie pentru Londra mijlocul cel mai sigur de a deschide o breșă decisivă într-o politică agricolă deja puternic afectată de tulburările monetare.

În Franța și Italia, dezbaterea pe tema extinderii C.E.E. este dominată de teama de a vedea sectoarele mediteraneene ale agriculturii celor două țări concurate de produsele grecești, portugheze sau spaniole. Dezbaterea continuă, spiritele sînt agitate, uneori controversa se deplasează de la tribunele mitingurilor în stradă sau pe șosele, unde manifestații masive relevă existența unui curent de opinie publică ostil deschiderii porților C.E.E. Revista „Economie rurale" încerca să demonstreze că singurele avantaje ale agriculturii celor trei candidați ar fi „soarele și mîna de lucru ieftină", dar că tehnicitatea slabă anulează competitivitatea. Este un argument vehiculat insistent de adepții unei comunități cu 12 membri. Acestor teze intrate în banal le-a fost alăturată ideea că pericolul concurenței nu provine din partea celor trei candidați, ci din partea actualilor membri ai C.E.E. Președintele Valéry Giscard d'Estaing, vorbind, săptămîna trecută, la Perpignan, avertiza asupra „supraestimării" capacității de concurență a Spaniei, Portugaliei și Greciei. „Nu trebuie să ne înșelăm asupra concurentului" — spunea președintele. „Principala sfidare vine din partea partenerilor noștri actuali din C.E.E. Riscul nu este atît de a vedea pe spanioli invadînd piețele noastre, deoarece ei dispun, la ora actuală, de un acord care le conferă avantaje superioare celor ale adeziunii, cît de a vedea pe vest-germani, italieni sau olandezi cucerind, înaintea noastră, piețele spaniole".

În sfîrșit, par interesante și reacțiile la propunerea franceză de a se încredința unui comitet de trei „înțelepți" misiunea de a studia problemele ce decurg din lărgirea C.E.E. Londra a răspuns evaziv. La Haga propunerea a fost acceptată cu o condiție : comisia să nu creeze impresia că ar fi emanația unui „directorat". Practic — țările mici ar trebui să aibă reprezentarea cuvenită. O nouă sursă de dileme, pentru că, inițial, se credea că „înțelepții" vor proveni din R.F.G., Franța și Anglia.

Un sondaj efectuat în Franța și ale cărui rezultate au fost publicate de „L'Express" relevă că viitorul C.E.E. ocupă un loc modest printre preocupările francezilor. Lărgirea Pieței comune se află pe lista priorităților, după creșterea prețurilor, șomajul, restructurarea industrială, iar 54 la sută din sufragii s-au dovedit ostile adeziunilor greacă, portugheză și spaniolă. În ceea ce privește alegerile pentru parlamentul „celor nouă", scrutinul din anul viitor nu interesează, deocamdată, decît 15 la sută din persoanele interogate. Scepticismul francezului de rînd contrastează, desigur, cu dimensiunea pe care a căpătat-o controversa publică asupra perspectivelor comunitare. Apropierea scadenței electorale vest-europene determină delimitări politice nete, relevă o puternică afirmare a poziției unor sectoare politice — de la comuniști la gaulliști, cu notele distincte — de respingere a formulelor supranaționale. Preocuparea pentru conservarea deplină a identității naționale se manifestă, în forme proprii, și în alte capitale. Exemplul francez nu este singular. În Anglia se constată „aversiune" față de schemele integraționiste, subliniindu-se cu claritate, la nivel oficial, „politica menținerii drepturilor naționale". Țările mici manifestă o prudență deosebită față de tot ceea ce ar putea limita exercitarea atributelor suveranității lor. „Le Matin" semnala că la Haga, Bruxelles și Luxemburg se exprimă îngrijorare crescîndă față de o formă de dominație franco—vest-germană asupra C.E.E.

■

La începutul lunii decembrie, conducătorii vest-europeni se vor reîntîlni. Gazdă le va fi capitala belgiană. Punctul nr. 1 de pe agendă : noul sistem monetar. Va putea intra în vigoare din prima zi a anului 1979 ? Convergențele și divergențele rămîn importante, dar evoluțiile nu pot fi despărțite de confruntarea — care depășește zona comunitară — pentru piețe de desfacere și sfere de influență.

Eugeniu Obrea

Portugalia va fi membră a Pieței comune în 1982 sau 1983 ? La Luxemburg au început negocierile oficiale în vederea aderării Portugaliei la C.E.E. Cuvîntării de bun venit a ministrului vest-german Klaus von Dohnanyi, i-a răspuns ministrul de externe portughez, Carlos Correia Gago, care a solicitat „celor nouă" să sprijine eforturile portugheze de consolidare a economiei. În fotografie : Roy Jenkins, președintele Comisiei de la Bruxelles (dreapta), împreună cu Dohnanyi și Correia Gago

60 de ani de la făurirea statului național unitar român

Permanența ideii de unitate și independență la români

Alba Iulia, 1 Decembrie 1918. Marea adunare națională la care au participat peste 100 000 de țărani, muncitori și orășeni din toate părțile Transilvaniei a hotărît unirea acesteia cu patria-mamă, România

Coordonată fundamentală și permanentă a istoriei României, lupta pentru unitate și independență națională a constituit năzuința seculară a celor mai înaintate forțe ale societății românești, a întregului popor român. Unitatea de limbă, cultură, de viață economică și spirituală a definit istoria poporului român de la începuturi. Această unitate de esență constituie mărturia de neclintit a adevărului că formarea statului național unitar român de la sfîrșitul anului 1918 este rezultatul unui proces obiectiv, legic în care rolul esențial, hotărîtor, a revenit maselor populare, adevăratele făuritoare ale destinului național, forța care a propulsat de-a lungul secolelor conștiința unității tuturor românilor, a afirmat voința dîrză de neatîrnare. Unirea s-a născut, așadar, prin lupta poporului român, proces definitoriu al istoriei naționale, proces superior rațiunilor sau evenimentelor conjuncturale. Relevînd împrejurările istorice ale desăvîrșirii acestui proces, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** arăta : **„Alcătuirea statului românesc național unitar nu este deci un dar, rezultatul unor conferințe internaționale, ci rodul luptei neobosite duse de cele mai înaintate forțe ale societății, de masele largi populare pentru unire, produsul legic al dezvoltării istorice sociale și naționale a poporului român."**

Înfăptuirea unității poporului român a realizat cadrul general pentru dezvoltarea ulterioară a României, a avut o înrîurire pozitivă, îndeosebi, asupra evoluției economice, a modernizării țării.

Desigur, o analiză științifică a realităților românești din anii aceia relevă că obiectivele pentru realizarea cărora masele populare au luptat și s-au jertfit nu și-au găsit, atunci, autentica împlinire, că profunde și complexe probleme sociale au rămas nesoluționate, iar o serie de contradicții, proprii societății capitaliste, s-au agravat. Masele populare, forțele progresiste au dat dovada înțelegerii că lupta lor nu s-a încheiat și, sub conducerea clasei muncitoare, a avangărzii sale revoluționare — Partidul Comunist — s-au angajat în marile bătălii pentru dreptate socială, deplina independență națională, echitate și democrație.

Idealurile pentru care au luptat atîtea generații, idealurile celor ce nu și-au precupețit forțele, în marile încercări ale istoriei, pentru independență și unitate națională, și-au găsit deplina transpunere în viață odată cu victoria luptei revoluționare, cu cucerirea puterii de către clasa muncitoare, cu trecerea hotărîtă la marea operă de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare spre comunism, pe pămîntul strămoșesc al patriei.

Publicăm în acest număr primul articol dintr-un ciclu consacrat semnificațiilor evenimentului din decembrie 1918, urmînd ca, în numerele ulterioare, să continuăm prezentarea acestui moment istoric în laturile sale esențiale, relevînd rolul maselor populare, lupta forțelor progresiste, revoluționare, aprigele confruntări ale acestor decenii de mare însemnătate pentru istoria națională.

Mărețul act al unirii Transilvaniei cu patria mamă — România —, de la 1 Decembrie 1918, a constituit expresia unei legitimități absolute, a fost un imperativ istoric determinat de realități inexorabile, precum unitatea de neam și de limbă a românilor din toate provinciile țării, ca unul și același popor, comunitatea de viață economică și culturală, identitatea intereselor și aspirațiilor lor, omogenitatea facturii psihice.

Poporul român s-a plămădit pe o arie geografică întinsă, locuită din epoca neolitică de strămoșii săi — geto-dacii —, popor unitar, ramură viguroasă a marelui trunchi european al tracilor. Pe temelia unității etnice și lingvistice a geto-dacilor s-a clădit, în urmă cu 2050 de ani, statul dac centralizat și independent creat de Burebista — unul din marile edificii statale ale lumii antice —, ceea ce a asigurat cadrul politic unitar al dezvoltării tuturor geto-dacilor. Peste aproape două veacuri, cucerirea romană de la începutul secolului al II-lea al erei noastre nu a însemnat sfîrșitul acestei unități, iar ulterior, după retragerea armatei și administrației romane — spre sfîrșitul secolului al III-lea — marea majoritate a populației a continuat să viețuiască aici neîntrerupt, delimitîndu-se limpede, chiar prin numele ei, de popoarele migratoare cu care a venit în contact, a înscris definitiv pe aceste pămînturi pecetea latinității.

Conștiința comunității de origine, pătrunsă în straturile adînci ale poporului, românii au păstrat-o și în secolele următoare, în pofida vitregiei vremurilor care i-a silit să trăiască în mai multe formațiuni politice separate. Conștiința unității de neam a românilor de pretutindeni a

„Încununare a aspirațiilor de veacuri ale poporului nostru pentru eliberare națională, rezultat al luptei duse de cele mai înaintate forțe social-politice ale vremii — în cadrul cărora rolul hotărîtor l-au avut masele populare — unirea din 1918 a reprezentat o adevărată piatră de hotar în dezvoltarea României moderne.

Unirea Transilvaniei cu țara a deschis calea spre dezvoltarea națiunii, a creat cadrul propice pentru o mai accentuată evoluție a economiei, științei și culturii, pentru intensificarea mișcării revoluționare a clasei noastre muncitoare, activității tuturor forțelor progresiste ale societății".

NICOLAE CEAUȘESCU

favorizat statornicirea și dezvoltarea între Moldova, Țara Românească și Transilvania a unor strînse relații de colaborare și întrajutorare pe toate planurile : cultural, politic, economic.

În același timp, în legătură cu condițiile istorice ale existenței și dezvoltării poporului român în epoca prefeudală și a evului mediu timpuriu, se cuvin subliniate aprecierile tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, care arăta că, **„în această perioadă deosebit de frămîntată, unele populații, cum sînt maghiarii, germanii, slavii, tătarii și altele, s-au așezat și pe teritoriile locuite de români, legîndu-și pentru totdeauna soarta de poporul nostru, făurind laolaltă progresul material și spiritual, luptînd cot la cot pentru libertate și independență..."**

Vitale și definitorii pentru închegarea și afirmarea unității naționale a românilor au fost legăturile economice permanente dintre Țările Române, expresie a unor necesități obiective și aspirații profunde. Sprijinite în chip firesc pe elementele constitutive ale mediului natural și subliniind o dată mai mult compoziția armonioasă, unitară a întregului spațiu geografic românesc, aceste legături au fost remarcate constant la epoci diferite de autori români și străini, au exprimat istoricește diviziunea naturală și socială a muncii, a schimbului continuu de activități între locuitorii din toate provinciile românești.

La cumpăna dintre veacurile XVI—XVII, expresia cea mai înaltă a tendințelor de unitate politică a întruchipat-o unirea realizată de Mihai Viteazul, cînd, pentru o scurtă vreme, vulturul muntean, zimbrul moldovean și leii transilvăneni s-au unit simbolic pe una și aceeași stemă. Chiar dacă împrejurările interne și internaționale au împiedicat menținerea statului feudal unitar român, actul marelui domnitor a lăsat urme adînci în conștiința poporului, a dobîndit valoare de simbol, mobilizînd și mai puternic năzuințele românești de unitate și independență.

Înscrisă cu slove de aur în operele strălucitilor reprezentanți ai umanismului și istoriografiei din Țările Române, cu o deosebită vigoare s-a manifestat conștiința unității de neam în Transilvania, provincia românească, care, de la sfîrșitul secolului al XVII-lea, intrase sub „jugul de fier" habsburgic și unde oprimarea națională a românilor cunoștea cele mai dure accente. În lupta pentru emanciparea națională a românilor ardeleni au fost tot mai stăruitor puse în lumină drept argumente peremptorii autohtonia românilor, romanitatea lor, locuirea neîntreruptă pe pămîntul strămoșesc, covîrșitoarea lor preponderență numerică.

Din secolul al XVIII-lea, ideea continuității și unității neamului se transformă tot mai mult într-o idee-forță politică a conștiinței colective a maselor. Este epoca în care, sub impulsul puternic al transformărilor social-economice petrecute în societatea românească, are loc un proces de afirmare a conștiinței naționale, se petrec profunde evoluții suprastructurale, reflectate în primul rînd în cristalizarea unei gîndiri social-politice naționale moderne și revoluționare. Aceste idei își află în revoluția din 1821, condusă de Tudor Vladimirescu, o viguroasă expresie, pentru care realizarea obiectivelor fundamentale ale ridicării țării — dobîndirea independenței și începutul unei renovări a structurilor sociale — nu era de conceput decît prin conlucrarea strînsă a țărilor române.

Deosebit de puternic s-a afirmat conștiința unității în timpul revoluției de la 1848, acesta fiind unul din factorii de bază care au asigurat caracterul unitar al mișcării în cele trei țări române. Poate că nimic nu explică mai limpede această conștiință națională, decît voința mulțimii adunate la Blaj la 3/15 mai 1848 : „Noi vrem să ne unim cu țara !"

Pe măsura maturizării conștiinței de sine a poporului român, a dezvoltării și intensificării mișcării pentru emanciparea și unitatea sa națională — în condițiile apariției unor noi forțe de producție, proprii orînduirii capitaliste — lupta pentru făurirea statului național unitar avea să intre într-un stadiu superior. În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, etapele principale ale acestui proces au fost unirea de la 1859 a Moldovei cu Țara Românească, prin care s-au pus temeliile statului național român modern și cucerirea independenței de stat a României în anii 1877—1878 — războiul de neatîrnare fiind considerat de românii ardeleni drept propria lor cauză pe care au sprijinit-o moral, material și prin jertfe pe cîmpurile de luptă.

Redusă la o situație periferică în cadrul imperiului dualist al Austro-Ungariei, după anul 1867 Transilvania devenise, mai mult decît în trecut, vital interesată în unirea cu patria-mamă. Stavilele impuse de regimul dualist în anii 1877—1878 și între 1886 și 1891 — în perioada războiului vamal cu vechea Românie — au evidențiat, și ele, o dată în plus, necesitatea organică a acestor legături. Unirea din 1918 va fi un act de emancipare națională, cu adînci implicații.

Mișcarea socialistă din România, exponenta cea mai înaintată a aspirațiilor maselor, a înscris pe steagul său de luptă, încă de la începuturi, ideea făuririi statului unitar român, a „Daciei viitoare". Atitudinea ei înaintată a reflectat, în general, o înțelegere realistă a condițiilor concrete din țara noastră. Socialiștii români au arătat astfel că, dacă strămoșii au conservat limba și pămîntul strămoșesc, iar părinții lor au obținut prin luptă unirea și independența, lor le era dat „a completa unitatea națională, a întări libertatea și a face ca egalitatea să nu fie un van nume".

Creație istorică a poporului român, actul unirii a constituit, totodată, o puternică manifestare a legăturilor multiseculare ce unesc pe toți fiii acestui pămînt, indiferent de naționalitate, pentru că — așa cum, de atîtea ori, viața a demonstrat-o, în pofida diversiunilor, a politicii de învrăjbire la care au recurs clasele dominante, puteri străine — în marile momente ale istoriei, românii, maghiarii, germanii, celelalte naționalități s-au aflat împreună, într-o coeziune determinată de conștiința intereselor și aspirațiilor comune.

Desigur, realizarea unității statului român a fost favorizată și de schimbările survenite în viața internațională după primul război mondial, între care prăbușirea imperiului austro-ungar și formarea de noi state independente.

■

La Alba Iulia, la 1 Decembrie 1918, a avut loc o adunare unică în felul ei, așa cum a fost și cealaltă adunare populară a românilor transilvăneni, din mai 1848 de la Blaj. Nicăieri în Europa, în timpul revoluțiilor de la 1848 și nici în anul 1918, nu s-au reunit în cadrul unei adunări reprezentative de pe un teritoriu atît de întins un număr atît de mare de delegați : 40 000 în 1848, peste 100 000 în 1918. Voința testamentară a generației pașoptiste își găsise o expresie concretă, așa cum își găsise o firească încununare și lupta de secole a românilor pentru independență și unitate.

Dar, momentul de acum șase decenii nu a reprezentat și nici nu putea să reprezinte un punct terminus. Biruință națională, împlinire a unor vechi aspirații, unirea s-a realizat într-un context social care nu a permis soluționarea problemelor vitale ale maselor. Forțele sociale aflate la putere, clasele exploatatoare au folosit noile condiții create de unire în propriul interes, promovînd, în anii care au urmat, o politică neținînd seama de năzuințele maselor populare. Stau grăitoare mărturie marile confruntări sociale și politice din epoca interbelică, confruntări în care mișcarea muncitorească și revoluționară din România, în frunte cu comuniștii, largi forțe progresiste și democratice și-au afirmat rolul și ponderea mereu crescîndă.

Idealurile de eliberare națională și dreptate socială și-au găsit autentica împlinire în anii socialismului, ani ai marilor prefaceri revoluționare și ai deplinei afirmări a independenței și suveranității naționale. Cu deosebire, anii ce au urmat celui de al IX-lea Congres al partidului au fost martorii soluționării juste, în interesul întregului popor, a problemelor fundamentale ale țării. Este cadrul istoric, calitativ superior, în care aspirațiile străvechi de independență și unitate ale poporului român și-au găsit reala împlinire într-o osmoză dialectică cu procesele înnoitoare, revoluționare pe care le cunoaște societatea românească. Noua realitate a României socialiste constituie fundamentul trainic, de nezdruncinat al independenței naționale, al unității tuturor cetățenilor patriei — români, maghiari și de alte naționalități —, ferm încrezători în viitorul spre care îi conduce Partidul Comunist Român.

În condițiile edificării orînduirii noi, socialiste, baza de nezdruncinat a unității moral-politice a întregului popor în jurul Partidului Comunist Român constituie izvorul puternic de încredere și de tărie al societății noastre, factorul viguros de coeziune a întregului popor român în lupta pentru ridicarea pe noi culmi de civilizație a României socialiste.

N. Pătrașcu

Guvern. *Noul cabinet suedez a fost prezentat Parlamentului la 18 octombrie. Premierul Ola Ullsten este al şaptelea de la stînga la dreapta*

Pregătiri. *Piese de argint din a doua serie de monede emisă în U.R.S.S. în pregătirea — şi pe această cale — a J.O. Moscova — 1980*

Concluzii

A fost dat publicităţii raportul întocmit de o comisie de anchetă asupra cauzelor accidentului aviatic care a avut loc la 27 martie 1977, în insula Tenerife, din arhipelagul Canare, cînd două aparate Boeing-747, aparţinînd companiilor „KLM" (olandeză) şi „PANAM" (americană) s-au ciocnit la sol, provocînd cel mai mare accident din istoria aviaţiei civile, soldat cu moartea a 582 de persoane. Potrivit raportului, responsabilitatea revine pilotului avionului olandez, care a încercat să decoleze fără permisiunea turnului de control şi nu a oprit aparatul din mişcare atunci cînd a fost avertizat că un alt avion se află pe aceeaşi pistă. Documentul menţionează, însă, că o serie de factori şi de condiţii nefavorabile au concurat la adoptarea deciziei de decolare de către pilotul olandez, între care se numără : presiunea timpului (amînarea zborului atrăgea penalizări din partea companiei) ; condiţiile meteorologice se puteau deteriora şi mai mult ; transmisiile radio au fost neclare din cauza suprapunerii mesajelor primite de la turnul de control şi de la echipajul avionului companiei „PANAM" şi din cauza unor bruiaje externe ; folosirea unui limbaj inadecvat în asemenea comunicări ; copilotul era un începător şi, în sfîrşit, aeroportul „Los Rodeos" era foarte aglomerat. Turnul de control al aeroportului acordase anterior permisiunea de mişcare aparatului american, pentru a se putea plasa pe o pistă de aşteptare. Echipajul „PANAM" a zărit avionul „KLM" deplasîndu-se doar cu 8,5 secunde înaintea coliziunii, a accelerat pentru a degaja pista, dar a fost prea tîrziu.

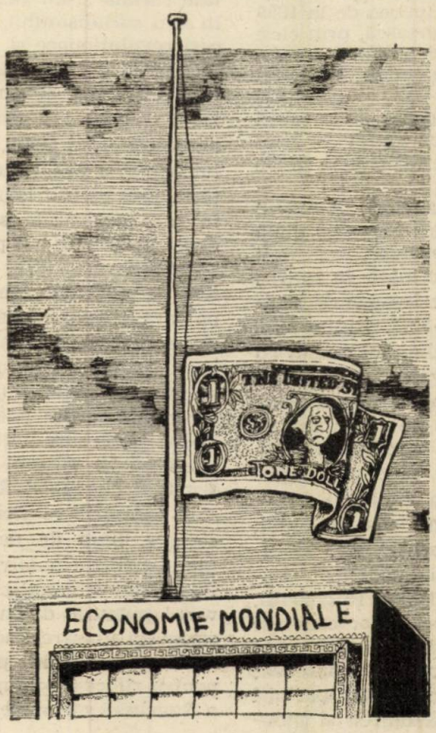

Curs. *Cum vede scăderea cursului dolarului, accentuată zilele trecute, caricaturistul Lurie de la „Jeune Afrique"*

Desemnare

Direcţiunea Partidului Socialist-Democratic Italian l-a ales pe Pietro Longo în funcţia de secretar general al partidului, în locul lui Pier Luigi Romita, care a demisionat. Alegerea lui Longo a intervenit după ce, în cadrul Comitetului Central al P.S.D.I., Romita fusese criticat şi acuzat de „imobilism". După alegerea sa în noua funcţie, Pietro Longo a declarat presei că faptul nu va avea repercusiuni asupra liniei politice generale a partidului, care va continua să sprijine guvernul monocolor democrat-creştin al premierului Giulio Andreotti.

Vînzări

În anul financiar care s-a încheiat la 30 septembrie, Statele Unite au vîndut armament ce s-a ridicat la suma-record de 13,4 miliarde dolari, a declarat subsecretarul de stat, Lucy Wilson Benson. În ce priveşte vînzările către lumea a treia, plafonul de 8,5 miliarde dolari, instituit anul trecut, s-a menţinut.

Prognoză

Un studiu întocmit de Centrul Latino-American de Demografie (Celade), organism subsidiar al Comisiei economice O.N.U. pentru America Latină (CEPAL), arată că, în anul 2000, populaţia continentului de la sud de Rio Grande — regiunea cu cel mai înalt ritm de creştere demografică din lume — va număra aproape 600 milioane de locuitori. Dacă în 1960, populaţia Americii Latine era de 207 889 000 locuitori, la sfîrşitul acestui secol ea va atinge 597 295 000 locuitori. În prezent, populaţia Americii Latine este de 339 256 000 locuitori.

Recomandare

La recomandarea secretarului general al O.NU., Kurt Waldheim, Consiliul de Securitate a aprobat menţinerea, pe o perioadă de încă un an, a forţei de urgenţă a O.N.U. în Sinai. În argumentarea recomandării sale, Waldheim a arătat că, „în pofida calmului actual din sectorul egipteano-israelian, situaţia în ansamblu din Orientul Mijlociu continuă să fie instabilă şi potenţial primejdioasă". Într-un raport prezentat Consiliului, Waldheim îşi exprimă speranţa că „toţi cei interesaţi vor continua eforturile în scopul reglementării problemei sub toate aspectele ei, în vederea menţinerii calmului în regiune şi a realizării unei reglementări de pace juste şi durabile".

Seminar

Capitala Algeriei a găzduit lucrările unui seminar internaţional consacrat conservării picturilor rupestre de la Tassili, din sud-estul Algeriei. Organizat de Ministerul algerian al Informaţiilor şi Culturii, cu concursul Programului Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare şi al U.N.E.S.C.O., seminarul a permis examinarea soluţiilor tehnice destinate să păstreze ceea ce numeroşi specialişti numesc cel mai mare muzeu în aer liber din lume. Este vorba de mii de picturi şi gravuri rupestre din localitatea Daira de Djanet, de pe platoul Tassili des Ajjers.

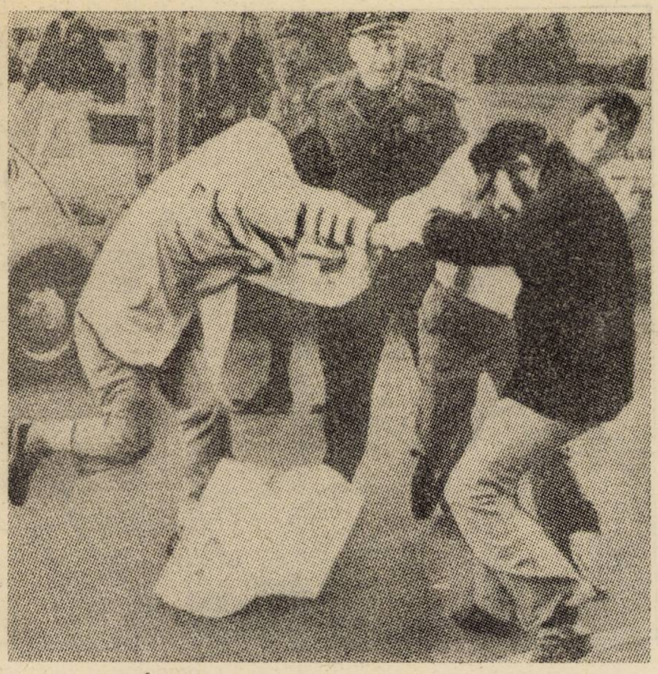

Confruntări. *În orașul american Boston au avut loc puternice confruntări între demonstranți anti-Ku-Klux-Klan și adepți ai acestei organizații de tristă faimă*

Întîlnire

Miniștrii de externe din țările situate în bazinul „Cuenca del Plata" se vor reuni, la 4 decembrie a.c., în orașul uruguayan Punta del Este. Cu acest prilej, va fi prezentat un raport privind stadiul și evoluția cooperării în zonă. Reprezentanții Argentinei, Boliviei, Braziliei, Paraguayului și Uruguayului vor analiza și noile posibilități de extindere și diversificare a cooperării între aceste țări, în vederea valorificării superioare a resurselor naturale din bazinul riului La Plata.

Opinii

„Noi, cei din sud-estul Asiei, oricare ar fi deosebirile dintre sistemele noastre politice și sociale, putem trăi și munci împreună pentru progresul nostru comun și pentru pace în întreaga regiune" – a declarat președintele Ferdinand Marcos în toastul rostit cu prilejul unui banchet oferit în onoarea vicepremierului kampuchian, Ieng Sary, care s-a aflat în vizită oficială la Manila.

Alegeri

Într-un discurs rostit la Peshwar, președintele Pakistanului, Zia-ul Haq, a arătat că vor fi organizate alegeri generale în perioada martie-octombrie 1979. Subliniind că transferul puterii nu s-a produs niciodată pe cale pașnică de la întemeierea Pakistanului, șeful statului a arătat că, în schimb, guvernul său vrea să procedeze în acest sens. Observatorii subliniază că este pentru prima oară de la anularea alegerilor generale, în octombrie 1977, cînd generalul Zia-ul Haq fixează precis data viitoarelor consultări.

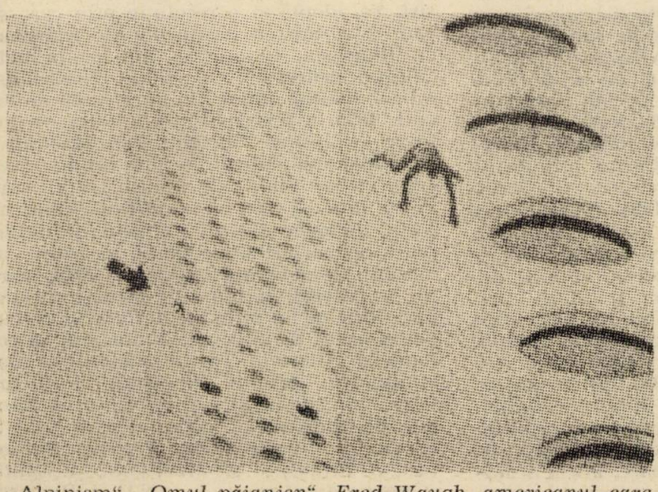

„Alpinism". *„Omul păianjen", Fred Waugh, americanul care a escaladat 50 de zgîrie-nori din S.U.A., încearcă același lucru cu Connaught Center din Hong Kong: 50 de etaje și 180 metri înălțime*

Premiu

Institutul American al Filmului a desemnat pe Alfred Hitchcock, maestrul în vîrstă de 79 de ani al „suspense"-ului, ca laureat al celei mai înalte distincții a sa: premiul pentru ansamblul operei artistice. Anunțînd decizia, directorul institutului, George Stevens, a declarat că, din 1925, Hitchcock s-a dedicat artei cinematografice, realizînd mai mult de 60 de filme de lung metraj și sute de pelicule pentru televiziune, care, toate, poartă amprenta sa distinctă. Printre creațiile majore ale lui Hitchcock figurează „Rebecca", „Suspiciune", „Străini într-un tren" etc. Acum, el lucrează la o altă peliculă, „Scurta noapte". Ceremonia decernării înaltei distincții – care a mai fost primită de John Ford, James Cagney, Orson Welles, William Wyller, Bette Davis și Henry Fonda – va avea loc la 7 martie 1979.

Performanță: *Wanda Rutkiewicz, în vîrstă de 35 de ani, este prima alpinistă poloneză care a escaladat Everestul*

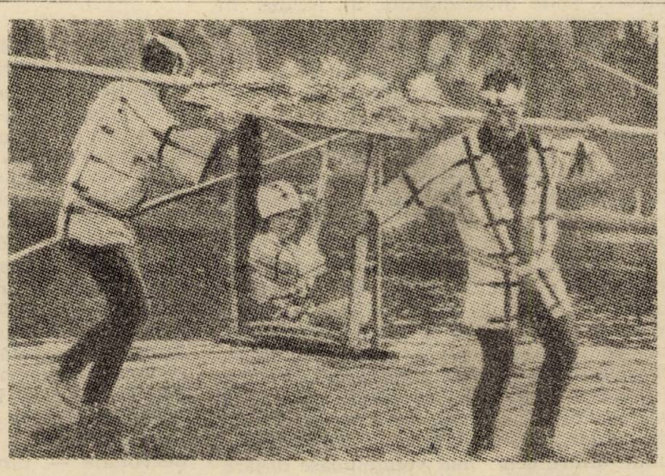

Tehnică. *Cei surprinși în imagine nu pășesc pe apă, ci fac o demonstrație a unei tehnici japoneze, veche de peste trei secole, care constă în traversarea unui curs de apă prin „mersul" pe un buștean făcut să se rotească*

Succesori

Președintele Jimmy Carter a anunțat numirea lui George Seignious în funcția de director al Agenției americane pentru controlul armamentelor și dezarmare. Seignious îi succede lui Paul Warnke, care și-a prezentat recent demisia. Pe de altă parte, Ralph Earle îl va înlocui pe Warnke în calitate de negociator principal al S.U.A. la tratativele SALT (limitarea înarmărilor strategice).

Permisiune

Pentru prima dată după înfrîngerea personală și insuccesul partidului său la alegerile din luna martie anul trecut, fostul premier indian, Indira Gandhi, a obținut permisiunea să călătorească în străinătate. Indira Gandhi va pleca în Anglia, unde va participa, între 10 și 20 noiembrie a.c., la sărbătorirea zilei de naștere a tatălui său, Jawaharlal Nehru, organizată de emigranți indieni.

Deviere

Într-un sector al zonei de frontieră dintre Brazilia și Paraguay a avut loc devierea într-un canal a cursului fluviului Parana – etapă importantă în construcția barajului uriaș de la Itaipu, realizat în cooperare de cele două țări. Devierea apelor fluviului a fost realizată prin detonarea a 55 tone de dinamită, a căror explozie a distrus zidurile de beton ce blocau cele două capete ale canalului de derivație, excavat pe parcursul a trei ani prin eforturile a peste 30 000 de muncitori. După explozie, apele fluviului s-au precipitat în albia canalului lung de doi kilometri, prin care vor curge pînă în anul 1983, cînd urmează să intre în funcțiune primele turbine ale hidrocentralei Itaipu. Cu o capacitate de 12,6 milioane de kilowați, hidrocentrala Itaipu va fi cea mai puternică din lume. Costul total al acestui mare proiect este evaluat la circa 8,7 miliarde dolari.

Rubrică realizată de Dumitru Mirileanu

DOCUMENTAR

Coordonate ale problemei rhodesiene

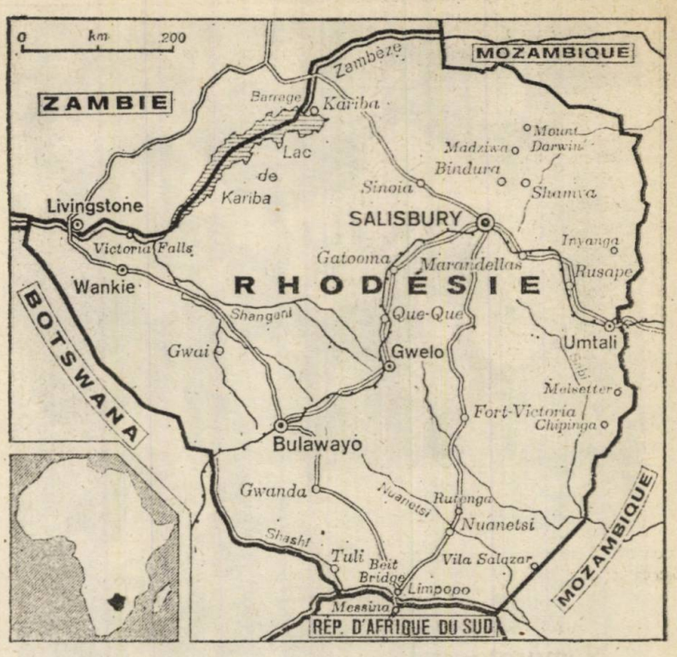

Hartă reprodusă din „Le Monde"

Recenta vizită efectuată în Statele Unite de șeful guvernului de la Salisbury, Ian Smith, însoțit de N. Sithole, A. Muzorewa și J. Chirau — liderii de culoare „moderați" cu care, în martie a.c., a semnat acordul de „reglementare internă" — a readus în actualitate o serie de aspecte ale problemei rhodesiene. Prin respectiva tentativă și implicațiile ei se adaugă o nouă filă la dosarul rhodesian.

Deopotrivă, recentele acțiuni armate rhodesiene împotriva Zambiei și Mozambicului, state independente, au readus în actualitate politica agresivă a guvernului de la Salisbury, ce constituie o sursă constantă de pericole pentru pacea și securitatea internațională și, îndeosebi, de pe continentul african. După cum se cunoaște, în cursul agresiunii pe teritoriul zambian, forțele armate rhodesiene au bombardat cu napalm zone populate de lîngă Lusaka, au ucis 226 de persoane și au rănit 629, provocînd importante daune materiale. Promptitudinea cu care, pe plan internațional, au fost unanim condamnate și înfierate aceste acțiuni agresive ilustrează cu claritate că principiile și ideile anacronice care stau la baza acestei politici de intimidare nu demonstrează forța, ci slăbiciunea regimului de la Salisbury și, totodată, încercarea sa disperată de a supraviețui. De altfel, în cronica Africii deceniilor al șaptelea și al optulea, unul dintre cele mai voluminoase dosare este al Rhodesiei. Din noiembrie 1965 (cînd Rhodesia și-a proclamat unilateral independența — act nerecunoscut și condamnat ca atare de întreaga comunitate internațională) s-au consemnat, e adevărat, numeroase tentative vizînd reglementarea pe cale politică a acestei stări anacronice de lucruri. Dar, toate aceste încercări, planuri propuse, negocieri bi sau multilaterale au fost sortite eșecului, datorită obstrucțiilor și rigidității regimului rasist minoritar de la Salisbury, condus de Ian Smith. Mai mult decît atît, prin încheierea acordului de „reglementare internă", cu participarea celor trei lideri „moderați" ai populației de culoare, guvernul rasist rhodesian a conferit o dimensiune importantă tacticii speciale adoptate. În acest fel, s-a încercat eliminarea sau, pentru început, ocolirea Frontului Patriotic Zimbabwe de la procesul vizînd viitorul constituțional al Rhodesiei.

În perioada scursă de la consemnarea „acordului intern", noul „organism de conducere" de la Salisbury a încercat să se consolideze, în pofida accentuării ofensivei luptei armate a mișcării de eliberare zimbabwe condusă de organizațiile ce compun Frontul Patriotic — ZANU și ZAPU —, cît și a izolării sale pe plan internațional. Acestui context i se integrează vizita în S.U.A. a lui Smith și a celorlalți protagoniști ai „reglementării interne", vizită ce a trezit firești reacții de dezaprobare în Africa, în primul rînd din partea conducătorilor Frontului Patriotic — Joshua Nkomo și Robert Mugabe — și a „statelor din prima linie" — Angola, Botswana, Mozambic, Tanzania și Zambia. Încercarea de a diminua și chiar nega rolul decisiv al Frontului Patriotic Zimbabwe apare, astfel, în evidență. Este, totuși, știut că însuși liderul guvernului minoritar rhodesian a participat la negocieri cu cei doi lideri ai Frontului, atît la Conferința de la Geneva, cît și cu alte prilejuri, ceea ce, în fond, înseamnă o recunoaștere, de facto, a celor două mișcări ce compun organizația respectivă. În același timp, nu poate fi trecut cu vederea faptul că, pe plan african și internațional, ZANU și ZAPU se bucură de o largă recunoaștere, cauza pentru care ele luptă fiind profund împărtășită în cadrul O.U.A. și O.N.U., sau în alte forumuri mondiale. Mărturie pregnantă a acestui fapt o reprezintă și ajutorul multilateral — moral, diplomatic și material — pe care ZANU și ZAPU îl primesc de la state cu orînduiri sociale diferite — fie ele socialiste, din lumea a treia sau chiar capitaliste dezvoltate —, din partea unor forțe progresiste, democratice și a unor organizații religioase. Este, în fond, o recunoaștere a legitimității luptei duse de cele două mișcări de eliberare, a rolului și locului lor incontestabile pe scena politică din Zimbabwe, a necesității ca acestora să le revină adevăratul drept de a reglementa și conduce destinele poporului zimbabwe.

Repere istorice

DE LA CECIL RHODES LA „REGLEMENTAREA INTERNĂ". Mărturii concrete și numeroase vorbesc de marea civilizație Zimbabwe de pe aceste meleaguri care a fost creată de populația de culoare, ceea ce infirmă „misiunea civilizatoare" invocată de puterea colonială, cît și de coloniștii albi stabiliți pe teritoriul respectiv. Cîteva date istorice : **1889.** După ce explorase teritoriile locuite de triburile Matabele și Moshona, Cecil Rhodes înființează „British South Africa Company", plasată sub dominație engleză. **1894.** Stabilirea a două rezervații pentru tribul Matabele marchează debutul politicii segregaționiste. **1923,** 12 septembrie. Rhodesia de Sud devine „colonie autonomă" a Marii Britanii. **1930—1953.** Sînt impuse legi care instituie sistemul de discriminare rasială. Iau amploare acțiunile revendicative ale poporului zimbabwe. **1953.** Se constituie „Federația Rhodesiei și Nyassalandului". **1961.** Negocieri anglo-rhodesiene soldate cu elaborarea unei Constituții, respinsă, însă, de populația de culoare, întrucît Marea Britanie renunța la drepturile de a reglementa raporturile dintre coloniști (minoritari) și poporul zimbabwe. La New York „Comitetul (celor 24) pentru decolonizare" contestă poziția engleză potrivit căreia O.N.U. nu ar avea competență juridică spre a interveni în Rhodesia de Sud. **1962,** 1 noiembrie. Constituția intră în vigoare. **1964,** 1 ianuarie. „Federația Rhodesiei și Nyassalandului" se destramă (la 24 octombrie 1964, Rhodesia de Nord își proclamă independența sub numele de Republica Zambia ; la 6 iulie, Nyassalandul devenise independent sub numele de Republica Malawi). **La 11 noiembrie 1965,** la Salisbury, se anunță declararea unilaterală a independenței Rhodesiei de Sud. New York. Reunită de urgență, Adunarea Generală a O.N.U. condamnă actul. În întreaga lume, și mai ales în Africa, unde procesul independenței țărilor și popoarelor se amorsase din plin, aceeași acțiune este unanim condamnată. **1966,** 2—4 noiembrie. În largul Gibraltarului, la bordul navei britanice „Tiger", se întîlnesc, fără rezultate concrete, Wilson și Smith. 16 decembrie. Consiliul de Securitate adoptă, pentru prima oară în istoria O.N.U., o rezoluție privind aplicarea unor sancțiuni selective obligatorii împotriva Rhodesiei. **1968,** 29 mai. New York. Rezoluție a Consiliului de Securitate, care impune sancțiuni economice generale împotriva regimului rhodesian. **1969,** 30 iunie. Guvernul Smith adoptă o nouă Constituție cu un pronunțat conținut rasist. **1970,** 3 martie. Salisbury. Conform noii Constituții, Rhodesia se proclamă republică. New York. Consiliul de Securitate cere nerecunoașterea republicii proclamate de guvernul rasist. Se adoptă și o rezoluție prin care se cere întreruperea legăturilor de transport cu Rhodesia. 10 aprilie. Au loc primele „alegeri generale". Partidul Național (al lui Smith) obține 50 din cele 66 de locuri. **1975,** 5 februarie. Unii lideri de culoare — Joshua Nkomo, Abel Muzorewa și Ndabaningi Sithole — duc tratative secrete cu Ian Smith. 25 august. La Victoria Falss, într-un tren ce se afla staționat pe podul de peste fluviul Zambezi, se desfășoară convorbiri între Smith și lideri ai mișcării de eliberare zimbabwe. **1976,** martie. Se intensifică lupta de guerilă declanșată încă de la sfîrșitul deceniului trecut de mișcarea de eliberare zimbabwe. 28 octombrie, Geneva. Începe conferința constituțională privind Rhodesia. Participă lideri ai populației de culoare (J. Nkomo, R. Mugabe, ale căror mișcări de eliberare se uniseră în „Frontul Patriotic", N. Sithole și A. Muzorewa), I. Smith și ambasadorul englez la O.N.U., I. Richard. După 48 de zile, conferința se suspendă și nu va mai fi reluată. **1978,** 1 februarie. Malta. Convorbiri între liderii Frontului Patriotic, R. Mugabe și J. Nkomo, și D. Owen,

Joshua Nkomo (stînga) și Robert Mugabe : „Frontul Patriotic va negocia luptînd"

ministrul de externe englez, secondat de ambasadorul S.U.A. la O.N.U., Andrew Young. 3 martie. La Salisbury se semnează acordul de „reglementare internă".

Rhodesia 1978. Numărătoare inversă

DIMENSIUNI ALE CONFRUNTĂRII. În situația actuală, se înregistrează tentativele șefului guvernului de la Salisbury de a consolida „reglementarea internă", încercări care se lovesc, în primul rînd, de o accentuată opoziție internă. În acest sens, nu este întîmplător faptul că, în momentul prezenței în S.U.A. a lui Smith și a lui Sithole, presa americană vorbea de „lipsa lor de popularitate pe plan intern și extern". Se știe, de altfel, că, în încercarea disperată de a controla criza și de a calma situația din Rhodesia, guvernul a decretat legea marțială în capitală și în alte importante provincii și a lansat un vast plan de acțiuni represive. Decizia dă adevărata dimensiune crizei de la Salisbury, determinată de intensificarea continuă a luptei de guerilă, militanții ZANU și ZAPU lansînd, în ultimul timp, o serie de operații de anvergură chiar în orașe dintre cele mai importante.

În pofida izolării sale pe plan internațional, regimul minoritar rasist de la Salisbury a putut supraviețui și a susținut vasta campanie împotriva luptei forțelor patriotice. Explicațiile nu lipsesc și ele sînt complexe.

Este cunoscută, înainte de orice, strînsa legătură ce există între Pretoria și Salisbury, considerată, pe drept, o adevărată axă. Consultările politice și contactele sînt dublate de un susținut schimb economic și îndeosebi militar, sprijinul reciproc fiind o condiție sine qua non a supraviețuirii lor. În al doilea rînd — așa cum a dezvăluit recentul Raport Bingham, dat publicității la Londra — importante firme multinaționale occidentale au făcut comerț cu regimul de la Salisbury, au încheiat diferite tranzacții, încălcînd astfel rezoluțiile O.N.U. privind sancțiunile obligatorii împotriva Rhodesiei. Raportul Bingham aduce dovezi concrete în acest sens : „British Petroleum" și „Shell" — societăți engleze — și „Total" — Franța — au vîndut Rhodesiei două milioane tone țiței între 1968 și 1975. La început, s-a folosit calea sud-africană, apoi formula unor societăți subsidiare celor de mai sus, pentru ca, mai tîrziu, să se recurgă la o altă filieră clandestină : colonia portugheză, din acele vremuri, Mozambic. În același mod au procedat „Mobil", „Caltex". Nu poate fi neglijată, de asemenea, activitatea la fața locului a unor firme și sucursale ale marilor monopoluri create de-a lungul anilor în Africa australă. Astfel, atotputernicul trust „Anglo-American Corporation of South Africa" — creat în 1917 — participă la exploatarea zăcămintelor de nichel (el deține patru mine), de cupru, de wolfram. „Selection Trust" participă la exploatarea cuprului. El mai are interese și în sectoarele bancar, agricol și construcții mecanice. „Rio Tinto-Zinc" posedă patru mine de aur și una de nichel.

În 1974, importurile au reprezentat 515 milioane dolari, cifră superioară celei consemnate înainte de proclamarea unilaterală a independenței. Tutunul, principalul produs de export al țării, s-a aflat de mai multe ori în situații dificile în ce privește vînzarea, dar produsele miniere, cum ar fi cromul, nichelul și mica au găsit ușor cumpărători. În 1974, valoarea exporturilor se ridica la 600 milioane dolari. De fapt, de la proclamarea unilaterală a independenței, investițiile străine au sporit în Rhodesia, iar balanța mișcărilor de capital a rămas pozitivă, cu excepția anilor 1966 și 1972. Din 1965, intrările de capital depășesc 400 milioane dolari, în timp ce ieșirile, sub formă de beneficii repatriate, n-au reprezentat decît 300 milioane dolari. Principalii investitori care controlează circa 90 la sută din capital în sectoarele minier și industrial sînt Marea Britanie, S.U.A. și Africa de Sud. Pe de altă parte, transferurile de fonduri spre și din Rhodesia sînt asigurate de două bănci sud-africane aflate sub control britanic — „Barclays" și „Standard". Or, toate acestea relevă interesele multiple ale unor state occidentale și demonstrează că, „prin complicitatea manifestă a Pretoriei, a fost sistematic împiedicat orice efort de a reglementa problema rhodesiană pe cale pașnică." Datele concrete ale problemei, interesele unor importante societăți multinaționale, complexitatea factorilor în joc (îndeosebi economici și strategici) au contribuit la menținerea la putere a anacronicului sistem creat de regimul rasist.

Însă, toate aceste ajutoare evidente și masive nu au putut salva regimul de „cea mai mare criză cu care este confruntat în prezent", după cum recunoaște însuși Ian Smith. Tocmai de aceea, la Salisbury, se încearcă noi modalități pentru ieșirea din impas. Una dintre acestea am amintit-o deja : introducerea legii marțiale pentru a se „consolida efortul de război al națiunii", cu alte cuvinte, pentru a se răspunde avîntului luptei mișcării de eliberare. De altfel, trecînd la transpunerea în practică a deciziei, s-a anunțat înrolarea forțată a circa un milion de civili de culoare, cît și arestarea mai multor membri ai aripii interne a mișcării de eliberare ZAPU. Aceeași perioadă a fost marcată de un nou pas în direcția consolidării „acordului intern" : s-a dat publicității proiectul noii Constituții, care consacră opiniile lui Smith și ale celor trei lideri de culoare în privința procesului actual.

Poziția **Frontului Patriotic Zimbabwe** față de actuala situație a fost exprimată în numeroase rînduri și a privit atît fondul problemei, cît și recentele măsuri adoptate la Salisbury. Se știe, de altfel, că liderii Frontului au respins categoric formula „reglementării interne", denunțînd-o ca o nouă manevră rasistă. E adevărat, ei nu au respins ideea soluționării pe cale politică, dar au arătat că, în condițiile actuale, se impune continuarea luptei armate ; aceasta cu atît mai mult cu cît bunele intenții dovedite de mișcarea de eliberare s-au lovit de tactica obstrucțiilor și rigiditatea regimului de la Salisbury.

Pe de altă parte, după instituirea legii marțiale în Rhodesia, Joshua Nkomo arăta că „lupta Frontului Patriotic va continua pînă la înlăturarea definitivă a regimului minoritar rasist", întrucît, prin noile sale măsuri, acesta „s-a autoexclus de la un eventual dialog care ar fi reunit în jurul mesei tratativelor toate părțile implicate în conflictul rhodesian". La rîndul său, Robert Mugabe, lider al ZANU și copreședinte al Frontului Patriotic, arăta că între cele două organizații ce compun Frontul — ZANU și ZAPU — „nu există diferențe ideologice, scopul lor fiind același : victoria în lupta de eliberare, construirea societății socialiste în Zimbabwe și abolirea sistemului capitalist".

Acestea ar fi, în esență, coordonatele actuale ale situației din Rhodesia despre care presa internațională scrie că „se deteriorează atît de repede". Cauza se cunoaște : politica practicată la Salisbury de consolidare, cu orice preț, a unui sistem anacronic și condamnat de istorie. Avîntul mișcării de eliberare, succesele sale pe cîmpul de luptă, larga ei recunoaștere pe plan internațional dovedesc limpede că a sosit momentul, în sfîrșit, să se ia în considerare o abordare radical nouă a situației care să constea în acordarea drepturilor firești la libertate, independență și progres social ale poporului zimbabwe, drepturi ce se identifică în aspirațiile sale.

Dumitru Constantin

Salisbury. Confruntați cu măsurile represive și cu o situație ce se degradează constant, mulți rhodesieni preferă drumul exilului

Rinascita

ROMA

CE S-A ÎNTÎMPLAT ŞI CE S-AR PUTEA ÎNTÎMPLA ÎN NICARAGUA?

Revolta de masă din august-septembrie : regimul Somoza a rezistat, dar plătind cu preţul unei definitive şi sîngeroase rupturi de populaţie şi ajungînd pe marginea prăpastiei

DE CE, totuşi, nu a căzut Somoza ? Deşi nu este exclus ca, în şase luni sau un an, să se retragă, azi el a rezistat, în ciuda faptului că este un tiran urît de poporul său, iar regimul său e izolat pe plan internaţional.

Somoza nu a putut evita să trateze cu o parte din opoziţie datorită unor iniţiative ale guvernului S.U.A. Dar este vorba de tratative de pe poziţii de forţă ; şi, chiar dacă va trebui să demisioneze, e greu de presupus că, în condiţiile actuale ale confruntării, această opoziţie va dispune de toate mijloacele pentru a impune reformele necesare pentru destrămarea puterii sale economico-militare. Regimul, creat în 40 de ani, are o structură mai complexă decît s-ar putea imagina pentru o tiranie sîngeroasă. Anastasio Somoza Bebayle — zis Tachito — şi predecesorii săi au edificat un sistem care se ramifică în întreaga societate nicaraguayană : 30 la sută din activitatea industrială şi financiară şi 40 la sută din cea agricolă se află în mîinile clanului Somoza, căruia îi revine şi controlul ajutoarelor din străinătate (inclusiv cele pentru cutremurul din 1972). La acestea se adaugă Garda naţională, care are funcţia şi de poliţie şi de armată.

Din momentul asasinării lui Joaquim Pedro Chamorro (ianuarie 1978) — unicul lider al opoziţiei în care se recunoşteau toate tendinţele ei politice —, revolta anti-Somoza a luat multiple forme. N-a fost, însă, rezultatul unui plan, rodul unei coordonări, ci al acţiunii forţelor convergente asupra unui obiectiv minim : lichidarea monopolului politico-economic al clanului Somoza. La un asemenea obiectiv s-au raliat cercuri de afaceri concurate de clanul dominant, burghezia cu aspiraţii de modernitate şi democraţie, partide politice — de la cel conservator la formaţiuni de inspiraţie marxistă —, sindicatele, largi pături populare fără un grad bine definit de politizare şi, bineînţeles, Frontul partizanilor sandinişti. Un cadru eterogen, a cărui primă divizare fundamentală s-a produs între cei care au ales sau au sprijinit lupta armată şi cei care au respins-o.

În Frontul lărgit al opoziţiei se află şi partidul conservator, formaţiune cu pondere în eventualitatea unei alternative de tip tradiţional. În urmă cu trei ani, conservatorii au încheiat un acord de compromis cu Somoza, potrivit căruia acesta ar fi urmat să consimtă o anume participare a lor la guvern. Experienţa s-a dovedit deziluzionantă, dar poate fi considerată drept un precedent. Pentru că, tocmai cercurile conservatoare au dezminţit recent ştirea privind constituirea unui guvern provizoriu, anunţată de purtători de cuvînt ai elementelor plasate mai la stînga din cadrul acestei opoziţii. Există, apoi, formaţiunile mici de stînga şi moştenitorii politici ai lui Chamorro. O altă grupare este cea „a celor doisprezece", alcătuită, în special, din personalităţi (între care preotul şi poetul Cardenal), grupare al cărei rol evident este menţinerea unui raport pozitiv între sandinişti şi burghezia anti-Somoza. Un element particular al acestei opoziţii îl reprezintă Institutul naţional pentru dezvoltare, un organism ce pare să fie „creierul" angajat să gîndească pentru acei industriaşi şi oameni de afaceri care văd în regim o piedică pentru dezvoltarea capitalistă a ţării şi din partea cărora li s-a sugerat americanilor necesitatea găsirii unei soluţii politice noi, care să împiedice evoluţii favorabile unor rezolvări mai radicale a crizei din Nicaragua.

Nu mai puţin divizat este şi Frontul sandinist de eliberare naţională. Conducătorii lui nu sînt cunoscuţi. Aproape toţi fondatorii lui (frontul a luat fiinţă acum 14 ani) sînt morţi. În numele său vorbeşte o generaţie de oameni tineri, încă novici în confruntarea politică şi — se spune — chiar în cea militară. De-a lungul perioadei de clandestinitate, ultimii zece ani au fost dedicaţi unei activităţi definite — în rezoluţiile sandiniste — drept de „acumulare tacită". O acumulare de influenţă şi de capacitate organizatorică în exercitarea acestei influenţe. Înaintea atacurilor asupra unor cazărmi, în octombrie anul trecut, care au condus la recentele lupte, a existat un singur episod de guerilă. Mulţi observatori, simpatizanţi ai insurgenţilor, se întreabă cum de aceştia nu au apreciat din timp consecinţele atacului generalizat şi frontal, din septembrie, împotriva Gărzii naţionale. E posibil — se întreabă aceşti observatori — ca sandiniştii să nu fi ştiut de cîte arme grele (avioane, tancuri, artilerie) dispunea Somoza ? E posibil să nu fi ţinut seama de represiunea în masă asupra populaţiei civile şi de efectul, asupra moralului oamenilor, al unei înfrîngeri însoţite de persecuţii şi oribile violenţe ?

Sandiniştii răspund diferit şi, adesea, contradictoriu la aceste întrebări. Este probabil expresia unei dezbateri ce continuă încă asupra opţiunilor strategice. Într-un interviu, Plutarco Hernandez, membru al direcţiunii Frontului sandinist, după ce s-a referit la „o unitate ce trebuie realizată în interesul procesului de luptă antisomozist" de către toate componentele opoziţiei, avea să afirme despre sandinişti : „Fracţionarea frontului a început în 1975. În ultimii doi ani, am acţionat în cadrul a trei fracţiuni : cea proletară, cea a războiului popular prelungit şi cea insurecţionalistă. Doar de trei sau patru luni, facem paşi pe calea fuziunii organizatorice şi politice a întregului front". Celui ce nu vrea să cadă în domeniul supoziţiilor lipsite de fundament real îi este greu să definească diversele aspecte, poziţii şi origini ale celor trei tendinţe din care este format Frontul sandinist. Cert este că ele au apărut dintr-o dezbatere mai veche. E vorba despre dezbaterea privind criza şi înfrîngerea „fochismului", teorie potrivit căreia scînteia luptei armate ar aprinde focul revoluţiei. Ultimele evoluţii dovedesc depăşirea acestei teorii în avantajul celei insurecţionale, care conţine, în sine, un mai accentuat realism politic. Insurgenţii au trăsături de origine diversă, între care încrederea în propria îndrăzneală, în voluntarismul propriu teoriei „fochiste". Dar, ceea ce îi caracterizează în mod deosebit este alegerea cîmpului de luptă, a momentului şi aliaţilor. Aşa-numiţii „ter-

10 ianuarie : liderul opoziţiei, Pedro Joaquim Chamorro, este asasinat. *23 ianuarie :* opoziţia proclamă greva generală pentru a protesta împotriva asasinării lui Chamorro. *25 ianuarie :* partidul conservator cere demisia preşedintelui Somoza. *21 februarie :* ciocniri sîngeroase între manifestanţi la Managua, Înotepe, Leon şi Masaya. *9 martie :* şeful Gărzii naţionale este răpit şi ucis. *2 iunie :* Frontul sandinist proclamă insurecţia generală. *2 august :* arhiepiscopul de Managua cere demisia lui Somoza. *11 august :* 30 din cei 35 de şefi militari demisionează. *22 august :* un comando sandinist ocupă palatul naţional din Managua, luîndu-i ostatici pe parlamentari. Guvernul acceptă condiţiile puse de comando. *30 august :* Garda naţională atacă oraşul Matagalpa, aflat în mîinile insurgenţilor. Sînt arestaţi 200 de exponenţi ai opoziţiei. Războiul civil se extinde. *8 septembrie :* este proclamată legea marţială la Esteli şi Masaya. *14 septembrie :* partizanii reuşesc să blocheze traficul pe autostrada panamericană. *15 septembrie :* din „bunker"-ul în care se află împreună cu miniştrii săi, Somoza proclamă legea marţială şi starea de asediu pe întreg teritoriul ţării. *20 septembrie :* cade ultimul bastion al insurgenţilor la oraşul Esteli. Revolta este înăbuşită în sînge.

ceristas" — adepții unei „a treia căi", teză cu o evidentă semnificație politică în raport cu perspectiva intransigentă, dar „pașnică" a lui Chamorro, pe de o parte, și cu cea „fochistă", pe de altă parte, — au elaborat planul strategic, urmat de Frontul sandinist anul acesta. Opțiunile lor devin mai clare la o studiere mai atentă a hărții geografice a acestei țări. Nicaragua este, practic, împărțită în două : la vest, o îngustă fîșie de pămînt între zona lacurilor și litoral ; o vastă cîmpie la est, pînă la Atlantic ; prima — plină de orașe și căi de comunicație ; cea de a doua — aproape fără centre locuite, cu excepția coastei. Tocmai în acea fîșie strîmtă s-a declanșat insurecția, combinată cu acțiunea de paralizare a activității industriale și comerciale, inițiată de burghezia citadină antisomozistă.

Astfel s-au împletit inițiative de colaborare și de concurență. Ca două coridoare care se bat pentru a ajunge, unul mai repede ca celălalt, la același punct fix, luptătorii de guerilă și burghezia orășenească nu și-au precupețit eforturile pentru a prelua conducerea întregii mișcări, încercînd, fiecare, să tragă cît mai multe foloase din acțiunile celuilalt.

Ce s-a întîmplat și ce se va întîmpla în continuare ? Miguel Angel, tînărul de 24 de ani care a condus luptele dramatice de la Esteli, afirmă că „insurecția nu a fost o aventură", că sandiniștii cunoșteau „mijloacele tehnice de care dispunea dictatura". În operațiunea de la Esteli, a existat „o confluență a grupărilor de la munte cu cele de la oraș". Miguel Casteneda, purtător de cuvînt al Frontului sandinist, se exprima astfel în acele ultime zile de luptă : „Insist asupra faptului că nu este vorba de o repliere a luptelor în afara populației, ci în sînul ei. Replierea are loc în orașul însuși". El explica, între altele, că se va produce o schimbare de tactică pentru „evitarea, în limita posibilului", a consecințelor luptelor asupra populației, pentru a nu crea panică în rîndurile acesteia. În Panama, lideri sandiniști au vorbit despre experiențele „primei ofensive" și de pregătirea unei „a doua ofensive". Agenția IPS a reprodus, din Managua, după finalul luptelor, declarații anonime, potrivit cărora sandiniștii „nu și-ar fi imaginat" că Somoza ar putea ajunge „la asemenea soluții extreme" în confruntarea cu populația.

Pe de altă parte, frontul civil a început de-abia din februarie să pună în funcțiune forme de organizare și coordonare între patronat, mișcarea muncitorească și mișcarea studențească. Luînd în considerare ansamblul elementelor, s-ar părea că — spontantă și compozită — revolta de masă din august-septembrie — „pașnică" și „armată", „revoluționară" și „moderată" — a fost prima expresie a unei mișcări desfășurate pe o scenă politică tăcută timp de o jumătate de secol sau chiar o pregătire a unei mișcări care, însă, a explodat în urma asasinării lui Chamorro. Nu e cu totul exclus ca însuși dictatorul să fi dorit, prin acest asasinat, o confruntare pe terenul — favorabil lui — al armelor. Regimul a rezistat, dar plătind prețul unei definitive și sîngeroase rupturi de populație și ajungînd pe marginea prăpastiei. Consecințele economice ale liniei dure a lui Somoza sînt foarte grele : volatilizarea rezervelor în dolari, masive transferări în străinătate a capitalurilor, suspendarea planurilor de finanțare externă etc.

Desigur, opoziția spera mai mult din partea S.U.A., și această speranță poate explica multe lucruri. Criza din Nicaragua este, într-un fel, o expresie a crizei campaniei americane pentru drepturile omului. Președintele venezuelan Perez și-a afirmat public deziluzia față de comportarea Washingtonului. Organizația Statelor Americane a fost incapabilă de orice acțiune pozitivă, motiv pentru care Costa Rica — aflată, fără apărare (nu are armată), în fața agresivității regimului lui Somoza, care căuta, pe teritoriul ei, baze de guerilă — a fost pe punctul să decidă să iasă din acest organism interamerican. Pasionata apărare, a oricărei forme de opoziții față de Somoza, din partea opiniei publice și a guvernului venezuelan, sprijinul acordat de Columbia și Panama inițiativelor internaționale îndreptate împotriva dictaturii nicaraguayene au scos în evidență, între altele, existența unor resentimente față de atitudinea Administrației S.U.A. în această problemă. Totuși, cunoscînd efectiva influență politică exercitată pînă acum în America Latină de Administrația americană, pare improbabil ca, pentru Washington, „problema Nicaragua" să se închidă în termenii cunoscuți pînă azi.

Guido Vicario

Newsweek

AFRICA DE SUD: „O CRIZĂ DE EXISTENȚĂ"

AFRICA DE SUD are un nou prim-ministru, dar și multe probleme vechi. Sub Pieter Villem Botha ar trebui să se învioreze o economie foarte slăbită, să se găsească o modalitate de abordare a relațiilor cu vecinii și, ceea ce este cel mai important, o soluție a diferitelor și delicatelor aspecte care formează problema apartheidului. Confruntarea cu dilema rasială va fi sarcina primordială a lui Botha. În pofida naturii complicate a dezbaterii cu privire la apartheid, cred că Botha și Partidul Național de guvernămînt trebuie să facă cîteva opțiuni simple. Prim-ministrul ori face importante concesii dreptei și se cufundă și mai adînc în „laager" (cuvîntul afrikanerilor pentru „fortăreață"), ori se pronunță pentru depășirea dificultăților unei societăți multirasiale. Recent, chiar și purtătorii de cuvînt naționaliști (ai Partidului Național — n. red.) au recunoscut că țara este amenințată de o criză de existență. Pentru administrație, este implicită recunoașterea faptului că, pînă la urmă, trebuie să aibă loc o schimbare.

Politica de dezvoltare separată tinde, în mod evident, să-i divizeze pe oameni, inclusiv pe cei de aceeași culoare. Chiar și în cadrul comunității albe, tendința de a menține identitatea separată a afrikanerilor nu a dus la unitate globală. Naționaliștii sînt, desigur, conștienți de aceasta. Elemente din interiorul partidului încearcă să inventeze o formulă care să permită intrarea metișilor în instanțele guvernamentale. Propunerile constituționale lansate în timpul ultimelor etape ale mandatului lui John Vorster prevedeau unele „îmbunătățiri sociale și electorale" pentru metiși. Se poate aștepta ca noul prim-ministru să promoveze asemenea propuneri, deoarece el a fost președintele comisiei guvernului care le-a formulat.

În ce privește populația de culoare, majoritară, Partidul Național susține că aceasta nu poate avea o pretenție legitimă la drepturi politice în acele zone ale țării desemnate ca „albe". Această poziție a fost menținută, deși cei mai mulți negri trăiesc și muncesc în Africa de Sud „albă". Punctul de vedere este, în mod irevocabil, nerealist. Guvernarea pe bază de consens rămîne piatra de temelie a democrației. Nici o națiune nu-și poate permite să se afle în situația de a nega o asemenea prerogativă fundamentală pentru peste 80 la sută din populația sa.

În momentul de față, Partidul Național este o alianță alcătuită din diferite elemente conservatoare menținute unite doar prin hotărîrea conducerii de a păstra, cu orice preț, coeziunea afrikanerilor. Menținerea disciplinei de partid ar putea fi o sarcină dificilă pentru Botha. Mai devreme sau mai tîrziu, adepții liniei dure din partid — acei naționaliști care sînt cei mai intransigenți în problema rasială — se vor rupe de elementele mai pragmatice. Timp de 30 de ani de regim naționalist, o asemenea divizare nu a părut niciodată posibilă. Acum ar putea fi inevitabilă.

De ce ? În sfîrșit, proiectul dezvoltării separate se destramă și nu mai poate asigura, de facto, formula coexistenței politice între marile grupări rasiale din Africa de Sud. Nu acesta este răspunsul la problemele esențiale ale societății multirasiale. Odată ce eșecul dezvoltării separate trebuie acceptat — ceea ce, subliniem, încă nu este cazul pentru mulți naționaliști — și, totodată, se recunoaște necesitatea unei noi formule, o sciziune în Partidul Național conducător poate interveni oricînd. Această sciziune poate fi dramatică : oricum, ea va pune la încercare talentele diplomatice ale lui Botha.

Asemenea lui John Vorster, se poate aștepta ca Botha să facă totul pentru a menține unitatea partidului. Dar el și-a făcut dușmani în cadrul partidului, deoarece este foarte ferm. Are un temperament autocratic și este cunoscut pentru schimburile verbale violente cu adversarii în Parlament. Ca lider al Partidului Național din partea provinciei Capului, unde a început să activeze ca organizator al partidului de la vîrsta de 20 de ani, Botha a condus un mecanism robust și foarte disciplinat care îi tratează fără nici o îngăduință pe deviaționiști.

Va fi oare Botha capabil să conducă evoluția partidului său în această perioadă de vîrf a incertitudinii și încordării ? El este poreclit Piet „Wapen", cuvîntul afrikanerilor pentru „armă". De asemenea, Botha și-a asumat funcția într-un moment de dificultăți fără precedent. Negocierile cu privire la Africa de Sud-Vest (Namibia) se află într-o etapă critică și amenințarea sancțiunilor planează asupra Africii de Sud. Avînd în vedere că nici soluționarea crizei rhodesiene nu este mai apropiată, iar situația internă este explozivă, Botha s-a înhămat, cu siguranță, la o povară.

René du Villiers

L' Express

PARIS

Willy Brandt: „PROBLEMA CENTRALĂ A ANILOR '80: RELAȚIA DEZVOLTARE — ÎNARMARE"

CU PRILEJUL apariției în editura Gallimard a ultimei părți a Memoriilor fostului cancelar Willy Brandt, intitulată : „De la războiul rece, la destindere 1960—1975", președintele P.S.D. a acordat un interviu în care, printre altele, a afirmat : „Dacă n-am fi schimbat relațiile cu vecinii noștri, riscam mult ca problemele noastre să fie rezolvate peste capul nostru". Argumentînd Ostpolitik-ul, politica de destindere, care a culminat în 1970, el s-a referit și la vizita sa, în R.D.G., la Erfurt ; întrebat despre sentimentele încercate în momentul, devenit celebru, al îngenunchierii în fața monumentului ridicat în memoria evreilor exterminați în ghetoul din Varșovia, Brandt a spus : „M-am simțit atunci reprezentantul poporului căruia îi aparțin, și nu cel al unui stat sau al unei continuități statale". „Mai mult, acest gest se referea nu la război, ci la genocid. Problema era de a cere iertare poporului evreu pe pămîntul polonez, adică pe pămîntul unde a avut loc cel mai mare masacru".

Despre „dezbaterea Nord-Sud" : „Pînă la sfîrșitul secolului, contradicțiile sociale se vor afla, fără îndoială, în centrul dezbaterii Nord-Sud și, la fel ca în relațiile Est-Vest, poate avea loc un conflict. Chiar în 1978 s-a putut vedea cum viitorul economic al jumătății de nord a lumii devine tot mai dependent de dezvoltarea jumătății de sud. În calitate de președinte al Comisiei independente Nord-Sud, mă străduiesc să demonstrez, mai ales, că interesele sînt complementare. Preocuparea centrală a anilor '80 va fi relația ce se va stabili între dezvoltare și înarmare. Dacă cheltuielile pentru armamente se vor dubla, chiar tripla, ca valoare reală, în viitorii zece ani omenirea va cunoaște o criză gravă. În schimb, dacă, între timp, vor interveni acorduri de dezarmare, va fi posibilă redistribuirea resurselor astfel eliberate. Dar poate că va fi nevoie de și mai mult pentru a reduce diferența dintre țările sărace și țările bogate și, în special, să fie lichidată foametea în lume... Conștiinței noastre i se lansează o sfidare. O sfidare care îi privește mai mult pe tineri decît pe generațiile mai vîrstnice. În orice caz, nu vrem să semănăm panică, deoarece frica în sine nu schimbă nimic. Trebuie, mai cu seamă, găsite mijloacele de a schimba situația".

„Explozia demografică" : „Un lucru pare sigur : nimeni nu va mai putea împiedica ca, pînă la sfîrșitul secolului, populația să sporească cu încă două miliarde de oameni. Pînă la urmă, nu va putea fi împiedicată nici dublarea populației. Cu toate acestea, experții constată o anumită atenuare a creșterii demografice în cîteva regiuni unde nu era de așteptat o asemenea evoluție. Asemenea noi tendințe se manifestă în regiuni foarte diverse din acest punct de vedere, dar care prezintă același fundal tradițional..."

Rolul Internaționalei Socialiste : „Internaționala Socialistă a renunțat la tradiția sa «eurocentrică». De la Congresul de la Geneva, din noiembrie 1976, ea a căutat contactul cu forțele progresului din America Latină, Africa și Asia. Convingerea noastră este că țările industrializate trebuie să susțină mai activ eforturile de dezvoltare ale lumii a treia. Sperăm ca, astfel, să atenuăm conflictul dintre țările bogate și țările sărace și să întărim cooperarea Nord-Sud".

Viitorul Parlament vest-european : „Nu trebuie să se aștepte prea mult de la el. Dar poate că este important să înființăm instituții democratice și parlamentare alături de cele birocratice deja existente. Consiliul ministerial, organ de decizie, cred că e bine să fie asistat, în viitor, de un partener mai impunător decît actuala Adunare... Ca social-democrat sper — ca, de altfel, toți (vest)germanii — că se va ține mai mult seama de aspirațiile sociale ale popoarelor vest-europene...".

PROFIL

ARISTIDES ROYO

președintele Republicii Panama

La 11 octombrie a.c., Adunarea națională a reprezentanților populari din Panama l-a ales ca președinte al țării pe Aristides Royo, instalarea sa în funcție marcînd revenirea țării la un regim civil, după zece ani de conducere militară.

Aristides Royo, în vîrstă de 38 de ani, doctor în drept, a intrat în viața politică panameză o dată cu inițierea acțiunii pentru semnarea unor noi tratate privind Canalul Panama, acțiune declanșată de generalul Omar Torrijos în 1968. Noul șef al statului a ocupat primele funcții în guvernul Torrijos începînd din 1969, cînd a fost numit reprezentant al țării sale la diferite reuniuni internaționale. În 1972, a făcut parte din Comisia națională pentru redactarea Constituției, iar, un an mai tîrziu, a fost numit ministru al educației, devenind una din personalitățile importante ale fostei administrații.

Timp de cinci ani, în fruntea ministerului educației, Aristides Royo a condus aplicarea reformei învățămîntului, inițiată de guvern în contextul efortului de integrare a marii mase a panamezilor în procesul dezvoltării naționale. Sub conducerea sa, învățămîntul panamez — care, în 1969, număra, în ansamblu, doar 273 de mii de cursanți — și-a putut spori numărul celor înscriși la mai mult de o jumătate de milion, în 1977.

Un important rol politic i-a revenit lui Aristides Royo odată cu desemnarea sa ca membru al echipei panameze de negociere cu Statele Unite a noilor tratate privind Canalul Panama, stînd alături de Romulo Escobar Bethancourt, personalitatea-cheie a tratativelor. Astfel încît, cînd Aristides Royo a fost propus candidat la alegerile prezidențiale, fostul premier Torrijos l-a caracterizat drept „omul politic călit în lupta pentru decolonizarea țării".

Aristides Royo și-a manifestat hotărîrea de a asigura continuitatea programului de dezvoltare și de eliberare națională, inițiat în ultimul deceniu de guvernul militar. „Îmi bazez speranțele pe formarea unui guvern de unitate națională", a declarat noul președinte al Republicii Panama.

Hans Blix

Milica State, Tîrnăveni. Noul ministru de externe suedez este, pentru prima dată, diplomat de carieră — **Hans Blix.** Născut în 1928 la Upsala, a avut o carieră universitară (specialitatea: drept internațional), după care s-a consacrat diplomației. A luat parte la numeroase reuniuni internaționale — cum ar fi tratativele de dezarmare de la Geneva, conferința O.N.U. asupra mediului ambiant etc. Este membru al conducerii partidului liberal. Vorbind în parlament, miercurea trecută, noul ministru a criticat sever țările industrializate care nu consacră, în medie, decît 0,3 la sută din produsul lor național brut pentru ajutorarea țărilor în curs de dezvoltare. „Este, în special, regretabil că țări ca S.U.A., R.F.G. și Japonia — a spus el — n-au fost încă în măsură să atingă nivelul de 0,7 la sută (din PNB), recunoscut pe plan internațional, pentru ajutorul de dezvoltare". Blix a anunțat că va propune creșterea ajutorului suedez pentru dezvoltare, care reprezintă, actualmente, 1 la sută din produsul național brut al țării.

Victor Furtunescu, București. 1. Credem că vă referiți la inițiativa prezentării, la Tîrgul internațional al cărții de la Frankfurt pe Main, a unui volum-document și a unui raport care sînt destinate, în viziunea autorilor lor — relatează agenția D.P.A. — să dovedească, în mod categoric, că național-socialiștii au fost autorii incendierii Reichstagului, la 27 februarie 1933. Agenția D.P.A. citează, drept sursă a acestei informații, „Comitetul internațional pentru cercetarea științifică a cauzelor și urmărilor celui de al doilea război mondial", cu sediul la Luxemburg. Este cunoscut că incendierea Reichstagului a fost atribuită, în mod tendențios, forțelor de stînga și că olandezul Marinus von der Lubbe a fost executat ca făptaș prezumtiv. Avocatul Robert Kempner, care la procesul de la Nürnberg a fost adjunctul acuzatorului principal, intenționează să ceară redeschiderea procesului, acționînd în numele familiei lui Lubbe.

2. Cea mai mare insulă a globului este Groenlanda, care are 2 175 600 kmp, dar o densitate de numai 0,02 locuitori pe kmp. Ea face parte din regatul Danemarcei. Activitatea legislativă revine parlamentului danez, ca și unui parlament local unicameral — Landsraad. Activitatea executivă este exercitată de un guvernator.

Andorra

M. Stănișoară, Lugoj. Teritoriu în care s-au păstrat vestigii medievale și în care turistul modern descoperă un veritabil paradis al comerțului fără impozite, Andorra — „curiozitate a istoriei", cum o denumește „France Presse" — a trăit, săptămîna trecută, un eveniment fără precedent în șapte veacuri de existență: întîlnirea, pe solul acestui stat cu o fizionomie unică, a celor doi coprinți — președintele Franței, Valéry Giscard d'Estaing, și episcopul de Urgel (oraș din nordul Spaniei), monseniorul Marti Alamis. Statutul actual al Andorrei datează din 1278. Atunci, după cinci secole de aprige dispute, s-a ajuns la o înțelegere între contele de Foix și episcopul de Urgel privind acest teritoriu de 462 kmp, pierdut printre munți, la frontiera franco-spaniolă. Statutul a rămas în vigoare în pofida evenimentelor dramatice ce au răscolit Franța, Spania și Europa. Din cei 30 000 locuitori (la începutul secolului doar 4 000), 18 000 sînt spanioli, 1 700 francezi și... 8 000 sînt de naționalitate andorreză. Restul aparțin unui număr de aproape 30 de naționalități. Practic, localnicii nu plătesc impozite. Doar, anual, trebuie achitată unuia sau altuia din coprinți „la questia" — vestigiu al drepturilor feudale și care reprezintă, în prezent, în jur de 800 franci francezi. Andorra se mîndrește cu faptul că n-are nici închisori și nici armată. Dacă serviciul militar este inexistent, în schimb există obligația participării la lupta împotriva incendiilor. Punctul de atracție al principatului îl constituie, actualmente, comerțul fără taxe, privilegiu care datează de pe vremea lui Louis XV. Atrași mai mult de posibilitatea cumpărării de produse — de la băuturi alcoolice și țigări la calculatoare de buzunar și case-tofoane — la prețuri mai ieftine decît în Franța sau Spania, mulți turiști invadează Andorra la sfîrșit de săptămînă. Principatul numără mai multe paturi de hotel decît... locuitori, întrucît în perioada de „week-end" se dublează sau se triplează numărul persoanelor aflate în Andorra. În 1977 s-au înregistrat 5 000 000 turiști.

Eugen Crișan, Tîrgu-Mureș. Este adevărat că, în pofida marilor eforturi depuse de state, ca și de diversele organizații internaționale specializate, în lume continuă să se înregistreze cazuri de holeră. Una din ultimele epidemii de mari proporții a fost cea care a afectat taberele de refugiați create în Pakistan în timpul războiului din 1971. Holera a făcut atunci sute de mii de victime. În ultimul timp, această boală a cuprins Africa orientală unde, începînd de la sfîrșitul anului trecut, — potrivit aprecierilor Organizației Mondiale a Sănătății — a făcut 700 de victime, în special în Zair, Tanzania, Burundi și Ruanda. Experții avansează ipoteza că, în Tanzania, epidemia a fost adusă de pelerinii care s-au întors de la Mecca. Măsurile riguroase luate de Kenya au limitate efectele bolii în această țară. În Zair, însă, din provincia Kivu, prima regiune zaireză afectată, holera s-a extins datorită fugii a numeroși locuitori din zonele infestate spre alte teritorii ale țării. Deși numeroase state o reclamă, în continuare, vaccinarea antiholerică nu mai este obligatorie din ianuarie 1973. Este adevărat că holera a devenit o boală care se poate trata și vindeca. Totuși, într-o serie de țări în curs de dezvoltare, precaritatea condițiilor de igienă, lipsa de medicamente nu pot combate eficient efectele bolii și, în special, deshidratarea ; aceasta determină ca 50—90 la sută din cazuri să devină victime sigure. În țările care dispun de mijloacele necesare combaterii bolii, mortalitatea nu depășește un procent de 5 la sută. De altfel, fiind mai puțin primejdioasă decît febra tifoidă, holera se vindecă mai rapid, în mai multe cazuri și, mai ales, fără sechele.

Ilie Teodorescu, Orăștie. 1. De la alegerea sa în fruntea statului cipriot, anul trecut, președintele Spyros Kyprianou s-a întîlnit o singură dată cu liderul comunității turce din insulă, Rauf Denktaș, în aprilie 1978. Întîlnirea, însă, a avut mai mult un caracter protocolar, fiind prilejuită de participarea celor doi la un prînz oferit, la Nicosia, în onoarea secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim. De atunci, liderul comunității cipriote-turce a declarat, în mai multe rînduri, că este dispus să aibă o întrevedere cu președintele Kyprianou, pentru a discuta situația din insulă. La rîndul său, declinînd eventualitatea unei asemenea întîlniri, șeful statului cipriot și-a exprimat dorința de a conferi, asupra aceluiași subiect, cu primul ministru al Turciei, Bülent Ecevit. Prezenți recent la New York, cu ocazia noii sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., atît președintele Kyprianou, cît și Rauf Denktaș au avut consultări asupra problemei cipriote cu Kurt Waldheim. În urma lor, liderul comunității cipriote-turce a afirmat, potrivit agenției Reuter, că perspectivele unei întîlniri cu șeful statului cipriot „par să fie, în prezent, mai favorabile". Într-o declarație făcută la New York, el a menționat, de asemenea, că secretarul general al O.N.U. ar desfășura unele acțiuni pentru realizarea întrevederii amintite. De notat, însă, că această știre nu a fost confirmată de autoritățile de la Nicosia. Pe de altă parte, cu ocazia consultărilor de la Națiunile Unite, a fost discutată și problema reluării convorbirilor intercomunitare din Cipru, în vederea soluționării politice a situației din insulă. La începutul lui 1977, liderul comunității cipriote-turce a avut, după cum se știe, două întrevederi cu fostul președinte al Ciprului, arhiepiscopul Makarios, decedat la 3 august 1977. A doua lor întîlnire — desfășurată la 12 februarie 1977 — a avut loc în prezența secretarului general al O.N.U. Cu acea ocazie, s-a ajuns la un acord de principiu asupra constituirii unui stat federal bicomunitar, independent, suveran și nealiniat în insulă, dar multiplele probleme concrete ale aplicării acestei înțelegeri au rămas și continuă să rămînă nesoluționate. Este și motivul pentru care continuă să se depună eforturi în vederea reluării negocierilor intercomunitare, a unui dialog constructiv între reprezentanții comunităților cipriotă-greacă și cipriotă-turcă.

2. Printre schimbările operate cu ocazia constituirii noului guvern egiptean, la 4 octombrie, se află și aceea a denumirii fostului minister „de război". În prezent, acesta poartă titulatura de minister al „apărării". Prin urmare, informațiile la care vă referiți sînt exacte. Generalul Kamal Hassan Ali, conducătorul delegației egiptene la actualele convorbiri pentru încheierea tratatului de pace cu Israelul, a fost numit, la 4 octombrie, ministru al apărării și producției militare. Potrivit declarațiilor făcute cotidianului „Al Ahram" de către un purtător de cuvînt militar de la Cairo, schimbarea respectivă s-a născut din dorința „de a face o distincție între starea de război și starea de pace". Noua denumire, a spus el, este „mai realistă pentru a exprima rolul (actual) al forțelor armate egiptene". De menționat că vechea titulatură fusese adoptată în urmă cu mai multe decenii.

POSTA REDACȚIEI

Premiile Nobel

S. Tomulescu, București, Vasile Cornea, Ploiești. Academia regală de științe din Suedia a decis să acorde, anul acesta, **premiul pentru științe**

economice profesorului Herbert A. Simon de la Universitatea „Carnegie — Mellon", din S.U.A., „pentru munca sa de pionierat privind procesul «luării de decizii» în cadrul organizării activității economice". Herbert A. Simon este al șaptelea american care obține Premiul Nobel pentru științe economice, premiu creat de Banca Centrală a Suediei în 1969, cu ocazia celei de a 300-a aniversări a acestei instituții și dedicat memoriei lui Alfred Nobel. Ceilalți șase laureați americani sînt P. Sammuelson, S. Kuznets, K. Arrow, W. Leontief, T. C. Koopmans și Milton Friedman.

Premiul Nobel pentru chimie a revenit lui **Peter Mitchell**, născut în 1920, la Mitcham, Surrey. Doctor în economie al Universității din Cambridge în 1950, el a deținut între 1950—1955 postul de conferențiar al Departamentului de biochimie al amintitei universități. A condus, apoi, secția de biologie-chimie de la Universitatea din Edinburg, iar, în 1963, a fost numit director de cercetări la laboratoarele „Glynn" din Bodmin, Cornwall. În prezentarea noului laureat s-a arătat : „Cercetările lui Mitchell s-au desfășurat într-un domeniu al biochimiei denumit, de curînd, bioenergetică, domeniu care studiază procesele chimice care se ocupă cu aprovizionarea cu energie a celulelor vii. O proprietate comună oricărei celule vii este capacitatea ca, prin intermediul enzimelor particulare, să extragă energie din mediul înconjurător, să o transforme într-o formă biologică utilizabilă și să se servească de ea pentru aprovizionarea diferitelor procese necesitînd energie. În timpul fotosintezei și al respirației, energia se conservă într-un compus numit adenozină - trifosfat, cunoscut sub denumirea prescurtată A.T.P. Meritul lui Mitchell este acela de a fi explicat mecanismele intime și extrem de complexe care se produc cu ocazia sintezei compusului A.T.P.". Teoria sa — „teoria chimiosmotică" — a fost primită cu scepticism la început, dar azi este larg recunoscută.

Laureații pentru **fizică** sînt : sovieticul **P. L. Kapița** și americanii **Arno A. Penzias** și **Robert W. Wilson.**

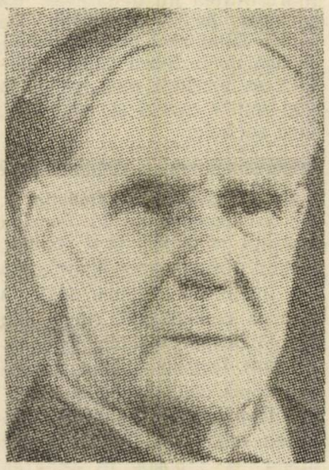

Piotr Leontinovici Kapița s-a născut în 1894. Doctor în științe matematice și fizice al Institutului politehnic din Leningrad în 1918, el a lucrat, apoi, la Institutul de fizică și tehnică din acest oraș, între 1921—1924, la laboratorul de cercetare magnetică „Cavendish" din Cambridge (Anglia) și, la începutul anilor '30, a devenit director de laborator la Universitatea din Cambridge. Ulterior, i s-a încredințat conducerea Institutului de științe fizice de pe lîngă Academia de științe a U.R.S.S. Prin calitățile sale, lui P. L. Kapița i-a revenit, decenii la rînd, un rol de seamă în cadrul cercetărilor cu privire la fizica temperaturilor scăzute. El a dovedit o mare capacitate de organizare și conducere a muncii de cercetare și experimentare ; a creat laboratoare de studiere a fenomenelor de temperatură scăzută la Cambridge și Moscova. Descoperirile sale au stat la baza dezvoltării acestei ramuri a fizicii moderne.

Arno A. Penzias s-a născut în 1933, la München. În 1961 a început să lucreze la laboratoarele „Bell Telephone" din New Jersey (S.U.A.). În 1962, a obținut doctoratul în fizică la Universitatea Columbia din New York. În 1972, a devenit șeful Departamentului de cercetare în radiotehnică, apoi, al

celui de radioficare. **Robert W. Wilson** e născut la Houston, Texas (S.U.A.), în 1936. Doctor în fizică al Institutului de tehnologie din California, în 1963, a intrat la „Bell Telephone". Atribuind jumătate din Premiul Nobel pentru fizică astrofizicienilor americani Penzias și Wilson, Academia regală de științe din Suedia a recompensat cercetările lor asupra „primelor momente ale Universului" — după cum relatează agenția „France Presse". Aceste cercetări au permis să se obțină informații asupra proceselor cosmice care au avut loc în momentul creării Universului. Este cunoscut, de mult timp, că diferite corpuri cerești emit radiații sub formă de underadio. Pentru studierea radiațiilor microundelor cosmice și, în special, a radiației emise sub formă de zgomot de fond, trebuie să se recurgă la un receptor extrem de sensibil. Un asemenea aparat a fost construit, la începutul anilor '60, la laboratoarele „Bell Telephone". Utilizînd aceste instrumente, Penzias și Wilson au descoperit o radiație care, au apreciat ei, ar proveni de la „radiația-fosilă" a unei gigantice explozii cosmice care ar fi stat la originea creării Universului.

Victor Căldăraru, București. Într-adevăr, premierul nipon Takeo Fukuda și-a însărcinat consilierii economici să elaboreze un nou plan pe termen mediu de dezvoltare economică a țării (pe perioada 1979—1985), fapt apreciat de observatori drept o recunoaștere implicită a dificultăților pe care le întîmpină guvernul în depășirea efectelor crizei economice pe care o străbat statele capitaliste dezvoltate. Agenția niponă de presă Kyodo scrie, în legătură cu aceasta, că fiecare plan conceput pînă în prezent, fie pe termen mediu sau lung, nu a fost menținut în vigoare decît, în medie, doi ani și jumătate, după această pericadă trebuind să fie înlocuit cu altul nou din cauza „evoluțiilor economice neașteptate". Planul ce urmează să fie înlocuit acum datează din mai 1976. Guvernul Fukuda a apreciat că, datorită consecințelor recesiunii din anii 1974—1975, planul în vigoare „este departe de realități".

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

adas

ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

ASIGURAREA MIXTĂ DE VIAȚĂ

Printre numeroasele forme de asigurări facultative puse la dispoziția cetățenilor de către ADAS este și „asigurarea mixtă de viață".

Această asigurare constituie un sprijin bănesc pentru cel care o contractează sau pentru familia sa în cazul survenirii unor evenimente neprevăzute asigurate și totodată dă posibilitatea asiguratului să economisească în mod planificat o anumită sumă de bani pe care o va primi la expirarea poliței.

Asigurarea mixtă de viață se practică și în alte trei variante, realizate prin extinderea protecției asupra unui număr mai mare de persoane, prin majorarea cuantumului sumei asigurate în cazul survenirii unor anumite evenimente asigurate, ori prin prelungirea în timp a prestațiilor ADAS.

Astfel, în **„asigurarea familială mixtă de viață"** se pot cuprinde toți membrii familiei în vîrstă de la 5 ani la 65 de ani, oricare dintre aceștia putînd încasa suma asigurată.

Prin **„asigurarea mixtă de viață și suplimentară de accidente"**, în cazul urmărilor accidentelor cuprinse în asigurare, suma înscrisă în poliță se plătește majorată de 6 ori.

Prin **„asigurarea mixtă de viață cu pensie pentru urmași"** se garantează primirea eșalonată a unor sume de bani de către urmașii asiguratului.

Asigurările menționate prezintă o serie de avantaje, dintre care enumerăm :

- Sînt accesibile tuturor persoanelor în vîrstă de la 16 ani pînă la 65 de ani,
- Se pot contracta pe termen de la 5 la 15 ani,
- Primele de asigurare sînt convenabile, diferențiate în funcție de vîrsta persoanei ce se asigură, de durata asigurării și de suma asigurată și pot fi achitate și în rate,
- La expirarea asigurărilor la care primele au fost plătite pentru întreaga durată prevăzută în poliță, sumele asigurate se majorează cu 10%,
- Asigurările participă la tragerile de amortizare lunare și speciale,
- Sumele cuvenite pentru cazurile de invaliditate permanentă parțială se plătesc majorate cu 25%.

Pentru a beneficia neîntrerupt de toate foloasele ce le oferă asigurările este necesar ca ratele de primă să fie achitate la termenele stabilite.

Pentru relații suplimentare și contractarea de asigurări, cei interesați se pot adresa responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.

CASETOFONUL

STAR

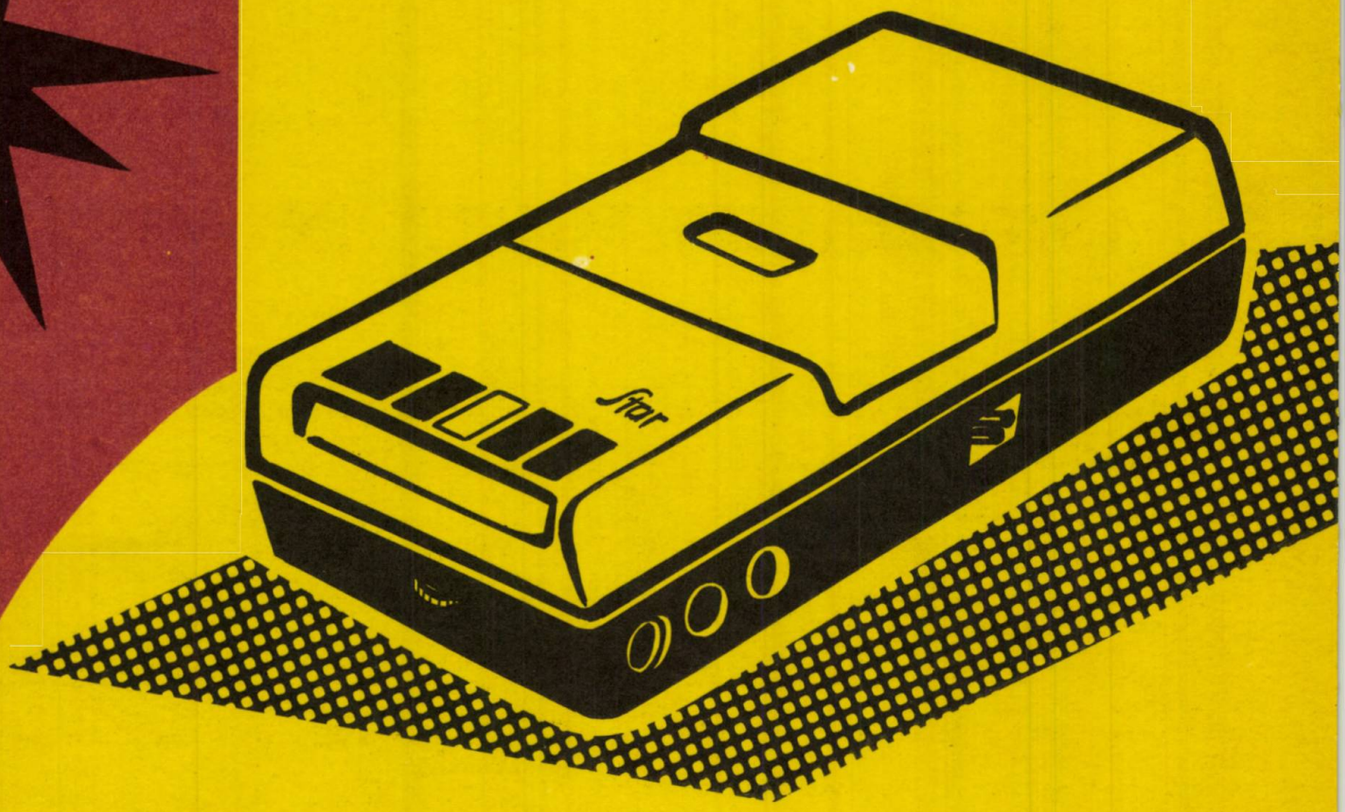

Momente unice, irepetabile pot fi retrăite după un an, dacă ați avut prevederea să le înregistrați pe o bandă a casetofonului STAR MC 12 !

Casetofonul STAR MC 12 este un aparat de dimensiuni reduse, echipat cu un microfon, cu două cordoane (de rețea și de înregistrare-redare).

Magazinele și raioanele de specialitate ale COMERȚULUI DE STAT vă oferă casetofonul STAR MC 12 la pretul de 2.058 lei.

Lei 2

ROMÂNIA
ÎN CONȘTIINȚA
LUMII

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 45 2 noiembrie 1978

Popoarele – rol activ, hotărîtor în determinarea unui curs nou, pozitiv în viața internațională

U.R.S.S. Aniversarea Marii Revoluții Socialiste din Octombrie

SECURITATEA EUROPEANĂ

Etape în pregătirea reuniunii de la Madrid

Reportaj pe glob

ALGERIA

Priorități politico-economice

- Portugalia
- Grecia
- Belgia
- Afganistan

PRIMIRI LA TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

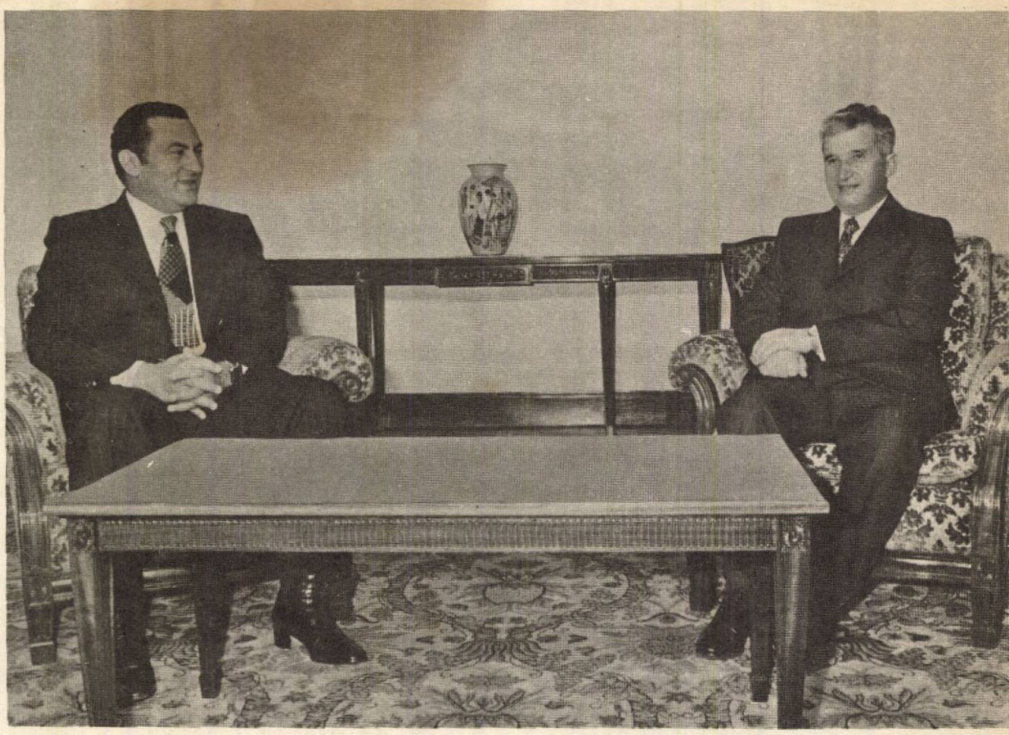

Mohamed Husni Mubarak, vicepreședinte al Republicii Arabe Egipt, trimis special al președintelui Anwar El Sadat

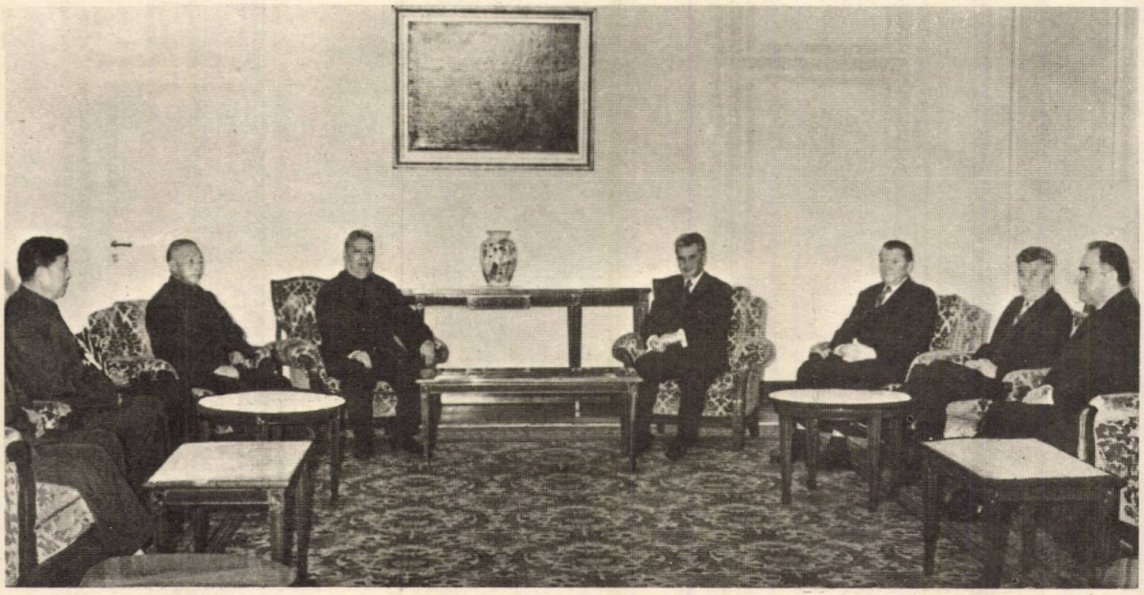

Delegația de activiști ai Partidului Comunist Chinez, în frunte cu tovarășii Tien In, membru al C.C. al P. C. Chinez, prim-secretar al Comitetului provincial Gețiang al P. C. Chinez, președintele Comitetului revoluționar al provinciei Gețiang, și Cien Pei-sien, membru al C.C. al P. C. Chinez, prim-secretar al Comitetului provincial Hubei al P. C. Chinez, președintele Comitetului revoluționar al provinciei Hubei, care, la invitația C.C. al P.C.R., au efectuat o vizită în țara noastră

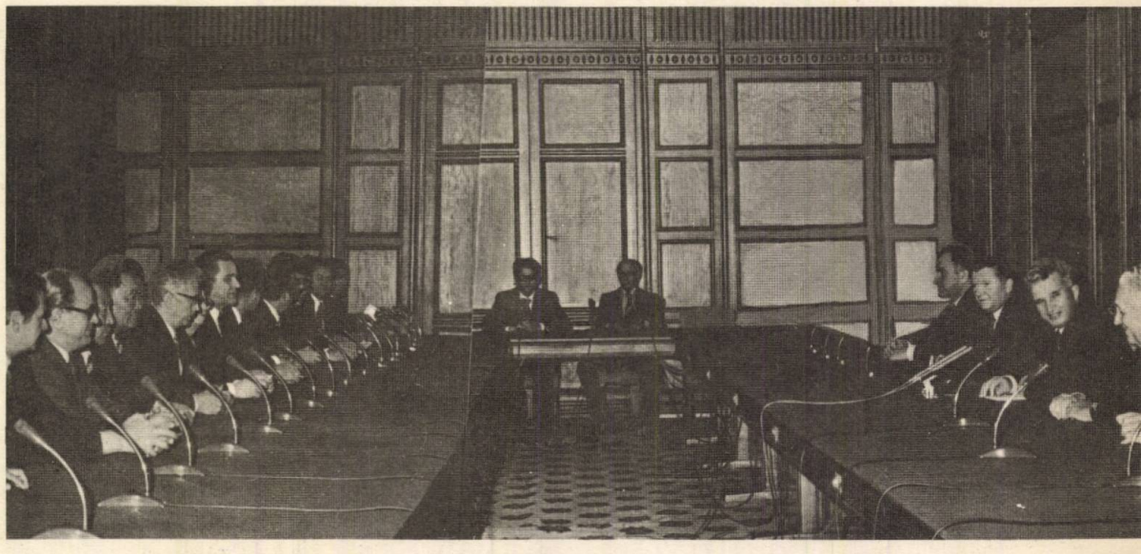

Participanții la Reuniunea rectorilor academiilor și școlilor superioare de partid din țări socialiste, care s-a desfășurat la București între 24—26 octombrie a.c.

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

45(784)

2 noiembrie 1978

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII
Interviuri cu :
Pucek Zdenek, Bernd Niehaus, Tatsushiro Uchiyama, Biju Patnaik 2–5
Tineretul și colaborarea balcanică. Aristotel Bunescu 3

ARTICOLE, CORESPONDENȚE
Responsabilitatea forțelor păcii în edificarea securității în Europa 5
Premise constructive pentru viitorul dialog de la Madrid. Eugeniu Obrea 6
Popoarele – rol activ, hotărîtor în determinarea unui curs nou, pozitiv în viața internațională. Sabina Diaconu 7
Paris. Educația, știința și cultura în slujba dezvoltării și păcii. Constantin Niță 9
Națiunile Unite. Dezarmarea – problemă de interes universal. Ilie Olteanu 10
Namibia. Imperativul independenței autentice. S. Bondoc 11
Portugalia. Dilemele crizei și dificilele opțiuni. Rodica Dumitrescu 14
O dată memorabilă în cronica prieteniei frățești româno-coreene. Octavian Munteanu 18
Evenimente de seamă în viața popoarelor ceh și slovac. N. Pătrașcu 19
Grecia. La încheierea unui an postelectoral. Ion Madoșa 20
Kabul. Definiri programatice. Liana Enescu 21
Bruxelles. Același guvern, alt premier – într-o misiune de „tranziție" 23
Decalajele – realități și perspective ale luptei împotriva subdezvoltării. Ilie Șerbănescu 26
Secvențe economico-sociale din lumea capitalului. „Săracii lumii bogate". Sanda Grigoriu 29

INTERVIUL NOSTRU
Vasilii Ivanovici Drozdenko, ambasador extraordinar și plenipotențiar al U.R.S.S. în Republica Socialistă România 12

REPORTAJ PE GLOB
Secvențe algeriene. Constantin Benga 16

1000 + 1 24–25

DIN ACTIVITATEA PARTIDELOR COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI
Comuniștii și perspectivele politice franceze. Interviu cu Paul Laurent 28

POȘTA REDACȚIEI 31–32

Dezbateri asupra destinului pașnic al Europei

Dezarmarea – problemă de interes universal

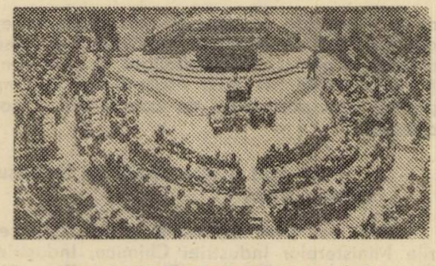

PORTUGALIA
Dilemele crizei și dificilele opțiuni

KABUL
Definiri programatice

NAMIBIA
Imperativul independenței autentice

GRECIA
La încheierea unui an postelectoral

BRUXELLES

Același guvern, alt premier, într-o misiune de „tranziție"

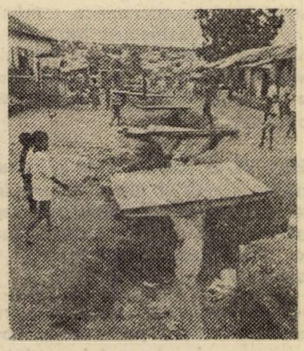

Decalajele – realități și perspective ale luptei împotriva subdezvoltării

„Există toate premisele pentru ca relațiile dintre țările noastre să cunoască o continuă adîncire"

Pucek Zdenek

ministrul metalurgiei și construcțiilor de mașini grele din Republica Socialistă Cehoslovacă

Ne-a vizitat țara ministrul metalurgiei și construcțiilor de mașini grele din Republica Socialistă Cehoslovacă, Pucek Zdenek. Ministrul cehoslovac a semnat, în cursul vizitei sale, un protocol de colaborare economică și tehnico-științifică între Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini din România și Ministerul Metalurgiei și Construcțiilor de Mașini Grele din Cehoslovacia. Înainte de a părăsi România, oaspetele a acordat un interviu colaboratorului nostru Marius Ralian.

– După cum știți, – **a început interlocutorul nostru** – mai multe grupe de lucru mixte româno-cehoslovace, cu caracter economic, desfășoară diferite forme de conlucrare. O astfel de conlucrare există între Ministerul Metalurgiei și Construcțiilor de Mașini Grele din țara noastră și Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini din România. Am avut o întîlnire de lucru cu conducerea acestui minister, dedicată dezbaterii rezultatelor obținute în perioada străbătută din actualul cincinal, ca și studierii posibilităților noastre de colaborare, în continuare, în cincinalul următor. În această privință, precizez că, încheind un bilanț al realizărilor de pînă acum, noi am convenit, totodată, asupra conținutului, a formei și a eșalonărilor în timp privind alte posibilități de colaborare și cooperare.

– Ați avut și alte convorbiri în cursul actualei vizite ?

– Am mai avut convorbiri și cu conducerile Ministerelor Industriei Chimice, Industriei Metalurgice și Energiei Electrice. Discuțiile noastre au abordat, de asemenea, probleme legate de programele care constituie obiectul interesului nostru comun.

– Pentru că ați amintit de un prim bilanț, ce evidențiază acesta ?

– Concluziile la care am ajuns sînt pozitive. Programele asupra cărora am convenit împreună – pentru actualul cincinal – și care, în unele cazuri, reprezintă domenii noi ale colaborării noastre, vor fi realizate. Mă refer, de pildă, la cooperarea noastră largă, la dezvoltarea acestei cooperări în domeniul producției de laminate grele. Desfășurăm, de asemenea, o colaborare susținută în domeniul utilajelor pentru industria chimică, al celor pentru industria alimentară și al utilajelor energetice. Și în aceste privințe, bilanțul la care mă refer evidențiază concluzia că prevederile pentru cincinalul în curs vor fi, într-adevăr, realizate.

– Deduc că vizita dumneavoastră în România a fost deosebit de bogată în concluzii pozitive.

– Din toate punctele de vedere, desigur, vizita pe care am făcut-o în țara dumneavoastră a fost foarte interesantă. Aceasta, cu atît mai mult cu cît, sosind aici, înainte de încheierea celei de-a 5-a ediții a Tîrgului Internațional București, am mai putut cunoaște – prezentată în mod concentrat – producția industriei construcțiilor de mașini din România. Am avut, de asemenea, prilejul să vizitez o serie întreagă de întreprinderi industriale, îndeosebi dintre cele cu care realizăm o colaborare strînsă sau dintre cele cu care intenționăm să colaborăm în viitor. Pretutindeni, am constatat un rapid progres tehnic, posibilități de dezvoltare, în continuare, a colaborării noastre. M-am putut convinge, astfel, cu propriii mei ochi de fundamentul acestei colaborări rodnice.

În încheierea interviului, oaspetele cehoslovac ne-a declarat :

– Noi, cehoslovacii, prețuim mult poporul român ; prețuim hărnicia sa, modul conștient în care construiește societatea socialistă. Am fost impresionat, între altele, de hotărîrea și însuflețirea cu care au fost lichidate consecințele seismului din anul trecut. Apreciem cultura poporului român, tradițiile sale. Și sîntem convinși că există toate premisele pentru ca prietenia și colaborarea dintre țările noastre să cunoască o continuă adîncire.

România — Costa Rica: „ample convergențe"

Bernd Niehaus

vice-ministru la Ministerul Relațiilor Externe și Cultelor al Republicii Costa Rica

În urmă cu cîteva zile, ne-a vizitat țara Bernd Niehaus, vice-ministru la Ministerul Relațiilor Externe și Cultelor al Republicii Costa Rica. În timpul șederii sale în România, vice-ministrul costarican a avut convorbiri la Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale, la Banca Română de Comerț Exterior și a vizitat obiective economice, social-culturale și turistice din București și din județele Argeș și Brașov. În încheierea vizitei, oaspetele costarican a avut amabilitatea de a acorda revistei noastre un interviu.

– Pentru început, aș dori să vă întreb ce semnificație acordați vizitei dv. prin prisma contactelor și convorbirilor avute la București ?

– Guvernul Republicii Costa Rica, un guvern de dată recentă (5 mai a.c.), promovează o politică de deschidere către țări prietene, o politică neinfluențată de deosebirile ideologice. Costa Rica acordă o mare importanță contactelor cu țări din Europa răsăriteană. În acest cadru, relațiile cu România, aș spune, sînt deosebit de importante, avînd în vedere și faptul că este vorba de o țară latină care are legături istorice și culturale foarte strînse cu țările din America Latină. Aceasta este prima mea vizită într-o țară socialistă. Am venit cu mare interes pentru a cunoaște realitățile, pentru a face un util schimb de opinii. În context, doresc să mă refer și la importanța pe care guvernul nostru o acordă Comisiei mixte economice româno-costaricane, care și-a desfășurat lucrările la București. Sînt sigur că atît sesiunea Comisiei mixte, cît și vizita mea se vor solda cu rezultate notabile în sfera relațiilor dintre cele două țări și popoare.

– Vizita dv. a coincis, cum ați spus, cu lucrările Comisiei mixte economice româno-costaricane. Ce rezultate concrete sînt de așteptat în sfera cooperării, a schimburilor comerciale și în alte domenii ?

– Comisia mixtă analizează o serie de propuneri economice concrete pe care le considerăm importante. În domeniul cultural există, de asemenea, proiecte concrete și orizonturi noi. Pe de altă parte, în convorbirile avute cu președintele Academiei de Științe Sociale și Politice ni s-a oferit, cu multă amabilitate, o participare, o colaborare pe linie academică. Eu cred că acesta este un lucru foarte valoros. Imediat ce mă voi întoarce la San José, voi pune în legătură universitățile noastre cu această academie.

– Costa Rica este o țară care alocă o mare parte a venitului național pentru învățămînt și cultură. Am amintit aceasta pentru a vă ruga să ne spuneți care sînt direcțiile prioritare de acțiune pe care și le-a stabilit actualul guvern costarican ?

– Pe plan intern, consider că am dobîndit o stabilitate și o justiție socială satisfăcătoare; iar pe plan internațional, trebuie să facem cunoscut ceea ce am reușit în interior, ca o contribuție, dacă vreți, a unei țări foarte mici, cu posibilități economice limitate, dar care poate împărtăși din experiența sa altor țări. Costa Rica a încercat, de asemenea, prin intermediul președintelui său, să promoveze acțiuni în favoarea păcii mondiale. Este vorba, între altele, de propunerea de a crea o universitate, un centru academic specializat în domeniul apărării păcii.

În context, vice-ministrul costarican s-a referit la recentele incidente cu Nicaragua, accentuînd asupra modului în care Costa Rica acționează pentru a-și apăra suveranitatea și integritatea teritorială. Costa Rica – **a precizat interlocutorul** – se află într-o situație de o dificultate specială în ceea ce privește problema apărării suveranității sale. După cum știți, ea nu posedă o armată, și, timp

de peste 30 de ani, și-a pus speranța în organismele internaționale, respectiv în rolul lor de a face să se respecte efectiv suveranitatea națională, drepturile suverane ale popoarelor. Costa Rica este conștientă că trebuie să aprecieze bine importanța acestor organisme. Cred că membrii O.S.A. trebuie să fie foarte conștienți de obligația lor de a acționa în apărarea integrității teritoriale a fiecărui stat. În același timp, cred că, în general, Națiunilor Unite le revine un rol primordial. La urma urmei, speranța este în O.N.U.

– Care sînt punctele principale de convergență ale României și Costa Ricăi pe arena internațională ? Cum apreciați poziția României față de problemele cardinale ale lumii contemporane ?

– Zilele trecute am avut ample convorbiri la Ministerul Afacerilor Externe. Eu cred că există o mare apropiere între pozițiile țărilor noastre. Sîntem țări în curs de dezvoltare, cu preocupări comune. Deosebit de apropiate sînt pozițiile referitoare la respectarea independenței popoarelor și a principiilor neintervenției. În domeniul dezarmării, poziția noastră, fiind vorba de o țară mică, fără armată, este lesne de înțeles, Există numeroase convergențe între ceea ce România și Costa Rica gîndesc despre necesitatea limitării armamentelor, a dezarmării, despre cît de îngrijorător este faptul că pînă și țările cele mai sărace sînt angrenate în cursa înarmărilor, despre pericolul pe care îl reprezintă, pentru securitatea lumii, această cursă a înarmărilor, despre rolul țărilor mici și mijlocii în lupta pentru dezarmare. În legătură cu noua ordine economică internațională, ambele țări sîntem conștiente de existența unor situații care trebuie schimbate, și trebuie schimbate repede, ținînd cont de faptul că țările în curs de dezvoltare au fost, în mod tradițional, exportatoare de produse plătite sub valoarea lor, în timp ce importurilor li s-au impus prețuri tot mai ridicate. Probleme precum creșterea prețurilor la petrol, inflația, devalorizarea dolarului se repercutează și asupra țării noastre. Sînt probleme de ordin economic, care preocupă toate țările, indiferent de ideologiile lor politice diferite.

– Între țările noastre a fost semnat un Tratat de prietenie și colaborare. Ce semnificație are pe plan internațional existența acestui tratat între două țări cu orînduiri diferite ?

– Noi ne bucurăm mult de existența acestui tratat. Costa Rica dorește în mod sincer, deschis, să întrețină relații cu toate popoarele, în condițiile respectului reciproc. Noi considerăm că ideologiile diferite sau complet diferite nu trebuie să constituie obstacole în stabilirea contactelor, nu trebuie să reprezinte bariere de netrecut. Prin urmare, noi promovăm colaborarea, prietenia cu alte țări. Între România și Costa Rica – în afară de cele deja amintite – există legături tradiționale foarte puternice, de natură istorică, culturală. Iar rezultatele se văd și în lucrările acestei comisii mixte. Firește, este numai un aspect ; se poate face mai mult, se pot realiza proiecte mai ambițioase. Tratatul oferă baza juridică necesară pentru toate acestea. În încheiere, aș vrea să spun că am rămas cu impresia clară că latinitatea este o legătură ce nu se poate nega. Există între noi o comunicare chiar și fără a înțelege cuvintele, deși uneori și acestea se înțeleg. Plec deosebit de impresionat de România.

Interviu realizat de Alin Genescu

Tineretul și colaborarea balcanică

În contextul preocupărilor României pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii și înțelegerii, lipsită de arme nucleare, de baze militare și de trupe străine, pentru edificarea pe continentul european a unui sistem de securitate și colaborare între popoare, Capitala țării noastre a găzduit, între 25 și 27 octombrie, lucrările mesei rotunde cu tema „Acțiunile cultural-artistice și turistice pe linie de tineret – factor important pentru dezvoltarea colaborării și înțelegerii între popoarele din Balcani".

La această întîlnire, organizată de Uniunea Tineretului Comunist și Uniunea Asociațiilor Studenților Comuniști din România, au participat organizații de tineret și studențești din Bulgaria, Grecia, Iugoslavia și România. În cursul dezbaterilor a fost realizat un fructuos schimb de opinii și experiență privind contribuția artei, culturii și turismului la realizarea, în continuare, a unei mai bune cunoașteri și înțelegeri între tineri, element important al păcii și colaborării în Balcani, al traducerii în viață a prevederilor Actului final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa. La încheierea lucrărilor, ne-am adresat unor membri ai delegațiilor prezente, cu rugămintea de a împărtăși cititorilor revistei „Lumea" impresiile și opiniile lor despre manifestarea la care au participat, despre acțiunile României vizînd dezvoltarea colaborării și prieteniei în regiunea noastră.

CHRYSOULA SKLIAMI
membru al Consiliului Central al Tineretului Comunist „Rigas Ferreos" din Grecia

– Cunoaștem cu toții atitudinea consecventă a României, țară care se află în prima linie a luptei pentru realizarea în regiunea balcanică a unei zone de pace, înțelegere și deplină securitate. Cunoaștem și apreciem inițiativele și activitatea președintelui Nicolae Ceaușescu în vederea edificării unor relații de securitate și colaborare în Balcani, precum și în întreaga Europă. Cultura și arta sînt domenii care trebuie fructificate în continuare în procesul aprofundării cunoașterii reciproce dintre tinerii acestor țări, dintre organizațiile lor, dintre statele și popoarele noastre. Acesta este, de altfel, unul dintre principalele obiective ale organizației noastre „Rigas Ferreos", ceea ce explică prezența noastră la masa rotundă de la București, care a constituit un real succes.

DAMJAN OVSEC
reprezentant al Uniunii Tineretului Socialist din Iugoslavia

– Întîlnirea reprezentanților organizațiilor de tineret din unele țări balcanice, discuțiile privind rolul acțiunilor cultural-artistice ale tineretului în dezvoltarea cooperării și înțelegerii între popoare constituie un nou pas pe drumul înfăptuirii năzuințelor noastre comune de cunoaștere reciprocă, de progres, pace și prosperitate. În acest sens, cultura servește foarte bine scopurilor noastre politice și, după experiența reuniunii de la București, găsesc foarte utilă organizarea, și în viitor, a unor întîlniri de asemenea natură. De multă vreme, apreciem în mod deosebit politica României în Peninsula Balcanică, zonă aflată la intersecția sferelor de influență. Masa rotundă la care am participat este una din concretizările acestei politici pentru dezvoltarea prieteniei între țările noastre, pentru o atmosferă de încredere între statele balcanice.

DERVENIS DIMITRIS
reprezentant al Tineretului Comunist Grec

– Este evident pentru toți că viitorul aparține, în primul rînd, tineretului, și, cum un viitor fără pace reprezintă un nonsens, Tineretul Comunist Grec se pronunță pentru colaborarea cu toate organizațiile ce acționează pe baza unui program progresist, îndeosebi cu cele din statele socialiste, pentru înfăptuirea deziderateloг păcii, colaborării și înțelegerii între popoare. Masa rotundă de la București, la care am realizat un rodnic schimb de opinii, se înscrie tocmai în această direcție. Deși există unele probleme între țările balcanice, căutăm să întreținem o atmosferă de bună vecinătate și prietenie între popoarele pe-

ninsulei. Principiile politicii externe a României constituie, în acest sens, un bun exemplu, și lucrările reuniunii organizate de țara dumneavoastră reprezintă una din expresiile concrete ale promovării acestor principii.

BORISLAV GHERONTIEV
reprezentant al Uniunii Tineretului Comunist Dimitrovist din Bulgaria

– Consider că întîlnirile dintre organizațiile de tineret din Peninsula Balcanică sînt foarte importante pentru dezvoltarea unei atmosfere de prietenie și pace în regiune. Subliniez că discuțiile reuniunii la care am participat constituie, din acest punct de vedere, un bun prilej de cunoaștere reciprocă, fapt ce se inscrie și în contextul dorințelor noastre de a stringe tot mai mult unitatea forțelor democratice. Rezultatele pozitive ale mesei rotunde ne conduc la concluzia firească că este necesară organizarea, și în viitor, a unor asemenea reuniuni. Sintem fericiți că, prin intermediul acestei declarații, putem exprima viile noastre mulțumiri pentru ospitalitatea de care ne-am bucurat în România.

VAGELIS DIMITRIOU
membru al Consiliului Central al Uniunii Naționale a Studenților Eleni

– Primul lucru pe care doresc să-l remarc este că, în urma acestei întîlniri, care a avut la bază interesul reciproc, fiecare am avut foarte mult de cîștigat. În ciuda unor aspecte diferite pe care le dezbatem, studenții greci se pronunță cu fermitate pentru colaborarea multilaterală cu tineretul din celelalte țări balcanice. Trăsăturile specifice tinerei generații, cum sînt dragostea pentru nou și setea de dreptate, dau o vigoare deosebită luptei tineretului pentru pace, dezarmare și destindere. Pot afirma că politica externă a țării dumneavoastră situează aceste obiective în centrul atenției sale. O dovadă concludentă, în acest sens, este și prezența noastră la București, ocazie deosebit de bună pentru confirmarea dezvoltării relațiilor de prietenie din Peninsula Balcanică.

MIRCEA FLORIN ȘANDRU
scriitor, membru supleant al Biroului C.C. al U.T.C.

– Părerea mea sinceră este că masa rotundă organizată de U.T.C. și U.A.S.C.R. s-a încheiat cu rezultate realmente rodnice. Dezbaterile au fost foarte vii, deschise și la obiect. Într-o atmosferă prietenească, s-a realizat un util schimb de experiență între participanți. Au fost sugerate exemple concrete ale unor noi posibilități pentru extinderea colaborării dintre organizațiile noastre. În ciuda diferențelor firești de idei și vederi politice, între tineri se realizează, cu mare rapiditate și eficiență, o înțelegere lipsită de prejudecăți. Toți participanții au relevat faptul că aceste intîlniri sînt foarte utile, atît pentru prezentul relațiilor dintre țările balcanice, dar mai ales pentru viitor. Practic, organizațiile de tineret gîndesc în perspectivă, iar arta, cultura și turismul sînt căi foarte directe, penetrante, de apropiere între tineri. Această masă rotundă constituie, de altfel, o concretizare a spiritului de pace, colaborare și prietenie ce caracterizează multiplele acțiuni ale partidului și statului nostru, activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, cu privire la regiunea în care trăim, vizînd transformarea ei într-o zonă a conlucrării pașnice, înțelegerii și bunei vecinătăți.

Anchetă realizată de Aristotel Bunescu

„Spiritul prietenesc al conlucrării româno-indiene"

Biju Patnaik

ministrul oțelului și minelor al Indiei

Recenta vizită în țara noastră a ministrului indian al oțelului și minelor a constituit un prilej de constatare a bunelor relații de prietenie și cooperare între România și India, a posibilităților de amplificare și diversificare a dialogului româno-indian. Momentul de deosebită semnificație în desfășurarea vizitei l-a reprezentat primirea de către președintele Republicii Socialiste România, NICOLAE CEAUȘESCU, a ministrului indian.

Președintele Nicolae Ceaușescu – **a arătat oaspetele indian** – a avut amabilitatea să mă primească în această ultimă zi a vizitei mele în țara dumneavoastră. I-am transmis președintelui României urările de bine ale primului nostru ministru, Morarji Desai. La rîndul său, Excelența Sa a transmis un salut prietenesc premierului țării noastre. În timpul întrevederii, au fost abordate o serie de probleme, de diverse facturi, dar, cu precădere, de natură economică, atît din sfera raporturilor bilaterale, cît și în contextul internațional. Modul în care președintele Nicolae Ceaușescu abordează problemele, viziunea sa asupra marilor aspecte ale contemporaneității, personalitatea sa m-au impresionat profund.

Referindu-se, în continuare, la evoluția relațiilor româno-indiene și la citeva aspecte concrete ale dezvoltării acestor raporturi, dl Biju Patnaik a spus :

– Sintem foarte bucuroși că colaborăm cu partea română. De altfel, vizita noastră este o expresie a dorinței comune de cooperare. Am venit să discutăm, printre altele, probleme legate de conlucrarea în domeniul metalelor feroase și neferoase, a metalurgiei, a industriei energetice și altele. Am ajuns la o serie de concluzii, pe care le vom pune în aplicare cît mai curînd. Se poartă, în prezent, convorbiri asupra posibilității unei cooperări pe termen lung. Perspective optime de dezvoltare a relațiilor noastre prezintă și domeniile tehnic și comercial. De altfel, întreaga noastră cooperare este animată de spirit prietenesc. În termeni concreți, proiectele noastre de colaborare se vor finaliza printr-un volum sporit al schimburilor dintre țările noastre și sînt convins că aceasta va fi în beneficiul nostru, al tuturor.

Declarație consemnată de Doina Caramzulescu

„Relațiile dintre sindicatele românești și cele japoneze – exemplu de colaborare"

Tatsushiro Uchiyama

secretar general adjunct al Consiliului General al Sindicatelor din Japonia – SOHYO –

La invitația Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România, a făcut o vizită în țara noastră delegația Consiliului General al Sindicatelor din Japonia – SOHYO, condusă de Tatsushiro Uchiyama, secretar general adjunct al SOHYO. Înaintea plecării, conducătorul delegației sindicale nipone a răspuns cu amabilitate invitației de a acorda un interviu revistei „Lumea".

– Vă rugăm să vă referiți, pentru început, la rolul pe care-l joacă SOHYO în cadrul mișcării sindicale japoneze.

– În țara noastră, există patru mari centrale sindicale : SOHYO, DOMEI (Confederația sindicală a muncii), Churitsu Roren (Federația sindicatelor independente) și Shinsambetu (Federația națională a sindicatelor din industrie). Printre acestea, SOHYO are un rol important, determinat nu numai de numărul mare de membri – 4 670 000 și alte mii de simpatizanți – dar, în primul rînd, de faptul că SOHYO conduce concret lupta celor peste 12 milioane de sindicaliști japonezi pentru obținerea revendicărilor noastre. Acestea nu vizează, bineînțeles, numai domeniul economic, ci sînt și de natură politică și socială. SOHYO a acționat și face în continuare eforturi pentru realizarea unui front comun al sindicatelor, căci numai unitatea tuturor forțelor va conferi luptei noastre atuurile necesare izbînzii. De asemenea, cău-

tăm permanent noi căi de apropiere cu toate organizațiile ce acționează după un program cu obiective progresiste. Din păcate însă, pe această linie, nu au fost obținute realizări deosebite.

– Ce importanță atribuiți, pe frontul mondial al mișcării sindicale, colaborării dintre organizațiile din țări cu sisteme sociale diferite ?

– Există în țările capitaliste unii lideri ai mișcării sindicale care consideră că nu este eficientă colaborarea cu organizații sindicale din țări socialiste, fapt cu care SOHYO nu este de acord. Apreciem că este necesară o puternică solidaritate între toți oamenii muncii pe baza intereselor comune, indiferent că provin dintr-o țară socialistă sau capitalistă. Faptul că vă vorbesc dumneavoastră, acum, aici, la București, reprezintă tocmai traducerea în fapt a acestei concepții a SOHYO. Cooperarea pe plan internațional a sindicatelor ar trebui să fie mai intensă și mai diversificată. Deosebirile ideologice și de sistem social nu pot constitui bariere în calea dezvoltării raporturilor dintre organizațiile sindicale.

– Cum apreciați stadiul actual și perspectivele relațiilor dintre sindicatele japoneze și cele românești ?

– Vizita pe care a făcut-o președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, în Japonia, în luna aprilie a anului 1975, a constituit un important impuls dezvoltării acestor relații. Sîntem bucuroși că raporturile bune pe care le avem cu Uniunea Generală a Sindicatelor din România s-au diversificat și lărgit în urma acestei vizite pe care o efectuăm acum.

Considerăm că oamenii muncii din România și Japonia trebuie să se cunoască mai bine între ei. Deși timpul vizitei a fost foarte scurt, numai trei zile, am avut ocazia să constat ritmul înalt în care se dezvoltă economia românească. Am vizitat multe fabrici printre care și Întreprinderea de mașini-unelte și agregate din București. Ca om care cunoaște bine multe unități de acest gen din întreaga lume, pot spune că am fost impresionat, în mod deosebit, de procesele tehnologice care se utilizează aici.

În concluzie, apreciem relațiile dintre sindicatele românești și japoneze ca un exemplu pentru colaborarea pe plan mondial a organizațiilor din țări cu sisteme sociale diferite, pentru apărarea păcii în lume.

Au trecut 33 de ani de la terminarea celui de-al doilea război mondial, dar persistă încă o serie de focare de război. Este clar pentru toată lumea care ar fi urmările unei noi conflagrații mondiale. De aceea, susținem cu tărie – așa cum o face și România de altfel – încetarea cursei înarmărilor și distrugerea tuturor armelor nucleare. Poporul japonez cunoaște, din păcate, dimensiunile efectelor catastrofale ale folosirii armelor atomice, mai ales că a suferit de pe urma experiențelor cu aceste arme efectuate la Hiroshima și Nagasaki.

Apreciem în mod deosebit poziția României în domeniul dezarmării, eforturile sale în soluționarea tuturor problemelor care frămîntă omenirea, precum și politica independentă a țării dumneavoastră pe plan internațional care este astăzi larg cunoscută în lume.

Interviu realizat de Ioan Hârnea

Responsabilitatea forțelor păcii în edificarea securității în Europa

Întrunind reprezentanți ai unor comitete, organizații și mișcări de pace din țările Europei, din Statele Unite și Canada, ai unor organizații internaționale de prestigiu, distinse personalități a căror activitate în diferite domenii le-a atras o îndreptățită prețuire, reuniunea desfășurată la București între 30 octombrie și 1 noiembrie și-a propus un amplu dialog asupra rolului maselor populare, al mișcărilor pentru pace în edificarea securității și dezvoltarea cooperării în Europa. Organizată sub egida **Comitetului Național pentru Apărarea Păcii din Republica Socialistă România și a Consiliului Mondial al Păcii**, reuniunea a scos în evidență faptul că participanții împărtășesc convingerea că pacea este obiectivul concret la care trebuie să se ajungă prin eforturile unite ale tuturor popoarelor.

Ce preocupă opinia publică europeană ? Fără îndoială că ea este interesată în a vedea că prevederile Actului final de la Helsinki prind viață, că între statele și națiunile Europei se realizează într-adevăr o cooperare strînsă, neîngrădită de bariere artificiale și eliberată definitiv de primejdiile decurgînd din politica de forță. În ciuda unor aspecte pozitive, putem oare vorbi de o reală desfășurare, în profunzime, a procesului de securitate și cooperare în Europa ? Reuniunea de la Belgrad a făcut, în mod elocvent, dovada lacunelor ce persistă în dialogul general-european. Va reuși viitoarea reuniune, de la Madrid, să umple aceste lacune ? Pentru a reuși aceasta, colaborarea între țările și popoarele Europei va trebui să cunoască o serie de pași concreți în toate compartimentele și direcțiile de acțiune cuprinse în Actul final. Și va trebui să se facă aceasta în condițiile unei situații internaționale complexe, cînd, privind realist lucrurile, confruntările și conflictele pot degenera în amenințări serioase la adresa conviețuirii și progresului pașnic al popoarelor. Stă însă în puterea popoarelor — și acesta este un adevăr pus în evidență de întreaga desfășurare istorică — de a acționa cu hotărîre pentru a înlătura persistența sentimentului de insecuritate pe care îl atrage, inevitabil, ritmul lent al progreselor înregistrate, pentru a da substanță și certitudine edificării păcii în Europa și în lume.

Luînd cuvîntul în cadrul reuniunii, Mihnea Gheorghiu, președintele Academiei de Științe Sociale și Politice, a relevat că, în abordarea rolului și capacității de acțiune a opiniei publice, România socialistă pornește de la axioma fundamentală a zilelor noastre — că popoarele sînt adevăratii făuritori ai istoriei, că masele largi populare constituie o forță motrice determinantă în evoluția omenirii. Și, reluînd expresia președintelui Nicolae Ceaușescu, **popoarele sînt nu obiecte, ci subiecte ale vieții și relațiilor internaționale, lupta lor avînd o importanță esențială pentru dezvoltarea liberă și independentă a fiecărei națiuni**, pentru instaurarea păcii și colaborării internaționale. Popoarele sînt vital interesate într-o nouă dezvoltare a lumii, în consolidarea destinderii, în eliminarea războaielor din viața societății, în făurirea unei lumi mai bune și mai drepte. Pacea, securitatea internațională, cooperarea sînt probleme fundamentale, care țin nu de resortul unui stat sau al unui grup de state, ci reprezintă cauze supreme pentru toate națiunile lumii. Este revolută perioada în care problemele mondiale erau dezbătute într-un cerc restrîns, iar soluțiile — rezultatul unor tratative de culise. Astăzi, nici o chestiune care interesează masele largi, popoarele nu poate fi discutată și soluționată decît în conformitate cu voința și interesele lor. O asemenea apreciere este în mod constant confirmată de viața și evenimentele internaționale. Întreaga etapă postbelică s-a caracterizat prin creșterea conștiinței și activității politice a maselor populare din toate țările, a voinței lor de pace și înțelegere. Aceasta a dus la extinderea influenței opiniei publice.

În aceeași suită de idei, Francisco da Costa Gomes, vicepreședinte al Prezidiului Consiliului Mondial al Păcii, a relevat schimbările ce au loc în lumea contemporană, tendințele spre democratizarea relațiilor internaționale, ca rezultat al luptei maselor populare, a insistat asupra dezvoltării acțiunilor inițiate în scopul reducerii și înlăturării pericolului unor noi războaie distrugătoare, edificării securității pe continentul european și în întreaga lume, al consolidării păcii, înțelegerii și colaborării între popoare.

Opinia publică internațională, al cărei rol în ultimii 30 de ani se dovedește de importanță crescîndă în rezolvarea problemelor care se pun în fața umanității, pe scară mondială — a subliniat Costa Gomes — trebuie să-și intensifice eforturile și inițiativele. Forțele păcii trebuie să acționeze cu mai multă eficacitate și rapiditate pentru a se opune energic tuturor acțiunilor de destabilizare, tentativelor de periclitare a securității internaționale și a păcii omenirii. Mobilizarea stăruitoare, tot mai largă a opiniei publice, a popoarelor ne va permite să edificăm securitatea și coperarea în Europa și în lume, dezarmarea, dreptatea și pacea.

Zeci de participanți s-au urcat la tribuna reuniunii pentru a exprima poziția lor față de marea problemă a păcii și securității, a cooperării și destinderii în Europa și în lume. Deosebit de semnificativ este faptul că numeroși vorbitori au stăruit asupra însemnătății cruciale pe care o au, în momentul de față, unitatea și solidaritatea forțelor atașate ideii de pace și înțelegere, dincolo de deosebirile existente în concepțiile lor politice, ideologice sau religioase.

Reuniunea de la București, în esența ei, a reprezentat o chemare către opinia publică din toate statele semnatare ale Actului final, pentru unirea eforturilor tuturor celor cărora le este scumpă cauza unei Europe a păcii și securității.

Premise constructive pentru viitorul dialog de la Madrid

La deschiderea reuniunii de la Montreux consacrată examinării metodelor de reglementare pașnică a diferendelor între statele europene

Între Belgrad și Madrid, dialogul european cunoaște nu numai o distanță în timp, ci și un spațiu politic care se cere parcurs, ceea ce implică, firește, continuitatea efortului destinat stimulării unei evoluții constructive. Lunile și anii dintre reuniunile de la Belgrad și Madrid nu trebuie să reprezinte o pauză în strădania de a transforma securitatea europeană într-o autentică realitate, de a duce mai departe procesul început la Helsinki. Chiar dacă bilanțul de la Belgrad a dezamăgit, iar aplicarea Actului final semnat în capitala finlandeză cunoaște dificultăți de origini diferite, acțiunea celor 35 de state angajate în asigurarea unui viitor de securitate și cooperare a continentului trebuie să înregistreze o permanență în toate direcțiile : individual, bilateral, multilateral. Categoric, există o largă disponibilitate în acest sens, ce trebuie pusă în directă corelație cu starea de spirit a popoarelor, cu speranțele opiniei publice. Ideea securității și cooperării în Europa s-a impus, este recunoscută ca o cerință vitală a prezentului, deși mersul evenimentelor de pe continent atestă atitudini contradictorii, uneori în dezacord cu angajamentele asumate prin Actul final. Esențială apare nevoia de a asigura un curs pozitiv, pașnic, raporturilor în Europa și nu numai în Europa, pentru că interdependențele lumii contemporane apropie continentele și, implicit, creează influențe reciproce în privința climatului politic. Este sensul major al deciziei adoptate la Belgrad de a prefața viitoarea întîlnire de la Madrid prin trei reuniuni de experți. Una s-a desfășurat cu bune rezultate la Bonn — pentru a pregăti un „forum științific, alta va avea loc, în anul viitor, la La Valetta (Malta), fiind consacrată colaborării economice, științifice și culturale în zona mediteraneană. În sfîrșit cea de a treia și-a început lucrările la Montreux și are ca obiectiv examinarea și elaborarea unei metode de reglementare pașnică a diferendelor între statele participante la conferința general-europeană.

Înscrisă pe coordonatele generale ale dialogului european, reuniunea începută la Montreux poate să-și atingă obiectivele în măsura în care, în desfășurarea ei, va prevala spiritul constructiv, iar ambianța lucrărilor sale va fi propice unui schimb de păreri eficient, ferit de deturnări deliberate sau nu, ca și de schemele politicii de bloc. Pentru aceasta există o premisă favorabilă : cadrul democratic creat încă din perioada Helsinki și a cărui valoare s-a verificat pe întregul parcurs al negocierilor celor 35.

Reglementarea pașnică a diferendelor în perimetrul european trebuie plasată în contextul procesului de edificare a unor noi raporturi pe continent și a ansamblului indivizibil pe care îl reprezintă Actul final de la Helsinki. În viziunea României, aflată în concordanță cu conținutul Actului final, securitatea europeană înseamnă un sistem de angajamente ferme și măsuri concrete capabile să excludă folosirea forței în relațiile dintre state, să garanteze dezvoltarea liberă a fiecărui popor, independența și suveranitatea sa, propulsînd, în același timp, o amplă conlucrare la scară continentală în beneficiul fiecărui stat în parte și al tuturor statelor în general. De la tribuna conferinței de la Helsinki, președintele **Nicolae Ceaușescu** sublinia : **„Este necesar să înfăptuim asemenea relații în Europa, în care fiecare națiune, indiferent de orînduire socială sau de mărime, să poată participa cu drepturi egale la soluționarea tuturor problemelor, să aibă asigurate independența și suveranitatea, să se bucure din plin de binefacerile dezvoltării economico-sociale, ale progresului și civilizației".**

Realizarea unor raporturi cu o substanță nouă reclamă *sine qua non* abolirea forței și căutarea soluțiilor pașnice la diferende. S-a dovedit, pretutindeni în lume, că armele sau amenințarea cu utilizarea lor nu pot să dea un răspuns viabil problemelor complicate. Pseudosoluțiile impuse prin dictat, prin imixtiuni sau agresiuni generează instabilitate, creează focare de tensiune cu riscuri de conflicte majore. O demonstrează experiențe mai vechi ca și mai noi.

De obicei, apelul la negocieri intervine atunci cînd situațiile conflictuale dobîndesc o anumită gravitate. Important este, însă, să se evite ajungerea la un punct periculos de încordare. Prevenirea izbucnirii de litigii se impune ca o preocupare fundamentală, asociată asigurării și menținerii unui climat de încredere reciprocă, de bună înțelegere. România consideră că eliminarea surselor de diferende se poate realiza doar prin promovarea unei politici realiste, raționale, constructive. Dialogul egal, deschis, sincer este capabil să anuleze asperitățile, să defrișeze terenul apropierii, să ducă la dispariția elementelor conflictuale.

■

Din păcate, în lumea în care trăim cunoaștem destule fenomene negative ce determină serioase primejdii la adresa păcii. Statele europene s-au angajat, prin Actul final, să recurgă la mijloace pașnice în soluționarea disputelor, oricare ar fi natura lor. „Statele participante vor reglementa diferendele dintre ele prin mijloace pașnice, astfel încît să nu fie puse în pericol pacea și securitatea internațională și justiția" — proclamă documentul semnat de cele 35 state. Dar simpla adeziune la ideea negocierilor nu conduce automat la soluționarea problemelor. Firește, este esențial să se accepte calea tratativelor. Recurgerea la această cale se cere însoțită de o înțelegere a factorilor ce pot facilita reușita. Este vorba de prezența, egală în drepturi, a statelor care sînt părți în diferend, ca și de eventuala participare a altor state interesate în reglementarea pozitivă a conflictului. Dimensiunea unui stat, numărul locuitorilor săi, forța militară sau potențialul economic nu trebuie să se transforme în factori de presiuni. Reușita negocierilor este condiționată de buna credință, respectul reciproc, de spiritul de cooperare ale participanților, de voința lor de a se ajunge la soluții echitabile, unanim acceptabile. Negocierile nu reprezintă o capcană a iluziilor. Ultimele decenii au demonstrat valoarea practică a tratativelor, a contactelor directe între părți, capacitatea acestora de a îngădui ieșirea din labirintul disputelor.

În ce privește mijloacele prin care se poate ajunge la atingerea acestui țel, ele sînt diverse : medierea, bunele oficii, concilierea. Pot fi utilizate și alte instrumente de negociere politică. Vital este, însă, ca, în orice împrejurare, să se evite epuizarea posibilităților pașnice. Oricît de complexe ar fi situațiile, este imperios necesar să se prospecteze continuu resursele existente pentru ca firul tratativelor să nu fie rupt, deoarece alternativa la dialog o reprezintă folosirea forței, cu consecințe lesne de imaginat. După cum se știe, încă din noiembrie 1975, România a propus crearea unei comisii permanente a Adunării Generale a O.N.U. care să îndeplinească funcții de mediere, bune oficii și conciliere. În propunerea românească se sublinia că o asemenea comisie ar oferi nu numai cadrul propice găsirii căilor și mijloacelor practice de rezolvare pe cale pașnică a diferendelor existente, dar ar trebui să aibă un rol activ și eficace în prevenirea izbucnirii unor stări de încordare, a agravării și degenerării acestora. Evoluțiile ulterioare, în Europa și în lume, au pledat cu putere în favoarea acestei inițiative care se distinge prin clarviziune.

Mecanismul soluționării pașnice a diferendelor este perfectabil, funcționarea sa implică adaptări la realitatea contemporană. Rolul experților din statele europene, reuniți la Montreux, este tocmai acesta — de a examina metodele concrete de reglementare pașnică a litigiilor. Indiferent de modalitatea la care se recurge, este evident că, în esența ei, problema privește în egală măsură toate statele. Metoda rezolvării pașnice a dezacordurilor este destinată să funcționeze în raporturile dintre toate statele, aceleași reguli și norme fiind valabile pentru toate țările, indiferent de mărime sau orînduire socială. Abordările de această factură vizează relația stat-stat și nu pot fi confundate cu strategiile de bloc.

■

Întîlnirea de la Montreux, prin tematica abordată, poate reprezenta o contribuție substanțială la pregătirea temeinică a reuniunii de la Madrid. Inițiatorii acestui colocviu au sperat ca activitatea experților din cele 35 state să servească înfăptuirii în viață a prevederilor Actului final de la Helsinki. Aceeași speranță animă opinia publică, convinsă de necesitatea continuității procesului de edificare a securității și cooperării într-o Europă care are privilegiul de neinvidiat de a fi depozitul de armament nr. 1 al planetei. Schimbul de păreri de la Montreux poate favoriza consacrarea, în realitatea europeană, a efortului pentru prevenirea litigiilor sau pentru soluționarea lor pașnică la masa negocierilor. Pentru aceasta este indispensabilă parcurgerea distanței — care, prea des, o sesizăm — dintre angajamentele solemne și acțiunile practice.

Eugeniu Obrea

„Popoarele, adevăratele creatoare ale istoriei, dispun de forța și capacitatea de a învinge orice greutăți și obstacole și edifica pe planeta noastră o lume mai bună și mai dreaptă, o lume a păcii și colaborării".

NICOLAE CEAUȘESCU

Popoarele – rol activ, hotărîtor în determinarea unui curs nou, pozitiv în viața internațională

Desfășurarea evenimentelor din ultimele decenii atestă, cu pregnanță, creșterea rolului popoarelor, al forțelor progresiste, al opiniei publice în determinarea evoluțiilor istorice. Trăim într-o epocă de profunde mutații pe plan mondial, de afirmare tot mai puternică a idealurilor socialismului și progresului, a cauzei independenței și suveranității naționale. Se relevă, ca o caracteristică a vremurilor noastre, dinamizarea unor uriașe forțe sociale revoluționare, profund interesate în dezvoltarea societății, în lichidarea politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de dominație și dictat, în instaurarea unor relații noi, de prietenie, stimă și colaborare între toate popoarele lumii. Pe toate continentele acționează, în condițiile specifice ale fiecărei țări, forțe sociale puternice — clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, diverse alte categorii sociale — care se pronunță cu fermitate în sprijinul cauzei independenței popoarelor, păcii și progresului. Mai mult decît oricînd în istorie, popoarele își iau soarta în propriile mîini.

Este demn de relevat faptul că, pentru adîncirea și consolidarea procesului de destindere, care este încă fragil și nu a devenit ireversibil, masele populare, cercuri largi ale opiniei publice din Europa, de pe celelalte continente își afirmă cu tot mai multă fermitate voința de a imprima un nou curs evenimentelor, de a contribui la edificarea unor noi raporturi între state, de deplină egalitate, înțelegere și cooperare internațională.

Forțele sociale progresiste, popoarele în general constituie, în condițiile internaționale actuale, factorii dinamizatori, determinanți ai schimbărilor înnoitoare ale lumii contemporane, rolul lor sporind continuu atît în cadrul fiecărei țări, cît și pe arena mondială.

Terra este confruntată astăzi cu probleme de însemnătate crucială de care depind mersul înainte al umanității, eliberarea popoarelor de orice formă de dominație și asuprire, de coșmarul unui nou război nimicitor, probleme fundamentale pentru securitatea și pacea tuturor statelor. Un imperativ arzător îl constituie mobilizarea forțelor progresiste, a popoarelor de pe toate continentele pentru a asigura înfăptuirea dezarmării, avînd în vedere riscurile fără precedent pe care le implică pentru omenire perpetuarea cursei înarmărilor, uriașele arsenale acumulate pe glob. Conștiente că sînt în joc viața și securitatea lor, popoarele, pe umerii cărora apasă povara grea a înarmărilor, sînt chemate să-și unească eforturile și să-și impună voința, pentru a determina înfăptuirea de progrese reale pe calea dezarmării generale și, în primul rînd, a celei nucleare, pentru crearea unui climat de pace, încredere, de respect mutual, înțelegere și colaborare între toate țările lumii.

Complexitatea evoluțiilor internaționale, gravitatea problemelor care afectează destinele popoarelor implică o puternică dezvoltare a conștiinței acestora ca forță esențială, transformatoare în lumea contemporană. Conlucrarea strînsă a forțelor democratice, revoluționare, antiimperialiste, creșterea influenței partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor și organizațiilor democratice constituie factori determinanți pentru transformarea revoluționară a societății omenești, pentru instaurarea unor relații noi, profund democratice, care să asigure dezvoltarea liberă și independentă a tuturor națiunilor, colaborarea lor pe baza deplinei egalități în drepturi, a respectului și avantajului reciproc. Pe platforma luptei pentru pacea omenirii, pentru o autentică independență și progres social, militează forțe largi — sociale și politice, de orientări diferite, care, în pofida deosebirilor ideologice sau filozofice, consideră necesară angajarea în efortul conjugat de a feri planeta de pericolul războiului, de a impune un curs nou, spre destindere. Alături de comuniști, acționează partide socialiste și social democrate, formațiuni democratice, mișcări de eliberare națională, organizații sindicale și profesionale, de tineret și femei etc.

Pornind de la convingerea izvorîtă din analiza științifică a realităților fundamentale ale zilelor noastre, că asigurarea unui curs nou în viața internațională necesită participarea activă și conlucrarea tuturor popoarelor, a forțelor progresiste de pretutindeni, în întreaga sa politică externă, România socialistă acționează ca promotoare a cauzei păcii, prieteniei și colaborării între toate națiunile, a făuririi unei lumi mai bune și mai drepte, fără arme și războaie, pe planeta noastră, conștientă de responsabilitatea ce revine fiecărui stat, indiferent de dimensiunile sale, de potențial militar sau nivel de dezvoltare.

Strălucită analiză științifică, în spiritul materialismului dialectic și istoric, a proceselor, fenomenelor și tendințelor majore ale lumii contemporane, expunerea secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la ședința activului central de partid și de stat definește cu clarviziune marile direcții ale evoluției epocii noastre și deschide noi orizonturi de acțiune pentru soluționarea în mod democratic a problemelor atît de complexe ale lumii în care trăim. **„Se poate afirma** — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu — că analiza științifică, materialist-dialectică a fenomenelor și tendințelor ce se manifestă astăzi pe plan mondial demonstrează că există perspective reale ca viața internațională să cunoască o evoluție pozitivă, ca popoarele să-și impună tot mai mult voința de a trăi într-o lume a păcii și colaborării, de a se dezvolta și conlucra libere pe calea progresului economic și social, a bunăstării și civilizației. Deși în viața internațională există, în prezent, serioase și grave contradicții, stări de încordare și conflicte, deși paralel cu creșterea avîntului luptei popoarelor pentru libertate, independență și progres asistăm și la momente de recul, de scădere a intensității acestei lupte, se poate spune că în ansamblu tendința generală este pozitivă. Ideile socialismului, ale independenței și progresului se afirmă cu tot mai multă putere, în ciuda greutăților, a încercărilor forțelor retrograde de a ține în loc mersul istoriei. De aceea, noi sîntem încredințați că putem privi cu deplină încredere viitorul".**

Asistăm la un vast proces caracterizat prin creșterea conștiinței și activității politice a popoarelor, a maselor largi din toate țările, a voinței lor de pace și colaborare, ceea ce a dus la extinderea influenței opiniei publice și la restrîngerea ariei de acțiune a vechii politici de dominație, forță și dictat, la afirmarea tot mai viguroasă a voinței națiunilor de a fi stăpîne pe destinele lor, de a-și făuri viața în mod liber, conform propriilor interese și năzuințe. Însuși faptul că omenirea nu a mai cunoscut o nouă conflagrație mondială, precum și normalizarea relațiilor între diferite state ale lumii, afirmarea pe scară tot mai largă a tratativelor ca metodă de soluționare a unor probleme complicate atestă rolul activ, hotărîtor al popoarelor în determinarea unui curs nou, pozitiv în viața internațională.

Constituie o realitate incontestabilă a zilelor noastre manifestarea tot mai vi-

gurpasă a forțelor progresiste de pretutindeni, care se pronunță pentru o politică nouă și democratică, de colaborare între state, pe baza principiilor deplinei egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, renunțării la forță și la amenințarea cu forța. În același timp, în condițiile în care, pe plan mondial, se accentuează înfruntarea între cele două tendințe diametral opuse — pe de o parte, linia forțelor progresiste, singura care poate asigura o evoluție democratică a vieții politice internaționale, instaurarea unui climat de pace și securitate în lume, a unor relații de prietenie și colaborare între toate națiunile, iar, pe de altă parte, tendințele retrograde, de reîmpărțire a zonelor de influență și dominație, care contravin cauzei independenței și suveranității naționale, este necesar să crească vigilența și combativitatea popoarelor, pentru a-și apăra dreptul sacru la libertate, pentru a determina soluționarea democratică a problemelor contemporaneității, respectîndu-se interesele naționale vitale ale fiecărui stat, ale fiecărui popor și conlucrînd pentru asigurarea progresului, păcii și securității întregii omeniri.

În ce privește mijloacele utilizate de cercurile retrograde, imperialiste, pentru perpetuarea politicii de dominație și reîmpărțire a zonelor de influență, fără îndoială că forma cea mai periculoasă pentru independența popoarelor, pentru pacea și securitatea omenirii este folosirea forței, a mijloacelor militare. Interesele fundamentale ale popoarelor reclamă stingerea focarelor de încordare, a oricăror stări conflictuale, pentru ca acestea să nu degenereze în confruntări militare, rezolvarea pe cale pașnică, de către popoarele în cauză, a problemelor în suspensie, excluzîndu-se orice intervenție armată sau de altă natură. Se știe, de pildă, că intensificarea, în ultima vreme, a contradicțiilor la scară internațională, a luptei pentru zone de influență și dominație în Africa, între state sau grupări de state, persistența pe acest continent a unor probleme nesoluționate, moștenite de la îndelungata dominație colonială, inclusiv probleme teritoriale, au fost folosite din afară pentru a opune unele țări africane altora, pentru a agrava stările de tensiune, pînă la izbucnirea unor confruntări militare, ce au provocat un mare număr de victime și distrugeri resimțite dureros de popoarele africane implicate. Viața internațională relevă că menținerea unei asemenea politici duce la accentuarea contradicțiilor, la escaladarea tensiunii în diferite regiuni ale globului, generînd noi conflicte, ce pun în pericol pacea mondială. În această situație, devine tot mai acută răspunderea istorică a forțelor progresiste, antiimperialiste, de a acționa cu fermitate și promptitudine pentru înlăturarea gravelor pericole ce amenință pacea și securitatea planetei, pentru soluționarea pe cale politică a tuturor conflictelor, pentru zădărnicirea politicii de dominație și reîmpărțire a zonelor de influență care contravine în mod flagrant cauzei independenței și suveranității naționale, intereselor fundamentale ale popoarelor.

Exercitarea plenară de către toate națiunile a drepturilor lor imprescriptibile la independență și dezvoltare de sine stătătoare constituie un factor esențial pentru îmbunătățirea climatului internațional. Hotărîrea de a-și apăra independența, de a fi cu adevărat stăpîne pe destinele lor mobilizează popoarele în lupta împotriva vechii politici de forță și dictat, de presiuni și ingerințe în treburile interne. Iată de ce este necesar ca în relațiile dintre toate statele — mari, mijlocii și mici — să se respecte dreptul inalienabil al fiecărui popor de a-și decide calea propriei dezvoltări. În fiecare stat, în fiecare regiune din lume există probleme deosebite, fiecare popor are specificul său, ceea ce impune ca, în raporturile interstatale, să se țină seama de această realitate, să se respecte dreptul sacru al fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta.

Se cuvine relevată conștientizarea crescîndă a popoarelor, atît în legătură cu pericolele grave pe care le implică accentuarea unor fenomene negative în viața internațională, cît și în ce privește necesitatea întăririi vigilenței în apărarea independenței și suveranității naționale. Realitatea internațională oferă numeroase exemple de acțiuni hotărîte din partea tinerelor state independente pentru întărirea suveranității asupra bogățiilor naționale, pentru controlul și limitarea activității monopolurilor. În America Latină, acțiunile de întărire a suveranității asupra bogățiilor naționale au depășit prin amploare, în perioada ultimului deceniu, tot ceea ce se realizase în acest domeniu în ultimii 50 de ani. Majoritatea statelor africane au reușit să-și desprindă economiile naționale din strînsoarea sufocantă a monopolurilor străine, lărgind și consolidînd sectorul de stat. Instituirea controlului statului asupra bogățiilor naturale și a principalelor sectoare ale economiei reprezintă un element fundamental al procesului ce se manifestă în numeroase țări în curs de dezvoltare, proces care atestă voința popoarelor de a-și consolida independența și de a se dezvolta de sine stătător, potrivit năzuințelor naționale legitime. Încercările de subminare a independenței politice a țărilor cu o economie slab dezvoltată, îndeosebi de către societățile transnaționale, de obstrucționare a progresului economic și social al acestor țări se lovesc de lupta crescîndă a popoarelor din tinerele state independente, din țările în curs de dezvoltare și nealiniate, care se pronunță pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale, pentru respectarea efectivă în raporturile dintre state a deplinei egalități în drepturi, a principiilor independenței și suveranității naționale, a dreptului fiecărui popor de a-și alege, fără nici un amestec din afară, calea propriei dezvoltări.

Încă de la formarea, în 1964, a „Grupului celor 77", care numără astăzi peste 100 de state membre, țările în curs de dezvoltare și-au manifestat voința de a colabora strîns, de a-și apăra drepturile și interesele legitime. Ele au reușit să determine adoptarea de către O.N.U. și Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD) a unor documente importante vizînd instaurarea unei noi ordini economice internaționale. Sesiunile Adunării Generale a O.N.U., reuniunile UNCTAD, ale „Grupului celor 77", conferințele statelor nealiniate și alte manifestări internaționale au pus în evidență preocupările și hotărîrea țărilor în curs de dezvoltare de a acționa în spirit unitar pentru edificarea unei noi ordini economice internaționale, bazate pe egalitate și echitate. În vederea soluționării democratice, în interesul tuturor popoarelor, a problemelor internaționale complexe, se impun, mai mult decît oricînd, creșterea rolului O.N.U., perfecționarea activității sale, a altor organisme internaționale, oferind tuturor popoarelor posibilitatea de a participa, în mod organizat, la eforturile pentru asigurarea unei politici noi, de colaborare și pace în lume.

Viața repudiază acel tip de raporturi anacronice, generat de imperialism, căruia îi sînt proprii inegalitatea, asuprirea, dominarea celui mai slab de către cel mai puternic, împărțirea globului în zone de influență și promovarea politicii de reîmpărțire a lumii prin folosirea de mijloace militare și economice, prin învrăjbirea între state, prin stimularea directă sau indirectă a stării de tensiune și chiar a conflictelor dintre diferite țări. Este un fapt incontestabil, demonstrat de întreaga evoluție contemporană, că nu există forță în stare să înfrîngă lupta unui popor pentru apărarea dreptului sacru la independență, la dezvoltare de sine stătătoare. În lume are loc dezvoltarea fără precedent a conștiinței popoarelor, care înțeleg tot mai limpede că ele reprezintă, prin uriașul lor potențial, forța motrice a schimbărilor politice mondiale, avînd capacitatea de a determina promovarea în lume a unei politici noi, bazate pe egalitate și dreptate, care să asigure pacea pe planeta noastră. Este un semn al timpurilor noastre faptul că popoarele nu mai pot fi astăzi masă de manevră, așa cum nu mai pot fi îndepărtate de la rezolvarea marilor probleme care privesc soarta întregii omeniri. Problemele complexe existente în viața internațională reclamă democratizarea relațiilor dintre state, participarea directă, activă la găsirea soluțiilor a tuturor statelor, indiferent de mărime sau orînduire socială. Orice tendințe de a îngrădi participarea legitimă a tuturor popoarelor la viața politică internațională, de a se impune decizii luate în cerc închis, orice tentative de revitalizare a politicii revolute de „cancelarie", neglijînd interesele reale ale popoarelor, orice asemenea tendințe pot să se soldeze — așa cum arată o experiență mai veche sau mai nouă — cu daune mari pentru viitorul societății umane, pentru pace. De aceea, este necesară asigurarea participării crescînde, la soluționarea problemelor internaționale, a tuturor statelor, în primul rînd, a țărilor mici și mijlocii, a țărilor în curs de dezvoltare, a țărilor nealiniate.

În epoca actuală, se impune, mai mult ca oricînd, întărirea solidarității tuturor forțelor care se pronunță pentru apărarea independenței popoarelor, pentru democrație, securitate și pace, pentru abolirea decalajelor și inechităților, a subdezvoltării, a împărțirii lumii în țări bogate și țări sărace, pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale. Țărilor socialiste, partidelor comuniste și muncitorești, forțelor revoluționare, progresiste de pretutindeni le revine misiunea istorică de a sprijini evoluția democratică a vieții politice internaționale, de a face totul pentru impunerea și generalizarea ei la scară mondială, pentru înfăptuirea idealurilor înaintate ale popoarelor. Așa cum arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu, „România este angajată ferm pe această linie și nu va precupeți nimic nici în viitor pentru instaurarea unei politici noi, cu adevărat echitabile și democratice, în viața internațională".** Atașamentul neabătut al României socialiste față de cauza independenței popoarelor, a păcii și colaborării internaționale, aportul deosebit al țării noastre, al președintelui Nicolae Ceaușescu, la soluționarea problemelor majore care confruntă astăzi omenirea, se bucură de înaltă prețuire pe toate continentele.

Partidul Comunist Român se pronunță și acționează pentru întărirea relațiilor cu toate partidele comuniste și muncitorești, pentru extinderea legăturilor cu partidele socialiste, social-democrate, pentru întărirea solidarității cu mișcările de eliberare națională, cu toate forțele care militează pentru dreptate și pace, pentru o lume în care fiecare națiune să se poată dezvolta în mod liber.

Este convingerea profundă a țării noastre, izvorînd din analiza realistă a dezvoltării lumii contemporane, că stă în puterea forțelor progresiste, antiimperialiste, a popoarelor să determine evoluția vieții internaționale într-o direcție nouă, democratică, să-și asume răspunderea istorică de a asigura înfăptuirea idealurilor înaintate ale omenirii — de a edifica o lume a păcii, colaborării și progresului tuturor națiunilor.

Sabina Diaconu

PARIS

Educația, știința și cultura în slujba dezvoltării și păcii

Corespondență de la Constantin Niță

Conferința generală a U.N.E.S.C.O., convocată din doi în doi ani în sesiuni ordinare, oferă țărilor membre și secretariatului organizației posibilitatea evaluării rezultatelor obținute în sectoarele care țin de competența acesteia, a examinării și adoptării de recomandări și hotărîri pentru direcțiile activității viitoare și aprobării programului și bugetului organizației pe perioada 1979—1980, în scopul creșterii contribuției și rolului U.N.E.S.C.O. la dezvoltarea cooperării în domeniile educației, științei, culturii, informației și comunicațiilor. Pentru examinarea aprofundată a celor peste 70 de puncte înscrise pe ordinea de zi și adoptarea de recomandări, plenara și cele șapte comisii și comitete de specialitate ale conferinței (educație, științe exacte și sociale, cultură și informare de masă, cooperare etc.) își vor desfășura lucrările, în paralel, pînă la 28 noiembrie a.c.

Această a 20-a sesiune are loc în condiții internaționale complexe, cînd în lume continuă să se producă mutații profunde de ordin politic, economic, social și național. Lupta popoarelor pentru libertate și independență, pentru a pune capăt vechii politici imperialiste, colonialiste și neocolonialiste de dominație și dictat, pentru a deveni stăpîne pe bogățiile naționale și pe destinele proprii, pentru o nouă ordine economică și politică mondială constituie caracteristica acestor mutații. U.N.E.S.C.O. — asumîndu-și prin actul constitutiv obligația de a contribui la menținerea păcii și securității pe calea întăririi colaborării între națiuni în domeniile educației, științei și culturii — a pus în fața actualei sesiuni a Conferinței generale probleme de importanță vitală pentru prezentul și viitorul omenirii, pentru cauza dezvoltării tuturor țărilor, în primul rînd a celor în curs de dezvoltare, pentru eradicarea subdezvoltării, a analfabetismului, pentru stimularea cunoașterii și respectării valorilor spirituale și culturale ale tuturor națiunilor. Rămînînd fidelă vocației sale de instituție internațională specializată în domeniile educației, științei și culturii, U.N.E.S.C.O. s-a angajat, așa cum rezultă din agenda actualei sesiuni, să examineze rezultatele și cooperarea în aceste domenii, în raport cu problemele stringente ale opririi cursei înarmărilor și trecerii la dezarmare, instaurării noii ordini economice internaționale, eliminării politicii colonialiste, rasiste și de apartheid, ale întăririi păcii, prieteniei și respectului reciproc între popoare. Dezbaterile de politică generală din prima săptămînă a lucrărilor au fost consacrate tocmai acestui ansamblu de probleme, expresie a creșterii voinței popoarelor de a se trece neîntîrziat la adoptarea de măsuri ferme care să garanteze pacea, libertatea și înțelegerea în lume.

Problemele păcii, securității și colaborării internaționale, inclusiv cele ale cooperării culturale și științifice, ale instaurării unor raporturi noi, democratice între state și realizării unei noi ordini internaționale în lume ocupă un loc central în gîndirea politică și în prodigioasa activitate desfășurată pe plan internațional de președintele României, Nicolae Ceaușescu, care manifestă o preocupare deosebită pentru creșterea rolului O.N.U., al U.N.E.S.C.O. și al celorlalte foruri internaționale în soluționarea problemelor ce confruntă lumea contemporană — sublinia tovarășul Ilie Rădulescu, ministru secretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe, șeful delegației române la sesiune.

Un imperativ major al păcii, securității, progresului și înfloririi civilizației îl constituie oprirea neîntîrziată a cursei înarmărilor. În declarațiile prezentate pe această temă s-a subliniat că accelerarea cursei înarmărilor a atins un grad de intensitate fără precedent, care pericliteză securitatea omenirii, însuși dreptul la pace, la viață — drept fundamental al tuturor popoarelor. De la tribuna Conferinței generale au fost prezentate date sintetice din care rezultă că, în timp ce cheltuielile pentru înarmare au atins un milion de dolari pe minut, bugetul anual al U.N.E.S.C.O. este de aproximativ 275 milioane dolari, iar volumul total al asistenței tehnice pentru țările în curs de dezvoltare reprezintă abia a 25-a parte din sumele alocate pentru înarmare. Enorme resurse umane și materiale, cuceriri ale științei și tehnicii moderne sînt deturnate de la obiectivele dezvoltării și destinate scopurilor distructive, în timp ce 250 milioane de copii din întreaga lume sînt lipsiți continuu de educația școlară elementară, iar 570 milioane de ființe umane sînt condamnate la subnutriție.

Acționînd pentru înfăptuirea dezarmării generale, în primul rînd a dezarmării nucleare, amintind propunerile guvernului român privind folosirea mijloacelor astfel economisite pentru dezvoltarea economică și socială a fiecărei națiuni și pentru constituirea unui fond necesar sprijinirii progresului economic și social al țărilor în curs de dezvoltare, șeful delegației noastre a arătat că România consideră esențial să se acționeze pentru înfăptuirea recomandărilor și deciziilor adoptate la sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării. În această privință, — a adăugat reprezentantul român — U.N.E.S.C.O. poate să-și aducă o contribuție importantă.

Instaurarea noii ordini economice internaționale constituie, conform hotărîrilor Conferinței generale, una din perspectivele majore și dintre cele mai cuprinzătoare în care se înscriu activitățile Organizației. În raportul introductiv prezentat la deschiderea dezbaterilor de politică generală, Amadou Mohtar M'Bow, directorul general al U.N.E.S.C.O., sublinia faptul că „hotărîrile Conferinței generale au demonstrat necesitatea ca ideea de nouă ordine economică să nu se limiteze la sectorul economic, ci, dimpotrivă, aceasta să fie lărgită și aprofundată în conformitate cu dimensiunile sociale și culturale". Din documentele prezentate sesiunii și din luările de poziție ale multor delegații, rezultă că inechitatea în relațiile internaționale nu privește numai producția și schimbul de produse sau problemele monetare, ci și creația, difuzarea, schimbul de informații și cunoștințe și, în mod deosebit, capacitatea de folosire a cunoștințelor științifice și tehnologice. De aceea, documentele înglobează o serie de măsuri și acțiuni prin care U.N.E.S.C.O. își propune să contribuie la extinderea legăturilor culturale, științifice și tehnologice printr-un larg schimb de opinii și experiență pe plan mondial, printr-un dialog între state, organizații, instituții de știință, cultură și învățămînt, mijloace de informare în masă.

Un alt domeniu de interes major îl reprezintă problemele înscrise pe agendă referitoare la programele și acțiunile U.N.E.S.C.O. de sprijinire a luptei popoarelor pentru dezvoltarea lor liberă și independentă, pentru lichidarea oricăror vestigii ale colonialismului, neocolonialismului, rasismului și politicii de apartheid, a oricărei forme de dominație străină asupra altor popoare. În strînsă legătură cu aceste chestiuni sînt și punctele referitoare la admiterea Namibiei și Insulei Dominica în calitate de membre cu drepturi depline ale U.N.E.S.C.O. Declarația asupra rasei și prejudecăților rasiale și declarația conținînd principiile fundamentale ale folosirii mijloacelor de informare în vederea întăririi păcii și înțelegerii internaționale, a luptei împotriva propagandei de război, a rasismului și apartheidului fac obiectul unor dezbateri aprofundate, fiind apreciate, în general, ca documente importante, cu valoare de referință, care, odată adoptate, vor duce la creșterea contribuției și rolului U.N.E.S.C.O. în direcția promovării unor raporturi noi de colaborare, respect reciproc, egalitate și înțelegere pe plan internațional.

Sprijinind activ mișcările de eliberare națională, lupta maselor populare din Namibia și Rhodesia pentru a-și cuceri cît mai repede independența națională, lupta poporului din Africa de Sud împotriva politicii de apartheid și discriminare rasială, țara noastră s-a pronunțat pentru primirea Namibiei ca membră cu drepturi depline a U.N.E.S.C.O. și a exprimat întregul sprijin luptei Namibiei conduse de S.W.A.P.O., pînă la cucerirea independenței. Ea a sprijinit, de asemenea, primirea în organizație a tînărului stat Republica Dominica. (După cum se știe, la 3 noiembrie, Insula Dominica, fost teritoriu dependent de Marea Britanie, devine stat independent).

Discuțiile din această primă săptămînă a lucrărilor Conferinței au fost axate asupra contribuției U.N.E.S.C.O. la soluționarea problemelor majore ale vieții internaționale și asupra programului U.N.E.S.C.O. pentru perioada 1979—1980, program care conține propuneri de proiecte și măsuri concrete ce urmează a fi realizate în domeniile educației, științei și culturii. De o atenție deosebită se bucură capitolul privind învățămîntul, în care se pune accentul pe legătura dintre educație și viața activă, munca productivă, pe încurajarea tendințelor novatoare în direcția democratizării învățămîntului, acordînd o atenție sporită rolului învățămîntului în studierea și soluționarea problemelor naționale și locale, precum și problemelor internaționale de interes major.

Dezarmarea — problemă de interes universal

Uneia din cele mai presante probleme ale omenirii — dezarmarea — i s-a consacrat, în exclusivitate, întreaga activitate a principalului Comitet (nr. 1) al Adunării Generale a O.N.U. — Comitetul pentru problemele politice și de securitate. De altfel, potrivit hotărîrilor sesiunii speciale a Adunării Generale consacrate dezarmării, în fiecare an, începînd cu actuala sesiune, Comitetul nr. 1 se va dedica acestei arzătoare tematici. Dezbaterile asupra celor 17 puncte înscrise pe ordinea de zi au început în a doua jumătate a lunii octombrie, antrenînd — cum era și de așteptat — numeroși vorbitori. Reținem, totodată, că activitatea din ultimele zile (24—30 octombrie) a Comitetului pentru problemele politice și de securitate a coincis cu „săptămîna mondială a dezarmării", instituită, de asemenea, prin decizia sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. din această vară. Mai este de semnalat că, la Națiunile Unite, a fost constituit, în aceste zile, Consiliul Consultativ de pe lîngă secretarul general al O.N.U., organism chemat să elaboreze studii în domeniul dezarmării, ce vor fi, apoi, amplu difuzate. Consiliul se înscrie în rîndul structurilor organizatorice create prin hotărîrile sesiunii speciale a Adunării Generale consacrate dezarmării.

În mesajul secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, transmis cu prilejul inaugurării „săptămînii dezarmării", se sublinia că hotărîrea instituirii acesteia „reflectă îngrijorarea statelor membre pentru faptul că ne aflăm încă departe de înfăptuirea unuia din țelurile principale ale Organizației — făurirea structurii unei păci trainice. Mai mult decît atît — adăuga Kurt Waldheim — cursa înarmărilor se accelerează, stocurile de arme nucleare cresc, iar mijloacele de transportare a acestora se perfecționează. La rîndul lor, armele convenționale se înnoiesc continuu. Suma de 400 miliarde dolari cheltuiți anual pentru înarmări exprimă numai parțial povara economică, socială și politică a acestui fenomen. În pericol este însăși existența vieții pe planeta noastră".

Mesajul secretarului general al O.N.U., ca și luările de cuvînt ale reprezentanților statelor evidențiază cu pregnanță conștiința țărilor lumii că desfășurarea și accentuarea cursei înarmărilor, perfecționarea tehnologiilor militare au atins, în zilele noastre, un grad de intensitate fără precedent, care, conținînd primejdia potențială a unui pustiitor război, periclitează securitatea omenirii, dreptul la pace, la viață — drept fundamental al tuturor popoarelor. Dezbaterile din Comitetul nr. 1 au reliefat, de asemenea, convergența năzuințelor statelor lumii în atingerea obiectivului final — dezarmarea generală și completă —, precum și faptul că ele sînt animate de dorința înfăptuirii unui alt obiectiv urgent — eliminarea pericolului războiului nuclear. Au fost subliniate, cu forța exemplelor concrete, consecințele agravante ale competiției înarmărilor asupra tuturor proceselor din viața internațională, îndeosebi asupra dezvoltării economico-sociale a statelor. Proporțiile uriașe ale cursei înarmărilor produc serioase perturbații în economia mondială, afectînd ritmul creșterii economice a tuturor statelor, fără deosebire de mărime sau orînduire socială. Acumularea cantitativă și calitativă a armamentelor înghite uriașe resurse bănești și materiale, le sustrage circuitului productiv. Efectele economice negative ale cursei înarmărilor accentuează fenomenele de criză din sfera materiilor prime, energiei, combustibililor. Nivelul alarmant atins de cheltuielile militare dă dimensiunea uriașei risipe de mijloace, care, altfel, ar putea fi canalizate spre satisfacerea unor cerințe vitale ale oamenilor — alimentație, locuințe, calificarea forței de muncă, educație, sănătate, dezvoltarea culturală ș.a.

Pozițiile exprimate în cadrul lucrărilor Comitetului pentru problemele politice și de securitate au relevat, de asemenea, interdependența strînsă dintre imperativele dezarmării și înfăptuirea tuturor celorlalte probleme cardinale cu care se confruntă omenirea : salvgardarea păcii și securității tuturor statelor ; reducerea și eliminarea focarelor de încordare și a conflictelor internaționale ; respectarea independenței și suveranității naționale a statelor ; nerecurgerea la forță și soluționarea negociată a diferendelor dintre state ; lichidarea politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste de dominație și dictat ; edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale ș.a.

Promotoare neobosită a cauzei dezarmării, inițiatoare a unor substanțiale și realiste propuneri menite să apropie momentul realizării unei lumi fără arme și fără războaie, România socialistă a participat și participă la actuala sesiune — atît la dezbaterile de politică generală, cît și la lucrările în curs ale Comitetului nr. 1 — pătrunsă de un înalt simț de răspundere pentru interesele și destinele poporului român, ale umanității, cu înțelegerea clară a măsurilor ce trebuie înfăptuite gradual și cu perseverență.

Este larg cunoscut, în rîndul membrilor O.N.U., punctul de vedere al României în această problemă a vieții internaționale contemporane. Este, de asemenea, bine cunoscut faptul — relevat și în cadrul lucrărilor Comitetului nr. 1 — că, în viziunea țării noastre, sesiunea specială a O.N.U. dedicată dezarmării a reprezentat un pas important în abordarea într-un mod nou a problemelor privind frînarea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmarea generală.

Etapa actuală cere cu necesitate să se acționeze cu toată răspunderea pentru traducerea în viață a recomandărilor și deciziilor sesiunii speciale, în strictă conformitate cu spiritul și litera Documentului final. În prezent, numai în raport de adoptarea unor măsuri concrete de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, se poate judeca eficiența reală a oricărei acțiuni internaționale în acest domeniu. România acționează pentru traducerea în viață de măsuri hotărîte de natură să facă efective prevederile Programului de acțiune stabilit de sesiunea specială. În această direcție, țara noastră situează pe prim plan și obligația noilor mecanisme de dezbatere și negocieri — Comisia O.N.U. pentru dezarmare și Comitetul pentru dezarmare — de a relua și examina în detaliu opiniile și propunerile prezentate de diferite state la sesiune, în vederea negocierii și încheierii unor acorduri care să conducă la reducerea cheltuielilor militare, la încetarea producției de noi arme, atît nucleare, cît și clasice. Reamintim, în acest context, că propunerile României cuprind un ansamblu de măsuri îmbinate organic, pornind de la cele mai simplu de realizat în etapa de început și continuînd cu acțiuni de reducere treptată și, în cele din urmă, de interzicere a armelor nucleare și a altor arme de distrugere în masă, precum și a celor clasice.

Desfășurările din ultimul timp permit să se aprecieze că esențial, în prezent, este să se folosească pe deplin noul cadru organizatoric, mai democratic, creat de sesiunea specială. De asemenea, pornind de la realitatea că dezarmarea este o problemă de interes universal, este de subliniat că toate statele au dreptul și datoria să participe, în condiții de deplină egalitate, la înfăptuirea dezarmării, numai astfel putîndu-se găsi soluțiile durabile, echitabile și general acceptabile.

În finalul acestor considerațiuni, revenim la mesajul secretarului general al Națiunilor Unite de inaugurare a „săptămînii dezarmării". Concluzia lui exprimă adevărul că „unite, popoarele din întreaga lume pot contribui la stabilirea unui nou curs al relațiilor internaționale, fără aglomerări de armament, fără război". Pentru atingerea unui asemenea obiectiv — așa cum remarca majoritatea reprezentanților cu prilejul lucrărilor Comitetului nr. 1 —, acum, cînd „există cadrul unor negocieri efective în domeniul dezarmării, tot ceea ce se cere este voința politică a statelor pentru a se ajunge la acorduri efective de dezarmare".

Ilie Olteanu

A 61-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie

Văpaia nestinsă a lui Octombrie

Interviu cu
Vasilii Ivanovici Drozdenko

ambasador extraordinar și plenipotențiar al U.R.S.S. în Republica Socialistă România

— V-am ruga să vă referiți, stimate tovarășe ambasador, la principalele realizări obținute de oamenii muncii din U.R.S.S. în diferite domenii ale vieții economico-sociale, ale edificării noii orînduiri.

— În aceste zile, orașele și satele sovietice, necuprinsa Țară a Sovietelor pe tot întinsul ei sînt luminate de văpaia steagurilor roșii ale revoluției. Uniunea Sovietică sărbătorește solemn cea de-a 61-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Superbă și măreață e sărbătoarea noastră națională. Ea a devenit firesc sărbătoare internaționalistă. Împreună cu oamenii sovietici o celebrează solemn popoarele frățești ale țărilor comunității socialiste, toți luptătorii pentru pace, democrație și socialism, întreaga omenire progresistă.

Revoluția din Octombrie — prima revoluție proletară victorioasă — a devenit evenimentul cel mai de seamă al secolului XX, care a schimbat radical evoluția întregii omeniri. De la Revoluția din Octombrie 1917 istoria marchează o nouă epocă — epoca trecerii omenirii de la capitalism la comunism.

Menționînd caracterul internațional al Revoluției din Octombrie, conducătorul ei, V.I. Lenin, releva că ea a aruncat scîntei în toate țările lumii, a aprins entuziasmul revolutionar în inimile a milioane și milioane de muncitori de diferite naționalități. Această revoluție a fost întîmpinată cu entuziasm de oamenii muncii, de oamenii înaintați, cu vederi progresiste din întreaga lume.

Victoria Revoluției din Octombrie a fost și o victorie a frăției internaționale a oamenilor muncii, o victorie a internaționalismului proletar. Apărînd cauza Revoluției din Octombrie, umăr la umăr cu fiii și fiicele Țării Sovietelor au luptat împotriva dușmanilor revoluției internaționaliști din multe țări, printre care și reprezentanți ai poporului frate român. Detașamentele înaintate ale proletariatului din România au declarat hotărît că sprijină cauza Revoluției din Octombrie, că năzuiesc să meargă pe calea pe care a deschis-o ea.

Proclamînd victoria Revoluției din Octombrie, V. I. Lenin spunea profetic că ea „trebuie, în ultimă instanță, să ducă la victoria socialismului". Rezultatul cel mai important al muncii eroice a poporului sovietic este societatea socialismului dezvoltat, construită în U.R.S.S., sub conducerea P.C.U.S. Ea reprezintă cea mai înaltă realizare a progresului social, o etapă legică în constituirea formațiunii comuniste. În această etapă, socialismul se dezvoltă pe propria sa bază, își dezvăluie tot mai deplin posibilitățile creatoare, esența sa umanistă profundă.

Poporul sovietic a făurit primul pe pămînt o astfel de societate, el construiește primul comunismul, străbătînd într-o perioadă scurtă un drum greu și glorios, echivalînd cu secole întregi. Măreția acestui drum, semnificația lui universal-istorică, perspectivele și țelurile noastre au fost dezvăluite profund în expunerea tovarășului L. I. Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., cu privire la cea de-a 60-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. „Putem spune cu mîndrie, a subliniat tovarășul L.I. Brejnev, făcînd bilanțul deceniilor trecute, că noi am rezistat și am învins".

Poporul sovietic a învins în anii de zbucium ai războiului civil și ai intervenției armate, cînd se hotăra însăși existența Puterii sovietice. El a învins în anii clocotitori ai primelor cincinale, cînd se hotăra dacă vor putea muncitorii și țăranii Țării Sovietelor să pună într-un răstimp foarte scurt temeliile socialismului, să transforme Rusia într-o mare putere industrială. Noi am învins în anii grei de foc ai Marelui Război pentru Apărarea Patriei, cînd se hotăra dacă va putea socialismul să reziste la presiunea forțelor hidoase ale imperialismului mondial, să salveze omenirea de robia fascistă. Oamenii sovietici au învins și în anii grei, încordați, de după război. În condițiile „războiului rece" și într-o atmosferă de șantaj a fost repede refăcută economia distrusă, noi am atins cote avansate în dezvoltarea economiei, științei și culturii.

Victoria Revoluției din Octombrie a adus Uniunea Sovietică în avangarda progresului social, și azi ea ocupă o poziție-cheie la cotele cele mai avansate. Ponderea U.R.S.S. în volumul global al producției mondiale s-a ridicat azi la 20 la sută. În producția celor mai importante produse — țiței, cărbuni, otel, fontă, minereu de fier, îngrășăminte minerale, locomotive Diesel și electrice, tractoare, ciment, cherestea, țesături de lînă etc. — U.R.S.S. ocupă primul loc în lume. Societatea noastră socialistă se sprijină pe forțe de producție foarte dezvoltate, pe o puternică industrie avansată, pe o agricultură mare, cu un grad înalt de mecanizare, bazată pe principii colectiviste.

Economia sovietică de azi se deosebește substanțial de cea pe care a creat-o poporul sovietic pînă în a doua jumătate a anilor '30, cînd în țara noastră a învins în linii mari socialismul. Din anul 1936, economia U.R.S.S. s-a schimbat devenind de nerecunoscut. Volumul produsului social global a crescut de 18 ori, venitul național — de 19 ori, producția industrială — de 30 de ori, fondurile de producție de bază din toate ramurile economiei naționale — de 21 de ori, producția agricolă — de 3,8 ori. Azi e nevoie de mai puțin de o lună pentru a realiza întreg produsul social al anului 1936.

O etapă importantă pe calea construcției comuniste o constituie înfăptuirea hotărîrilor istorice ale Congresului al XXV-lea al P.C.U.S., îndeplinirea sarcinilor celui de-al zecelea cincinal. Orientarea spre creșterea eficienței și îmbunătățirea calității întregii producții sociale constituie principala particularitate și trăsătură distinctivă a acestui cincinal, linia strategică a partidului pe o perspectivă îndelungată.

Sarcini uriașe se pun în fața industriei grele ; dezvoltării ei i se acordă ca și mai înainte o atenție de prim ordin. Se dezvoltă într-un ritm accelerat industria construcțiilor de mașini, și înainte de toate astfel de ramuri ale ei ca industria construcțiilor de mașini-unelte, de aparate, industria electrotehnică și electronică. În anii 1976—1980, volumul producției industriale se prevede să crească cu 36 la sută în comparație cu anii 1971—1975.

O problemă economică centrală a celui de-al zecelea cincinal este creșterea productivității muncii. În industrie, ea va crește cu 31 la sută. Pe seama acestui indicator trebuie să se obțină 90 la sută din sporul venitului național, față de 80 la sută în cel de-al nouălea cincinal.

În cincinalul în curs (1976—1980) va crește substanțial producția agricolă, pentru a cărei dezvoltare se dirijează mai mult de o pătrime din toate investițiile din economia națională (170 miliarde ruble). Colhozurilor și sovhozurilor li se vor livra în cinci ani 1,9 milioane tractoare, circa 1,4 milioane autocamioane, 538 000 combine cerealiere, numeroase alte mijloace tehnice. Dotarea cu energie a muncii în agricultură pe cap de lucrător va crește de la 17 la 28 CP. Se vor extinde considerabil suprafețele terenurilor irigate, va crește producția de îngrășăminte chimice.

Un program complex, fundamentat științific de dezvoltare continuă a agriculturii a fost trasat de plenara din iulie (1978) a C.C. al P.C.U.S. Hotărîrile ei au fost aprobate de întreg poporul sovietic. Transpunerea lor în viață va constitui un aport important la îndeplinirea cu succes a sarcinilor cincinalului în curs.

Oamenii sovietici au o frumoasă tradiție, aceea de a consemna datele notate cu roșu în calendar cu daruri în muncă făcute Patriei. Iată, și acum, în preajma celei de-a 61-a aniversări a Marelui Octombrie, din toate colțurile țării noastre parvin rapoarte despre fapte glorioase, despre mari victorii ale constructorilor comunismului.

Noile succese ale industriei noastre le atestă comunicatul Direcției Centrale de Statistică a U.R.S.S. cu privire la rezultatele îndeplinirii planului de stat pe primele nouă luni ale anului în curs. Au fost depășite sarcinile la volumul producției celor mai multe genuri de produse. Producția industrială a crescut cu 4,8 la sută în comparație cu perioada corespunzătoare a anului trecut, iar producția medie în 24 de ore — cu 5,1 la sută.

Este caracteristic faptul că aceste succese s-au obținut înainte de toate pe seama creșterii neabătute a productivității muncii sociale, a progresului tehnico-științific continuu în toate sectoarele producției. Productivitatea muncii a crescut cu 3,5 la sută. Datorită creșterii productivității muncii s-au realizat trei pătrimi din întreg sporul producției industriale. S-au asimilat și s-au dat în producție peste 2 000 de noi genuri de produse. A sporit cu o treime volumul producției de calitate superioară.

Țelul suprem al strategiei economice a P.C.U.S. a fost și rămîne creșterea neabătută a nivelului material și cultural de viață al poporului sovietic. În acești cinci ani se va realiza cel mai grandios program social din întreaga istorie a Patriei noastre. Venitul național va crește cu 26 la sută. Salariul mediu lunar al muncitorilor și funcționarilor va spori cu 17 la sută, iar remunerarea muncii colhoznicilor — cu 26 la sută. Diversele înlesniri și plăți din fondurile sociale de consum vor spori cu 30 la sută.

În U.R.S.S. au luat o amploare fără precedent construcțiile de locuințe. În anul 1977 s-au construit în țara noastră mai multe apartamente decît în S.U.A., R.F.G. și Marea Britanie luate la un loc. Chiria pentru locuință în U.R.S.S. — cea mai mică din lume — rămîne neschimbată din anul 1928. Ea nu depășește în medie 3 la sută din veniturile familiilor de muncitori. S-a asigurat un înalt nivel al gradului de instruire a întregii populații. Dacă în Rusia de dinainte de revoluție doar 0,18 la sută din locuitori aveau studii superioare și medii, azi 78 la sută din populația angajată au absolvit școlile medii și superioare. În U.R.S.S. s-a desăvîrșit trecerea la învățămîntul mediu general obligatoriu. Au luat o mare dezvoltare ocrotirea sănătății, cultura, știința.

Întreaga istorie a Țării Sovietelor atestă convingător că primul stat al socialismului victorios a înscris pentru totdeauna pe steagul său cuvîntul „Pace" ca principiu suprem al politicii sale externe, politică ce corespunde intereselor propriului popor și ale tuturor popoarelor planetei.

Apariția sistemului mondial al socialismului a deschis o etapă nouă în evoluția politicii externe a Statului Sovietic. S-a format și se dezvoltă o formațiune cu totul nouă — comunitatea socialistă, alianță internațională de tip nou, comunitate istorică a popoarelor și statelor fără precedent în trecut. Uniunea Sovietică acționează azi ca parte componentă a sistemului mondial al socialismului, a comunității socialiste, și preocuparea pentru consolidarea pe toate căile a pozițiilor socialismului mondial, dezvoltarea colaborării multilaterale cu țările frățești, întărirea unității și coeziunii lor constituie direcția principală a activității politicii externe sovietice.

„Țara noastră a devenit parte a marii familii a statelor socialiste, a spus L. I. Brejnev în expunerea consacrată celei de-a 60-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Ei bine, poate fi oare pentru noi, comuniștii sovietici și toți oamenii sovietici, ceva mai apropiat în lumea înconjurătoare ca această familie socialistă ? Pentru înflorirea ei, pentru binele nostru al tuturor, noi facem tot ce ne stă în puteri".

Linia Uniunii Sovietice spre întărirea prieteniei, unității și colaborării țărilor socialiste a fost consfințită în noua Constituție a U.R.S.S. ca normă constituțională. Importante și utile pentru dezvoltarea continuă a relațiilor multilaterale ale P.C.U.S. și Statului Sovietic cu partidele și țările frățești, pentru coordonarea acțiunilor lor în arena internațională au fost întîlnirile lui L. I. Brejnev cu conducătorii partidelor frățești ce au avut loc în vara acestui an în Crimeea.

Întreaga istorie a politicii externe a P.C.U.S. este pătrunsă de lupta stăruitoare și consecventă pentru dezarmare, pentru lichidarea bazei materiale a războaielor. Încetarea cursei înarmărilor este punctul central al Programului de pace propus de Congresele al XXIV-lea și al XXV-lea ale partidului. U.R.S.S. consideră ca principiu fundamental al soluționării problemei dezarmării egalitatea în drepturi, renunțarea la încercările de a obține avantaje unilaterale în dauna celeilalte părți, asigurarea unei securități egale pentru toți. O mărturie grăitoare a acestui mod de abordare a problemei o constituie bogatul program de acțiuni în problemele dezarmării propus de U.R.S.S. la sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U.

Oamenii sovietici leagă toate înfăptuirile, toate victoriile lor de P.C.U.S. care se bucură de încrederea nemărginită a oamenilor muncii. Întîmpinînd cea de-a 61-a aniversare a Marelui Octombrie, oamenii sovietici constată cu satisfacție că sub steagul lui Lenin, sub conducerea partidului, ei au făurit societatea socialistă dezvoltată, construiesc comunismul.

— Cum apreciați evoluția relațiilor de prietenie și colaborare dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, dintre România și U.R.S.S., dintre popoarele român și sovietic ?

— În lupta pentru idealurile comunismului ocupă un loc important dezvoltarea relațiilor sovieto-române. Atunci cînd în România a învins puterea populară, între cele două țări ale noastre s-au stabilit relații de prietenie adevărată, de deplină egalitate în drepturi, de respect reciproc, de colaborare și intrajutorare tovărășească. C.C. al P.C.U.S. și Guvernul sovietic au promovat întotdeauna și promovează linia spre adîncirea și dezvoltarea multilaterală continuă a relațiilor de prietenie cu Republica Socialistă România, atît pe bază bilaterală, în spiritul Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală, cît și pe baza multilaterală, în cadrul Organizației Tratatului de la Varșovia și al Consiliului de Ajutor Economic Reciproc.

Bazele obiective ale conjugării eforturilor noastre în soluționarea problemelor ce ne stau în fată sînt comunitatea de ideologie și țeluri, idealurile marxist-leniniste, experiența colaborării pe bază de egalitate în drepturi acumulată pe parcursul mai multor decenii. Un rol determinant în lărgirea și adîncirea colaborării sovieto-române în toate domeniile de viață îl joacă întărirea relațiilor dintre P.C.U.S. și P.C.R. Partidele noastre, anume, așa cum s-a exprimat plastic L.I. Brejnev, sînt chemate să fie principalii arhitecți și constructori ai prieteniei sovieto-române.

Lărgirii și adîncirii relațiilor sovieto-române i-a dat un nou impuls întîlnirea prietenească ce a avut loc în acest an în Crimeea între tovarășii L. I. Brejnev și Nicolae Ceaușescu. Rezultatele ei au fost unanim aprobate atît în Uniunea Sovietică, cît și în Republica Socialistă România. Hotărîrea U.R.S.S. și a Republicii Socialiste România de a acționa împreună cu celelalte țări socialiste participante la Organizația Tratatului de la Varșovia, de a-și spori aportul la opera destinderii, a securității popoarelor, a colaborării între state, de a contribui pe toate căile la întărirea unității mișcării comuniste mondiale a fost reafirmată în octombrie 1978 în timpul vizitei întreprinse în România de o delegație a P.C.U.S., în frunte cu A.A. Gromiko, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S.

An de an se dezvoltă relațiile noastre economice și tehnico-științifice. Și nu numai că se dezvoltă cantitativ. Ele capătă trăsături calitativ noi. Între U.R.S.S. și Republica Socialistă România există șase acorduri bilaterale de specializare și cooperare, se efectuează livrări în conformitate cu 22 de acorduri multilaterale.

România participă împreună cu alte țări frățești la construirea pe teritoriul U.R.S.S. a unor importante obiective economice ; odată cu punerea în funcțiune a acestora se va începe livrarea în România a unor genuri de produse și de materii prime importante pentru economia țării dumneavoastră. La rîndul său, U.R.S.S. acordă asistență tehnică la construirea în România a numeroase întreprinderi industriale, care pot fi numite pe bună dreptate monumente ale frăției sovieto-române.

Se dezvoltă dinamic comerțul sovieto-român. U.R.S.S. este principalul partener de comerț exterior al Republicii Socialiste România. Schimburile de mărfuri dintre cele două țări se vor ridica în acest an la peste 2 100 milioane ruble. Volumul livrărilor reciproce din primii trei ani ai cincinalului în curs va depăși nivelul prevăzut de acordul pe termen lung pentru acești ani cu 700—750 milioane lei.

Se adîncesc și se lărgesc relațiile noastre tehnico-științifice. Este îmbucurător de relevat că împreună cu reprezentanții altor țări frățești, specialiștii români urmează o pregătire pentru efectuarea de cercetări științifice în Cosmos. Au devenit tradiționale întîlnirile dintre oamenii de știință, scriitori, artiști plastici, delegații ale regiunilor și județelor, orașelor și municipiilor înfrățite. Au devenit regulate schimburile de colective teatrale și expoziții.

Dar principalul este că prietenia dintre țările noastre devine o cauză vitală a milioanelor și milioanelor de oameni ai muncii sovietici și români, pătrunde în conștiința și în inimile lor.

Colaborarea strînsă dintre popoarele sovietic și român în familia înfrățită a tuturor popoarelor comunității socialiste slujește operei de construire a socialismului și comunismului în cele două țări, cauzei comune a socialismului și păcii în lumea întreagă.

Oamenii sovietici se bucură din tot sufletul că în anii puterii populare oamenii muncii din România, sub conducerea Partidului Comunist Român, avangarda lor, în strînsă colaborare cu Uniunea Sovietică și cu celelalte țări socialiste frățești, au înfăptuit transformări social-economice radicale în țara lor și azi construiesc cu succes societatea socialistă dezvoltată.

Poporul sovietic urează poporului frate român noi succese în îndeplinirea indicațiilor Congresului al XI-lea al partidului și a hotărîrilor Conferinței Naționale a P.C.R. din decembrie 1977.

PORTUGALIA

Dilemele crizei și dificilele opțiuni

Carlos Alberto Mota Pinto, 42 de ani, jurist, a fost însărcinat, la 25 octombrie, cu formarea unui nou guvern, care să-l înlocuiască pe cel demisionar al lui Alfredo Nobre da Costa. Desemnat de președintele republicii, generalul Ramalho Eanes, și încă neinvestit oficial, Mota Pinto dispune de un timp nedeterminat pentru a-și constitui o echipă ministerială care să se bucure de sprijinul majoritar al parlamentului. Va reuși Mota Pinto să iasă victorios de acolo de unde Nobre da Costa a ieșit înfrînt — Adunarea Republicii ? Dacă da, soluția găsită de el va fi de durată sau doar un episod în plus, în așteptarea alegerilor anticipate ?

Cel puțin pînă la ora cînd scriem aceste rînduri, previziunile sînt optimiste. Și aceasta, deoarece partidele politice portugheze — nereușind, pînă acum, să se pună de acord pentru o reală colaborare și neavînd, nici unul dintre ele, o forță parlamentară suficientă pentru a oferi singur o soluție — par dispuse să accepte această a doua soluție care, ca și prima (guvernul Nobre da Costa), provine de la Palatul Belem, din inițiativa directă a președintelui Eanes.

CONȘTIINȚA CRIZEI. Aparent, formula actuală ar putea fi considerată o reeditare a celei precedente. Atît una cît și cealaltă sînt expresii ale așa-numitei „medieri prezidențiale", Nobre da Costa și Mota Pinto fiind aleși de președintele însuși. De ce atunci ultimul ar avea mai multe șanse să obțină consensul forțelor politice ? Spre deosebire de Nobre da Costa, care, în momentul numirii sale ca premier era relativ puțin cunoscut în cercurile politice și mai mult în cele de afaceri, Mota Pinto — membru fondator al Partidului Social Democrat, din rîndurile căruia a demisionat (Congresul de la Aveiro din 1975), în semn de dezaprobare față de noua orientare spre dreapta impusă de liderul partidului, Sá Carneiro, și apoi ministru al comerțului exterior în primul cabinet Soares — este o personalitate apreciată pentru pragmatismul și simțul său politic. În plus, problemele cu care, la ora actuală, este confruntată Portugalia nu mai pot aștepta pentru a-și găsi rezolvarea.

Persistența și agravarea factorilor de criză l-au determinat, de altfel, pe președintele țării să-și exprime preocuparea în termeni hotărîți : „Trebuie să avem conștiința că această criză prin care trece Portugalia nu este conjuncturală, episodică sau ușor de depășit, în cîțiva ani și cu sacrificii modeste. Trebuie — sublinia generalul Eanes — să avem curajul de a înțelege și a afirma că avem de-a face cu o criză profundă, care poate pune sub semnul întrebării independența însăși a Portugaliei, o criză care va fi depășită numai printr-o totală mobilizare a resurselor umane și materiale ale națiunii și care reclamă un uriaș efort din partea tuturor portughezilor".

Firește, ieșirea din criza politică nu înseamnă și soluționarea automată a celei economice și sociale. Dinamica democratică — căreia guvernele anterioare i-au făcut față în parametrii unui echilibru parlamentar destul de fragil — reclamă o acțiune politică precisă și constantă.

DOSARELE „CELOR TREI D". Atît convergențele cît și divergențele în marile probleme social-economice cu care este confruntată astăzi Portugalia se raportează direct la modul în care formațiunile politice abordează dinamica procesului democratic la care țara s-a angajat în urmă cu patru ani.

Decolonizare—Democratizare—Dezvoltare. Sînt „cei trei D" pe care, odată instalat, la 25 aprilie 1974, noul regim a decis să-i abordeze — după o jumătate de secol de noapte salazaristă — cu fermitate și luciditate. Primul D, — **decolonizarea** — înfăptuit prin lupta grea și plină de sacrificii desfășurată, de-a lungul anilor, de popoarele din fostele colonii africane, a fost privit, încă de la început, ca o necesitate vitală pentru însuși poporul portughez, dornic să-și clădească propria independență pe respectul independenței popoarelor africane. Cel de al doilea D — **democratizarea** — a constituit preocuparea dominantă a primilor ani ai revoluției și, în ciuda marilor dificultăți de care s-a lovit pe parcurs, poporul portughez, rapid sensibilizat pe plan politic, a demonstrat, în mod neechivoc, atașamentul său la construirea unei Portugalii noi, în care să fie antrenați toți cetățenii dispuși să accepte normele unei conviețuiri democratice și progresiste.

Soarta democratizării depinde, însă, în mare măsură, de modul în care se va finaliza cel de al treilea D — **dezvoltarea,** sarcină prioritară a actualei etape prin care trece Portugalia.

Dacă în privința necesității continuării și adîncirii procesului de dezvoltare economico-socială există un consens majoritar — impulsionat, în primul rînd, de instituția prezidențială — divergențele se nasc pe terenul opțiunilor concrete. O incursiune în aria dosarelor acute ale problemelor agrare și industriale ale țării poate evidenția și explica motivele acestor divergențe, ca și rațiunile pentru care problema politică — formarea unui guvern „coerent și stabil" — s-a aflat, luni de-a rîndul, în impas.

„REFORMAREA REFORMEI AGRARE" — IMPLICAȚII. Oricît ar fi ea de succintă, o analiză a evoluțiilor și contradicțiilor din domeniul agriculturii — în care aspirațiile spre înnoire se întrepătrund cu tentativele de conservare a vechilor structuri — poate explica însăși evoluțiile ultimilor patru ani într-o țară preponderent agrară și în curs de dezvoltare, precum Portugalia. Pentru că, în fond, problema agrară portugheză, în termenii în care se pune ea astăzi, este o experiență caracteristică unor etape de adînci prefaceri democratice, în care conflictele sociale din lumea satului declanșează, firesc, dispute în terenul ideilor politice. De altfel, compoziția însăși a lumii satului prezintă structuri și delimitări destul de clare, de care diversele partide politice încearcă să țină seama pentru a-și asigura o lărgire a propriilor baze electorale. Tema centrală a disputelor : reforma agrară.

În Portugalia, schimbarea de la 25 aprilie 1974 a pătruns la sate, în primul rînd prin reforma agrară. Firesc pentru o țară în care, din cele 800 000 de exploatări agricole, circa 300 000 se întindeau pe 125 000 de hectare și 113 mari proprietăți cuprindeau 50 000 de hectare. Exprimată, în primele luni de după mișcarea insurecțională, cu oarecare moderație, „setea de pămînt" a țăranilor portughezi avea să agite, apoi, spiritele, declanșînd ocuparea terenurilor deținute de marii latifundiari absenteiști și organizarea în unități colective. Evenimentele se produceau simultan cu măsurile adoptate, la 16 aprilie 1975, de cel de al șaselea guvern provizoriu, prin care se prevedea exproprierea, de la marii proprietari, a terenurilor ce depășeau 50 hectare — pe terenurile irigate și 500 hectare — pe cele neirigate.

Presiunile foștilor latifundiari deposedați de pămînt, al căror ecou s-au făcut partidele conservatoare — în speță social-democrații lui Sá Carneiro și centrist-democraticii lui Freitas do Amaral —, au determinat, în octombrie 1976, o serie de măsuri, contrare legii inițial acceptate, privind evacuarea terenurilor spontan ocupate și redarea lor proprietarilor deposedați. Elaborate de guvernul socialist și puse în aplicare de coaliția socialist-centristă, măsurile de „reformare a reformei agrare" au provocat tensiuni la nivel național și au constituit motivul principal al crizei politice declanșate în urmă cu patru luni.

Reactualizate de guvernul Nobre da Costa, operațiunile de evacuare a pămînturilor și de restituire a lor foștilor latifundiari sînt în curs. Conflictul este, de această dată, mult mai serios, guvernul trimițînd în Alentejo — zona de aplicare a reformei agrare — unități de poliție. Incidentele violente nu s-au lăsat așteptate. Bilanțul, pînă la această oră, este de 50 de răniți în rîndul muncitorilor agricoli. În Alentejo tensiunea crește. Mii de muncitori agricoli, membri ai „Unităților Colective de Producție" din cele trei districte din sud — Evora, Beja și Porto Alegre — au încetat lucrul în semn de protest.

Acțiunile de aplicare în practică a „reformării reformei agrare" vor fi preluate ca atare, sau echipa pe care o va forma Mota Pinto le va revizui din nou ? Cert este că discuțiile pe această temă vor continua, interesele și aspirațiile aflate față în față fiind mai complexe decît s-ar fi bănuit în urmă cu patru ani. În actuala ecuație economică a țării, deblocarea structurilor agrare, accelerarea mișcării progresiste la sate, creșterea rapidă a producției agricole, simultan cu necesitatea cheltuielilor de modernizare și mecanizare a acestui sector, constituie cerințe obiective, dar și focare de contradicții.

DEFINIȚII PENTRU O STRATEGIE. Conștiința scadentelor este la fel de acut receptată la nivelul orașului și, mai ales, în centrele industriale ale țării. Pentru o înțelegere mai exactă a problemelor cu care este confruntată în momentul de față economia portugheză, trebuie să se țină seama de trei factori : modul în care a debutat în anii '50 și '60 un proces de industrializare ; repercusiunile schimbărilor democratice de după 25 aprilie 1974 ; consecințele crizei economice internaționale.

Industria portugheză este, în general, de dată relativ recentă : de după cel de al doilea război mondial. Dezvoltarea industrială s-a produs într-o marcată izolare de contextul criteriilor internaționale, ținîndu-se seama mai curînd de piața internă, o piață restrînsă, atît în ce privește numărul locuitorilor, cît mai ales puterea lor scăzută de cumpărare. În același timp, sistemul adoptat de regimul salazarist, numit „sistemul condițiilor impuse industriei", necesita autorizația statului pentru orice noi investiții, apărînd întreprinderile deja existente de concurența eventuală a unor noi capitaluri.

Timida deschidere din anii '60 spre piața externă a fost însoțită de un masiv export de forță de muncă. Dar cei un milion de emigrați (aproape o treime din populația activă a țării) în statele industrializate vest-europene s-au trezit, odată cu criza, în fața unor uși trintite pe piețe ale muncii altădată gata să-i primească în orice condiții. Reîntorși în patrie, după 25 aprilie 1974, împreună cu miile de „retornados" din fostele colonii africane, ei aveau să creeze noului regim de la Lisabona probleme cărora nu li se poate răspunde — toată lumea este conștientă de aceasta — decît printr-o nouă strategie a dezvoltării.

Aflată încă în căutarea unei definiții pentru o atare strategie, dar mai ales a căilor de elaborare, regimul — privind spre Europa occidentală a „celor nouă" — încearcă să stabilească legături cu marile întreprinderi vest-europene interesate să investească în Portugalia, în special în sectorul construcției de automobile și în petrochimie. Aceasta — se precizează în sferele oficiale de la Lisabona — este în beneficiul economiei naționale.

DIFICULTĂȚI ȘI AUSTERITATE. Cu un deficit crescînd al balanței de plăți (1 miliard în 1975, 1,2 miliarde în 1976 și, din nou, 1,2 miliarde în 1977) și a agravării datoriei sale externe, Portugalia și-a menținut, totuși, echilibrele grație rezervelor sale de aur (860 tone). Astăzi, însă, acest atu începe să se clatine : 60 de tone au fost deja vîndute, altele sînt afectate garanției pentru împrumuturi. Cum toate calculele experților demonstrează că, dată fiind situația actuală a economiei portugheze, deficitul amenință să se prelungească, aportul unui credit internațional de anvergură este considerat mai mult decît necesar. Dar prețul ce trebuie plătit este reprezentat de o austeritate în doze mari.

Exigențele Fondului Monetar Internațional, formulate clar încă din luna noiembrie anul trecut, se referă la diminuarea volumului importurilor, reducerea ritmului de creștere economică, limitarea la 18—20 la sută a creșterii salariilor (în timp ce prețurile s-au mărit, în 1977, cu peste 27 la sută). Pentru a respecta asemenea exigențe, guvernul socialist al lui Mario Soares a adoptat o serie de măsuri de austeritate, care au provocat o creștere a șomajului și tensiunii sociale. Riposta combativă a maselor muncitoare nu s-a lăsat așteptată, mai ales în această toamnă, odată cu scadențele ce privesc contractele de muncă. Astfel, nu trece, practic, o zi fără să izbucnească o nouă mișcare grevistă. În plus, o serie de întreprinderi mici și mijlocii, aflate în dificultate financiară, sînt vizate prin severele restricții de credit impuse prin acordurile dintre Portugalia și Fondul Monetar Internațional. „Destinate să asaneze situația financiară a țării, remediile drastice impuse de F.M.I. riscă — sublinia, metaforic, agenția «France Presse» — să omoare bolnavul..."

Situația economică a țării și condițiile puse de F.M.I. sînt atît de delicate, încît fostul guvern socialist a preferat să demisioneze decît să poarte singur responsabilitatea măsurilor de austeritate impuse populației. Sarcina este, de altfel, dificilă pentru orice guvern format din partide minoritare sau bazat pe alianțe fragile, cum s-a dovedit cea dintre socialiști și centriști. Nimeni nu neagă, la Lisabona, că ieșirea din criză impune și adoptarea de noi măsuri de austeritate. Problema este însă **cine** și **cum** ia aceste măsuri și, mai ales, dacă ele sînt echitabile, dacă nu cumva riscă să atingă direct masele muncitoare și mai puțin pe posesorii de averi.

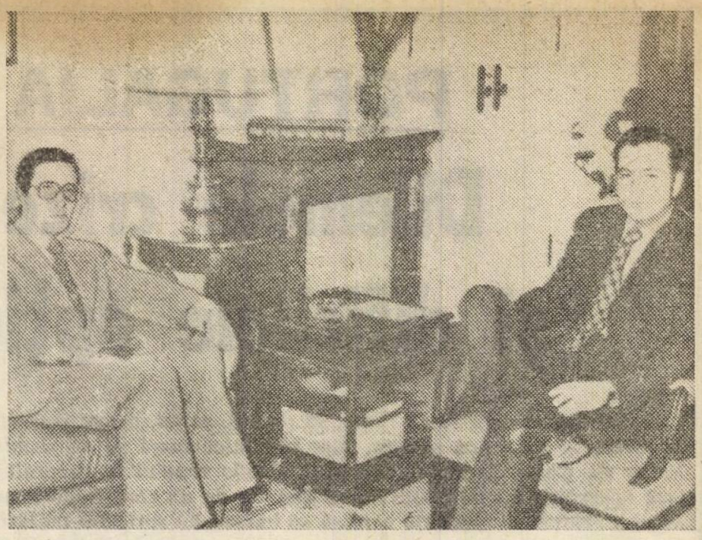

Alfredo Nobre da Costa (dreapta) și Alberto Mota Pinto : un premier învestit, dar demisionar ; un premier desemnat, dar încă neînvestit...

CONSTANȚE ȘI INCONSTANȚE POLITICE. Dificultatea găsirii unui acord în vederea formării unui asemenea guvern de largă convergență democratică este explicabilă și prin evoluțiile politice propriu-zise dintre și din cadrul principalelor forțe politice ale țării.

Menținîndu-și, luni de-a rîndul, opoziția față de orice alianță post-electorală, „atît cu formațiunile situate la dreapta sa, cît și cu cele situate la stînga", **partidul socialist** avea să cedeze, în cele din urmă, formînd „o coaliție și nu o alianță" (cum preciza Mario Soares) cu Centrul Democratic și Social. Experiența s-a dovedit infructuoasă, provocînd și o serie de disensiuni interne, soldate cu demisii ale unor personalități în dezacord cu politica promovată de conducerea socialistă. Aflați astăzi în fața clarificărilor, socialiștii se arată dispuși să-l accepte pe noul premier propus de președintele Eanes, un premier „capabil — cum se exprima Jaime Gama, secretar național al P.S.P., — să se mențină în funcție pînă la sfîrșitul actualei legislaturi, în 1980".

La Lisabona pot fi observate schimbări în climatul politic. Fenomenul nu este surprinzător. În fond, garoafele roșii ale revoluției nu toată lumea le-a purtat la butonieră acum patru ani în zilele de aprilie ale lui 1974. Mai mult, unii dintre cei care, atunci și o vreme după aceea, și-au pus în piept garoafe roșii le-au abandonat pe parcurs... S-au operat, astfel, modificări în cadrul tabloului dreptei politice, calificate, de mulți observatori, ca neașteptate. **Centrul Democratic și Social**, — format din personalități legate de fostul regim — după ce-și crease o imagine de dreapta, s-a reorientat, odată cu cîștigarea adeziunilor democrat-creștine, spre centru. În schimb, sub impulsul lui Sá Carneiro, **Partidul Social Democrat**, proclamat inițial ca atare, s-a orientat spre o dreaptă radicală. Aceste „schimbări la față" nu s-au produs fără traume interne, ale căror reverberații se resimt acut pe scena politică portugheză. O constantă poate fi remarcată, însă, în pozițiile ambelor partide : refuzul de a participa la un guvern din care reprezentantul legitim al clasei muncitoare, partidul comunist, să facă parte.

Deloc surprinzătoare, în acest context, apariția, pe scena politică, a unor noi formațiuni ce-și exprimă deschis filiațiunea salazaristă. Ca, de pildă, recent constituita Mișcare Independentă a Reconstrucției Naționale (MIRN), partid ce se reclamă, oficial și fără rețineri, „de dreapta". Fondat și organizat, în ianuarie 1977, de generalul în retragere Kaulza de Arriaga (fost comandant șef al armatei portugheze din Mozambic, binecunoscut pentru vederile sale ultrareacționare), MIRN s-a transformat acum, oficial, în „Partidul Dreptei Portugheze".

Reacțiile forțelor de stînga — comuniști, sindicate, largi sectoare din cadrul partidului socialist — față de asemenea evoluții sînt prompte. Ele dau — acum după reîntoarcerea militarilor în cazărmi și diminuarea rolului politic al forțelor armate — semnalul unei neliniști mai generale, dar și măsura reală a ponderii lor în rîndul maselor muncitoare, de care este practic imposibil să nu se țină seama. Constanți în ideea de a se continua căutarea unei platforme politice de înțelegere, deschisă tuturor partidelor, **comuniștii** mențin deschise porțile dialogului, subliniind, în repetate rînduri, prin glasul secretarului general al partidului, Alvaro Cunhal, că „alianța între democrați și, în special, între socialiști și comuniști este o necesitate ce rezultă din situația obiectivă a țării noastre". Unitatea este semnul sub care se exprimă luările de poziții și acțiunile P.C. Portughez. „Este — cum se exprima Alvaro Cunhal — o politică pe termen lung, în perspectiva anilor viitori. Iată de ce noi insistăm, azi ca întotdeauna, pe apropierea punctelor de vedere între socialiști, comuniști și alte forțe democratice".

■

Aflată sub semnul unor căutări febrile, actualitatea politică portugheză nu oferă încă suficiente date pentru anticipări lipsite de reținer.

Ceea ce trebuie subliniat este ideea că — dacă se pornește de la experiența dobîndită în momentele de cumpănă din istoria noii Portugalii — se poate ajunge, prin eforturi susținute, la depășirea neînțelegerilor existente, la realizarea conlucrării și unității de acțiune, atît de necesare pentru salvgardarea cuceririlor de pînă acum, pentru exprimarea, pe calea reformelor democratice, a noii conștiințe politice, născută și manifestată la scară națională.

Rodica Dumitrescu

NAMIBIA

Imperativul independenței autentice

Sam Nujoma, președintele SWAPO : „Poporul Namibiei va continua lupta de eliberare, pînă la victoria finală"

Manifestările prilejuite de „Săptămîna de solidaritate cu poporul Namibiei" și organizația aflată în fruntea mișcării sale de eliberare — SWAPO — relevă amploarea sprijinului de care se bucură, pe plan internațional, cauza dreaptă a poporului namibian în înfăptuirea năzuinței naționale legitime de a-și făuri liber propriul destin. Aceste manifestări dobîndesc o profundă semnificație, ele avînd loc într-un moment în care lupta popoarelor din Africa australă, inclusiv din Namibia, pentru libertate, pentru abolirea definitivă a colonialismului și rasismului cunoaște o intensitate deosebită.

La sediul Națiunilor Unite, reprezentanții a numeroase țări au condamnat, cu fermitate, noile manevre ale regimului rasist din Republica Sud-Africană de sabotare a eforturilor pentru soluționarea justă a problemei namibiene, pentru dobîndirea, de către poporul Namibiei, a independenței sale reale. Așa cum s-a arătat, respingerea de către regimul rasist de la Pretoria a „programului de acțiune pentru trecerea la independență a Namibiei", prezentat de secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, și hotărîrea guvernanților din R.S.A. de a organiza, în decembrie, alegeri unilaterale în Namibia, în scopul perpetuării dominației ilegale asupra acesteia, al spolierii în continuare a marilor ei bogății, constituie încălcări brutale ale dreptului inalienabil al poporului namibian de a-și decide singur soarta și duc la escaladarea încordării în Africa australă.

Reafirmînd dreptul poporului Namibiei la autodeterminare, libertate și independență, la proclamarea unei Namibii unite, libere și suverane, precum și legitimitatea luptei sale, cu toate mijloacele pe care le are la dispoziție, împotriva ocupării ilegale a țării, raportul Consiliului O.N.U. pentru Namibia condamnă manevrele regimului sud-african. Documentul subliniază că SWAPO este singurul reprezentant autentic al poporului namibian și cheamă statele membre ale O.N.U. să acorde acestei organizații tot sprijinul necesar pentru înfăptuirea independenței și unității naționale. Consiliul O.N.U. pentru Namibia a recomandat Adunării Generale a O.N.U. ca, în urma refuzului regimului de la Pretoria de a respecta rezoluțiile O.N.U. privitoare la Namibia, Consiliul de Securitate să se întrunească de urgență pentru a lua măsuri efective împotriva acestuia. Consiliul O.N.U. pentru Namibia cere instituirea de sancțiuni împotriva Republicii Sud-Africane, inclusiv a embargoului comercial, asupra livrărilor de petrol și de arme. „În cazul în care Consiliul de Securitate nu va fi în măsură să oblige Africa de Sud să pună capăt ocupării ilegale și să-și retragă trupele din Namibia" — se arată în raport — Consiliul cere Adunării Generale „să ia de urgență în considerare măsurile prevăzute de Carta O.N.U., avîndu-se în vedere faptul că Națiunile Unite și-au asumat direct responsabilitatea pentru promovarea autodeterminării, libertății și independenței naționale a Namibiei".

În actuala situație, SWAPO își reafirmă hotărîrea de a lupta pînă la victoria finală, pentru înlăturarea dominației sud-africane ilegale și pentru independența reală a Namibiei. Este, dealtfel, poziția de principiu a SWAPO, expusă și într-o scrisoare adresată de președintele ei, Sam Nujoma, secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim. În context, reprezentantul la O.N.U. al SWAPO, Theo Ben Gurirab, preciza, într-o conferință de presă, că SWAPO și țările africane vor acționa pentru convocarea urgentă a Consiliului de Securitate, în scopul analizării situației nou create și al adoptării măsurilor ce se impun.

Tentativele regimului de la Pretoria de a împiedica accesul Namibiei la independență provoacă indignarea legitimă a opiniei publice mondiale, care își manifestă sprijinul ferm față de cauza dreaptă a poporului namibian, greu încercat în lupta pentru dobîndirea dreptului sacru la independență. Grupul țărilor africane la O.N.U. a pus la punct un proiect de rezoluție cerînd impunerea de sancțiuni economice și diplomatice împotriva R.S.A. De asemenea, președintele Biroului de coordonare al țărilor nealiniate, B. J. Fernando, a dat publicității o declarație denunțînd acțiunile regimului sud-african, care periclitează șansele soluționării pe cale politică a problemei namibiene.

Măsurile în vederea asigurării cît mai urgente a accesului Namibiei la independență vor fi dezbătute în plenul Adunării Generale a O.N.U., la începutul lunii viitoare.

■

Profund atașată idealurilor de libertate ale popoarelor, România socialistă își manifestă solidaritatea deplină și acordă sprijin permanent, multilateral, luptei juste a poporului namibian pentru înlăturarea asupririi străine, pentru exercitarea dreptului legitim la independență și dezvoltare de sine stătătoare. De-a lungul anilor, dezvoltarea relațiilor de prietenie și solidaritate dintre poporul român și poporul namibian, dintre P.C.R. și SWAPO și-au găsit o înaltă expresie cu prilejul întîlnirilor pe care președintele Republicii Socialiste România, secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, le-a avut cu președintele Organizației Poporului din Africa de Sud-Vest, Sam Nujoma, cu alți reprezentanți ai SWAPO, atît la București, cît și pe pămînt african.

În spiritul poziției sale principiale și consecvente, țara noastră, membră a Consiliului O.N.U. pentru Namibia, a inițiat sau a participat în calitate de coautoare la multiple rezoluții care condamnă colonialismul și apartheidul și sprijină cauza dreaptă a poporului namibian. România a fost inițiatoarea rezoluției prin care O.N.U. a recunoscut SWAPO drept reprezentantul legitim al poporului namibian, conducătorul și organizatorul luptei pentru independență națională. Se cuvine menționat, de asemenea, faptul că, odată cu raportul anual, Consiliul O.N.U. pentru Namibia a aprobat, recent, și recomandările prezentate de delegatul țării noastre, în calitate de raportor al Fondului Națiunilor Unite pentru Namibia, care vor fi înaintate Adunării Generale. Recomandările cuprind o serie de măsuri și acțiuni de extindere a programelor de asistență pentru namibieni, precum și măsuri de înfăptuire a programului de dezvoltare națională a Namibiei.

S. Bondoc

Miniștrii de externe ai țărilor membre ale Pieței comune, cu prilejul reuniunilor din această săptămînă, consacrate discutării unor probleme de politică externă

REPORTAJ PE GLOB

Secvenţe algeriene

Constantin Benga

Bechar — una din plăcile turnante ale Saharei

METAMORFOZA DEŞERTULUI. Sahara – cel mai mare deşert al lumii – se metamorfozează. Înfruntînd setea, căldura, frigul, omul luptă pentru a transforma în oraşe şi sate aşezări obscure. Omul a trebuit să îndure mult şi multe pentru a construi aici locuinţe, şcoli, dispensare, birouri de poştă, străzi... Lupta continuă. Victoria se cere însă smulsă.

De-a lungul pistelor betonate, camioane grele, încărcate, cară, zi şi noapte, apă în imense cisterne, grupuri electrogene, rampe, motoare, tuburi metalice, uneori mult mai lungi decît ele, iar pe platforme speciale transportă cabine de culoarea aluminiului, care servesc drept locuinţe oamenilor deveniţi, dintr-odată, locuitori ai deşertului.

BECHAR SAU „PARADA MIRACOLELOR". Nu mi-am închipuit niciodată că, în mijlocul unei imensităţi de nisipuri, ar putea fiinţa un orăşel atît de frumos. Cîteva bulevarde drepte străjuite de o parte şi de alta de palmieri, clădiri cochete, construite relativ recent, în stiluri arhitectonice care respectă tradiţia locală, se învecinează cu oraşul vechi, construit în stil tipic saharian. Ne aflăm în capitala unei zone importante : Saoura, unul din cele două mari departamente ale Algeriei sahariene. E suficient a aminti că fiecare din cele cinci părţi componente ale acestui departament – Bechar, Beni-Abbes, Timioun, Tindouf şi Adrar – are o suprafaţă echivalentă cu cea a unor mari ţări europene.

Situată de o parte şi de alta a Tropicului de nord, această mare de nisip, presărată cu cîteva pete albe şi verzi – oraşele şi oazele –, este caracterizată printr-o climă uscată cu temperaturi excesive, cu vînturi puternice şi frecvente şi cu precipitaţii extrem de rare şi slabe. Spre deosebire de alte zone ale marelui deşert, al căror subsol – se ştie, acum, cu certitudine – conţine importante pînze freatice, apa putînd fi scoasă, acum, la suprafaţă cu instalaţii moderne, departamentul Saoura nu dispune de asemenea condiţii. În astfel de regiuni, singura speranţă rămîne valorificarea unor ape curgătoare. Una din ele este riul Guir, care se rostogoleşte de pe versanţii meridionali ai Atlaşilor. El ia drumul sudului, parcurge o cale lungă pentru a se vărsa nu în vreun alt fluviu sau într-o mare, ca orice rîu, ci în nisipurile Saharei.

Înainte să dispară în nisipuri, riul traversează, pe o distanţă de circa 80–100 km, „cîmpia" Abadla, locuită de circa 3 000 de familii, care însumează aproximativ 20 000 de locuitori. Cu numai cîţiva ani în urmă, în faţa acestor oameni, care au trăit, timp de secole, într-o zonă dintre cele mai vitregite de natură, s-au deschis perspectivele unor schimbări înnoitoare. Aici se semna actul de naştere al unui proiect cutezător. El avea ca obiect tocmai „cîmpia" Abadla. Proiectul prevedea construirea, la Djorf Torba, a unui mare baraj pe Guir, primul de acest fel din Sahara algeriană, care a creat pentru oamenii de aici condiţii noi de viaţă şi, totodată, contribuie din plin la dezvoltarea economică şi socială a vilaiatului Saoura.

În deceniul scurs de la intrarea în funcţiune a barajului a avut loc o adevărată „paradă a miracolelor", cum se exprima un localnic. A apărut, aici, „deşertul verde". Păsările se rotesc deasupra lacului de acumulare, undiţa nu mai este un instrument ciudat pentru localnici...

Trebuie spus că, în general, procurarea apei este pentru Algeria o problemă naţională. Din suprafaţa totală a Algeriei (2 381 741 km pătraţi), mai bine de două treimi o constituie terenurile aride şi semiaride ale Saharei. Din acest motiv au fost întreprinse acţiuni vaste pentru a da viaţă marelui deşert. Una din cele mai importante lucrări iniţiate în această direcţie este plantarea, la limita Saharei algeriene, a unei perdele forestiere atingînd 1 600 km, denumită „barajul verde", care va cuprinde, în final, o suprafaţă de trei milioane de hectare. Centura forestieră va influenţa şi clima aridă de astăzi a Saharei, ducînd la creşterea gradului de umiditate în zonă. Aceasta înseamnă punerea în valoare a întregii zone de stepă a Algeriei (ţinut ce însumează 20 de milioane de hectare) şi, în acelaşi timp, regenerarea a peste 300 000 de hectare de terenuri complet degradate din cauza eroziunii solului, asigurarea păşunilor pentru 10 milioane de ovine.

„PLANIFICARE, PRODUCŢIE, CONSTRUCŢIE." Încă din primii ani ai independenţei, în faţa poporului algerian a apărut sarcina de covîrşitoare însemnătate a trezirii la viaţă a economiei şi schimbării structurilor sale, adaptării ei la nevoile cele mai stringente ale ţării, iar aceasta s-a dovedit nu numai vital, ci şi pe deplin posibil, pentru că Algeria este, totodată, „depozitarul", dacă se poate spune aşa, al unor inestimabile comori subterane. Nisipurile sahariene acoperă vaste resurse de „aur negru", de gaz natural, de cărbune, de minereuri (fier, plumb, zinc, mercur, aur, argint, uraniu), a căror deplină valorificare este o condiţie şi un imperativ al dezvoltării.

Proclamînd deviza „Poporul este stăpînul ţării", guvernul algerian a întreprins, an de an, măsuri menite să consolideze independenţa economică a Algeriei, statul preluînd treptat principalele pîrghii de acţiune în această direcţie. Între numeroasele măsuri, se înscriu trecerea în proprietatea poporului a resurselor miniere, a hidrocarburilor, a principalelor ramuri industriale, a transporturilor, instituirea monopolului de stat asupra asigurărilor, asupra ansamblului vieţii bancare, comerţului exterior etc.

„Planificare, producţie, construcţie" – sînt astăzi cuvinte de ordine pe şantiere, pe ogoare, în toate instituţiile ţării. De la cea mai mică comună sau cătun pînă în inima ţării, Algeria prezintă astăzi imaginea unui imens şantier. Se construieşte intens, zi şi noapte, la Alger, Oran, Constantine, Arzew, Skikda, în regiunile de sud ale ţării, în plin deşert. La Hassi-Messaoud (circa 800 km sud de Alger), Haoud El Hammara, El Borma, Hassi R'Mel şi în alte zone, întinderile de nisip sînt intersectate de o vastă reţea de conducte de toate dimensiunile. Ele şerpuiesc printre dune, străbătînd, apoi, diferite forme de relief pentru a „scoate" la mare „aurul negru" şi gazul metan, Algeria situîndu-se astăzi în rîndul principalelor state ale lumii producătoare de petrol şi gaz metan lichefiat. Prin valorificarea bogăţiilor subterane, regiuni întregi au fost trezite la viaţă. Au apărut şi continuă să apară noi industrii.

În cadrul politicii de industrializare, elaborată în perspectivele sale multisectoriale, un loc de seamă, în afara industriei de prelucrare a petrolului şi a gazului metan, revine industriilor siderurgice, miniere, prelucrării fosfaţilor, textile, constructoare de maşini.

În afara centrelor Arzew şi Skikda, Annaba şi Constantine, Oran sau Sidi Bel Abbes, construirea Complexului siderurgic de la „El-Hadjar" este poate una dintre cele mai de seamă realizări din istoria Algeriei. Principalul său obiectiv este de a pune la dispoziţia economiei naţionale un produs de primă necesitate, oţelul.

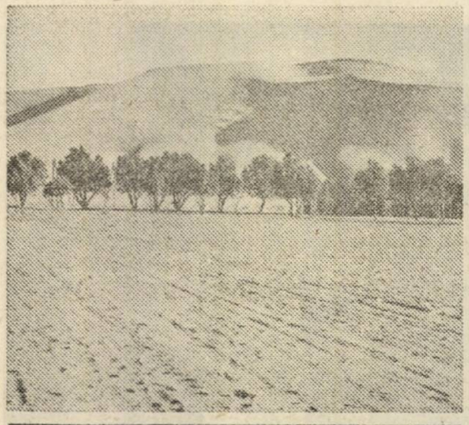

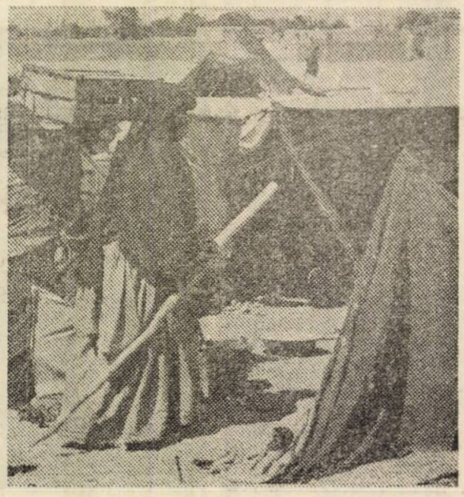

Aspecte din oaza Takhit, nu departe de Bechar

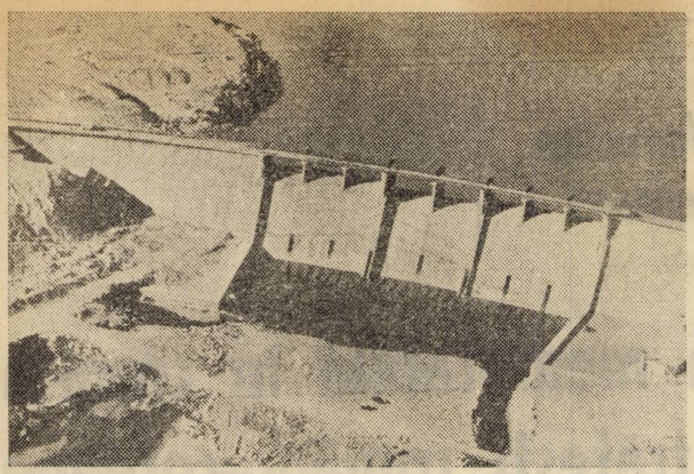

Barajul de la Djorf Torba a contribuit din plin la dezvoltarea economică și socială a vilaiatului Saoura

Reforma agrară își atinge, în bune condiții, obiectivele fixate. Între altele, în cadrul acesteia, în cea mai mare parte a regiunilor Algeriei, se realizează procesul de creare a cooperativelor agricole de producție, cooperativelor de întrajutorare și stațiunilor de mașini și utilaje agricole. Au prins viață și proiectele unor „sate agricole socialiste pilot". Într-o primă etapă, numărul acestora va atinge 1 000.

Imaginea de astăzi a Algeriei prefigurează chipul de mîine al unei țări chemată la împlinirea unei opere de civilizație și progres, demne de aspirațiile de totdeauna ale acestui popor prieten , ale cărui realizări sînt urmărite cu mult interes și bucurie în țara noastră.

MĂRTURII ALE COLABORĂRII. Între România și Algeria există multiple afinități care decurg din istoria lor, din năzuințele lor spre dezvoltare și progres social. Poporul român, care a purtat el însuși o îndelungată luptă pentru cucerirea independenței naționale, a fost, în mod neabătut, solidar cu lupta eroică de eliberare a poporului algerian, sub conducerea Frontului Național de Eliberare, salutînd victoria lui istorică împotriva asupririi coloniale. România s-a aflat printre primele țări din lume care au recunoscut noul stat independent și suveran apărut pe harta Africii. La puțin timp după cucerirea independenței, între cele două țări au fost stabilite relații diplomatice.

În decursul anilor, România și Algeria au dezvoltat tot mai multe legături de colaborare reciproc avantajoase, în diverse domenii de activitate. Contactele politice, schimburile de vizite, acordurile încheiate au contribuit la continua adîncire a relațiilor multilaterale româno-algeriene. O deosebită dezvoltare a cunoscut-o colaborarea economică, țara noastră acordînd întregul ei sprijin luptei poporului algerian pentru recuperarea deplină a bogățiilor sale naturale, eforturilor sale pentru valorificarea lor în interesul propriei dezvoltări.

În cursul anilor, petroliști români și algerieni și-au împărtășit reciproc din experiența și priceperea lor, șantierele devenind adevărate școli de specializare. Ei au efectuat și efectuează studii geologice și geofizice ale zăcămintelor de țiței și gaz metan din Sahara. Aparatele de foraj la mare adîncime din seriile „3 DH" fabricate la uzinele „1 Mai" din Ploiești și Tîrgoviște se bucură de apreciere, ca și activitatea specialiștilor noștri care le servesc împreună cu cadre algeriene. Sahara algeriană a acordat instalațiilor românești de foraj, după aproape un deceniu de utilizare a lor în cele mai bune condiții, un certificat de înaltă calitate.

Pe șoselele algeriene circulă astăzi mii de autoturisme „Dacia", pe ogoarele cooperativelor agricole de producție lucrează și tractoare fabricate la Brașov, alte mașini agricole concepute la uzinele „Semănătoarea".

Algeria exportă în România unele materii prime, produse agroalimentare și altele. Prezența întreprinderilor românești de comerț exterior la toate edițiile Tîrgului internațional de la Alger, ca și schimburile de delegații economice de ambele părți au permis îmbunătățirea cunoașterii reciproce a potențialului economic și a calității produselor fabricate în România și Algeria, permițîndu-se astfel să fie identificate noi domenii de dezvoltare a colaborării româno-algeriene.

Acordul comercial pe termen lung permite o utilizare mult mai largă a complementarităților existente în economiile naționale ale celor două țări, să se dezvolte și să se diversifice colaborarea economică în numeroase domenii, în spiritul orientărilor date de președinții Nicolae Ceaușescu și Houari Boumediene.

Între cele două țări s-a statornicit, de asemenea, o colaborare fructuoasă și pe plan internațional, ele acționînd eficace în direcția instaurării unei noi ordini economice și politice în lume, a democratizării relațiilor internaționale, a realizării dezarmării, a asigurării unui climat de pace și securitate pentru toate popoarele lumii.

REPUBLICA PANAMA

75 de ani de independență

Cel mai sudic dintre statele Americii centrale istmice, Republica Panama sărbătorește, la 3 noiembrie, 75 de ani de la proclamarea independenței. Evenimentul are loc în condiții social-politice noi, generate de instalarea, în 1968, a guvernului condus de generalul Omar Torrijos. În intervalul de zece ani cît a deținut puterea — predată la 11 octombrie a.c. unui președinte civil, Aristides Royo — guvernul militar a desfășurat o susținută politică de transformări democratice. A fost accelerat ritmul de aplicare a reformei agrare și a celei a învățămîntului, fiind de asemenea stimulată dezvoltarea industriei. Pe plan extern, Panama a desfășurat o politică activă de afirmare a principiilor independenței și suveranității naționale, de dezvoltare a relațiilor cu toate statele lumii, pe baza neamestecului în treburile interne și respectului reciproc.

Cea mai importantă realizare a ultimilor ani o constituie încheierea cu succes a negocierilor panamezo-americane asupra Canalului Panama și semnarea, la 15 iulie, a noilor tratate privind Canalul. Calea interoceanică reprezintă pentru Panama — pe teritoriul căreia ea se află — cea mai importantă resursă națională. Prevederile noilor tratate reglementează vechiul statut al Canalului, neacceptat de către statul panamez. Republica Panama preia administrarea căii maritime și, de asemenea, redobîndește — odată cu încheierea acestui secol — suveranitatea asupra fîșiei de pămînt denumită Zona Canalului. Adevărată enclavă colonială, acest teritoriu — aflat sub administrația S.U.A. — va reveni la statutul său firesc de teritoriu panamez. Se încheie, astfel, cu succes îndelungata luptă a Republicii Panama pentru respectarea drepturilor sale la autodeterminare și dezvoltare independentă. Noile cuceriri sînt azi garanții pentru accelerarea progresului economico-social, pentru afirmarea liberă, de sine stătătoare, a țării.

Stabilite la nivel de ambasadă, la 5 octombrie 1971, relațiile dintre România și Republica Panama s-au dezvoltat pe multiple planuri. În luna septembrie a.c., ne-a vizitat țara o delegație condusă de ambasadorul Pedro Brin Martinez, director în Ministerul Afacerilor Externe. Cu acest prilej, a fost semnat Acordul de colaborare în domeniile învățămîntului, științei și culturii. Este cea mai recentă expresie a bunelor relații dintre țările noastre. Aspirațiile poporului panamez pentru consolidarea independenței sale au fost privite întotdeauna cu simpatie de către poporul din țara noastră. Solidaritatea cu lupta dreaptă a tinerei republici s-a exprimat prin sprijinul consecvent al României, a fost reafirmată cu prilejul întîlnirilor pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a avut cu secretarul general al Partidului Poporului din Panama, cu reprezentanți ai guvernului panamez.

În acest cadru, raporturile de prietenie și colaborare dintre România și Panama cunosc un curs ascendent. Dezvoltarea lor în continuare este în interesul ambelor țări, al cauzei păcii și înțelegerii internaționale.

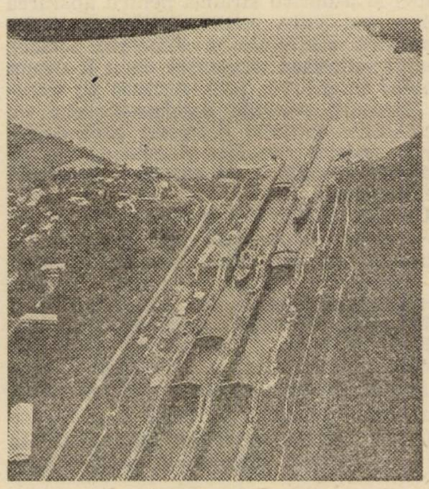

Cea mai importantă realizare a ultimilor ani : semnarea noilor tratate privind Canalul Panama

Trei decenii de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre România și R.P.D. Coreeană

O dată memorabilă în cronica prieteniei frățești româno-coreene

Bogată în evenimente de seamă, cronica raporturilor de prietenie frățească dintre poporul român și poporul coreean consemnează, în aceste zile, o dată memorabilă : împlinirea a trei decenii de la stabilirea relațiilor diplomatice între Republica Socialistă România și Republica Populară Democrată Coreeană. Expresie a năzuințelor celor două popoare de a extinde și adînci legăturile reciproce în toate domeniile, acest act a marcat consacrarea pe plan diplomatic a prieteniei trainice și solidarității militante dintre ele, a dorinței de a colabora cît mai strîns sub semnul luptei comune pentru edificarea orînduirii noi, pentru promovarea idealurilor păcii, socialismului și progresului în lume.

În ciuda marilor distanțe geografice care le despart, popoarele noastre se simt alături, umăr la umăr, unite prin sentimente de caldă stimă și prețuire reciprocă. Prietenia româno-coreeană are puternice rădăcini în însăși dezvoltarea istorică a popoarelor noastre, în trecutul lor de aprigă și necurmată luptă împotriva dominației și asupririi străine, pentru apărarea ființei naționale, pentru dobîndirea independenței naționale și eliberare socială, pentru cucerirea dreptului de a fi deplin stăpîne în propria țară. Așezate pe temelii trainice, relațiile româno-coreene au cunoscut o evoluție continuu ascendentă, țările noastre lărgindu-și colaborarea pe măsura dezvoltării cu succes a construcției socialiste.

Cronica conlucrării multilaterale româno-coreene — marcată și impulsionată puternic de întîlnirile, de la Phenian și București, dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Kim Ir Sen, din anii 1971 și 1975 — s-a întregit, prin vizita întreprinsă în R.P.D. Coreeană de tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu în vara acestui an, cu un nou și remarcabil moment de caldă și grăitoare prietenie. Deosebita căldură și ospitalitate cu care au fost întîmpinați, pretutindeni, înalții soli ai poporului român reprezintă o expresie elocventă a înaltei stime și a sentimentelor de caldă prietenie nutrite de poporul coreean față de tovarășul Nicolae Ceaușescu și de poporul român, precum și o puternică demonstrație a prieteniei și solidarității de nezdruncinat statornicite între popoarele celor două țări. **„Sentimentele reciproce pe care și le poartă popoarele noastre** — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu — sînt rodul strînsei conlucrări dintre partidele și guvernele celor două țări, al luptei lor comune pentru cauza socialismului, pentru respectarea dreptului fiecărei națiuni de a-și hotărî destinele în mod liber, pentru o politică nouă în lume, de egalitate și cooperare rodnică între toate popoarele".**

Corolarul acestei noi întîlniri la nivel înalt l-a reprezentat Declarația comună, purtînd semnătura celor doi conducători de partid și de stat referitoare la aprofundarea prieteniei, solidarității și dezvoltarea colaborării frățești dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Coreea, dintre Republica Socialistă România și R.P.D. Coreeană. Alăturîndu-se celorlalte documente anterior încheiate, înainte de toate Tratatului de prietenie și colaborare româno-coreean, semnat în urmă cu trei ani, Declarația comună, celelalte acorduri și înțelegeri încheiate înscriu o nouă și strălucită pagină în cronica prieteniei, solidarității și conlucrării româno-coreene.

Semnificația istorică a stabilirii, acum trei decenii, a relațiilor diplomatice între țările noastre este și mai mult pusă în evidență de faptul că acest eveniment a avut loc la puțină vreme de la crearea Republicii Populare Democrate Coreene — întruchipare a aspirațiilor fundamentale ale întregului popor coreean, încununare a luptelor sale îndelungate și pline de sacrificii pentru eliberarea națională și socială, pentru făurirea unui stat independent și suveran, pentru progres și o viață mai bună.

În anii care au urmat, oamenii muncii din R.P.D. Coreeană, vădind înaltele lor însușiri creatoare, au realizat — sub conducerea Partidului Muncii, în frunte cu tovarășul Kim Ir Sen — transformări revoluționare în toate domeniile vieții, angajîndu-se cu toate forțele pe calea socialismului. În pofida faptului că activitatea sa constructivă a fost întreruptă de agresiunea imperialistă, poporul coreean, manifestînd în muncă aceeași abnegație ca în anii luptei pentru apărarea patriei, a izbutit în scurtă vreme să vindece rănile războiului și să pășească, mai departe, la dezvoltarea economico-socială pe un plan superior, la edificarea cu succes a noii orînduiri. Astăzi, R.P.D. Coreeană prezintă imaginea unui stat socialist în plin avînt, cu o industrie puternică în continuă modernizare și o agricultură dezvoltată, o țară în care știința și tehnica, învățămîntul și cultura cunosc o puternică înflorire. În prezent, oamenii muncii din R.P.D. Coreeană desfășoară eforturi pline de însuflețire pentru traducerea în viață a sarcinilor celui de al doilea plan septenal de dezvoltare economico-socială a țării.

Poporul român, care acordă un sprijin neprecupețit luptei eroice a poporului coreean pentru apărarea patriei sale, urmărește cu sentimente de caldă simpatie și deosebită satisfacție succesele strălucite dobîndite de acesta pe tărîmul muncii pașnice, în făurirea unui puternic potențial economic, în asigurarea progresului industriei, agriculturii, științei, tehnicii, învățămîntului și culturii, în ridicarea nivelului de trai material și spiritual. Marile izbînzi repurtate de poporul frate coreean constituie o puternică bază politico-economică a luptei desfășurate de întregul popor coreean, atît din Nord cît și din Sud, pentru înfăptuirea deziderațului național suprem de reunificare a patriei. Năzuința fierbinte și lupta neobosită a poporului coreean pentru înfăptuirea unificării pașnice, democratice și independente a patriei sale se bucură de sprijinul consecvent și deplina solidaritate ale partidului, statului și poporului nostru. România socialistă susține cu hotărîre programul realist și constructiv prezentat de Partidul Muncii și guvernul R.P.D. Coreene privind reunificarea Coreei de către coreenii înșiși, fără nici un amestec din afară.

Cu prilejul aniversării a trei decenii de la stabilirea raporturilor diplomatice, poporul român adresează poporului coreean un fierbinte salut frățesc, cele mai cordiale felicitări și îi urează noi și mari izbînzi în dezvoltarea și înflorirea patriei sale pe calea socialismului, în lupta pentru împlinirea aspirațiilor vitale de reunificare independentă și pașnică a țării — deziderat cel mai arzător al națiunii coreene.

Octavian Munteanu

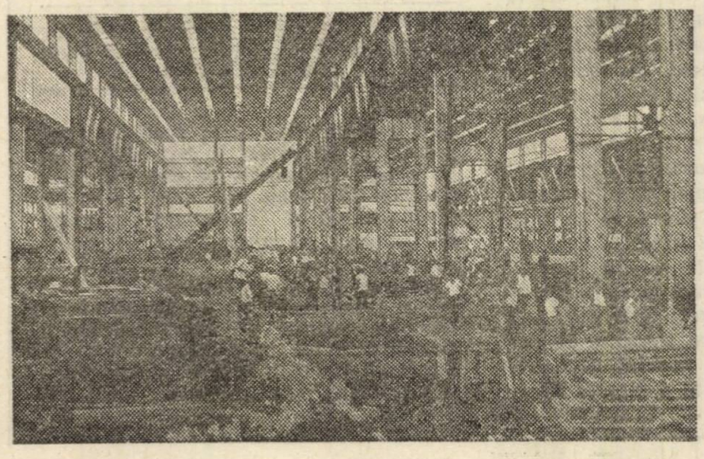

Uzina de mașini grele Dai-an — vedere parțială a unei hale de producție

Evenimente de seamă în viaţa popoarelor ceh şi slovac

În aceste zile, popoarele ceh şi slovac sărbătoresc trei memorabile evenimente : şase decenii de la crearea statului cehoslovac suveran şi independent, 30 de ani de la naţionalizarea principalelor mijloace de producţie şi un deceniu de la formarea federaţiei cehoslovace.

Proclamarea, la 28 octombrie 1918, a Republicii Cehoslovace reprezintă un moment crucial în viaţa cehilor şi slovacilor, o dată istorică consemnînd triumful luptei lor împotriva asupririi străine, pentru afirmarea fiinţei naţionale, pentru existenţa într-un stat liber şi independent.

Cerinţă obiectivă a desfăşurărilor istorice, a dezvoltării societăţii, lupta de eliberare naţională — prezentă de-a lungul întregii lor istorii — a cehilor şi slovacilor, ca, de altfel, şi a românilor transilvăneni, a altor naţionalităţi din această parte a Europei, a evoluat în armonie cu năzuinţa de lichidare a exploatării maselor, cu idealurile de progres economic şi social. Timp îndelungat, aceste popoare au avut de înfruntat dominaţia imperiului habsburgic — obstacol anacronic în calea descătuşării forţei lor creatoare, în calea afirmării plenare a conştiinţei lor naţionale, a făuririi unităţii statului.

Către sfîrşitul celui de-al doilea deceniu al veacului nostru, mişcarea de eliberare naţională a cunoscut o serioasă intensificare înlăuntrul imperiului habsburgic.

Prăbuşirea imperiului habsburgic, care cuprindea un conglomerat de popoare subjugate, a creat posibilitatea ca acestea să scuture jugul asupririi, să-şi împlinească aspiraţiile spre formarea de state naţionale independente, spre desăvîrşirea unităţii lor naţionale. În aceste condiţii, a cunoscut un puternic avînt lupta popoarelor ceh şi slovac, care s-au ridicat ca unul pentru înfăptuirea marelui ţel al eliberării naţionale. Înfăptuirea statului independent al cehilor şi slovacilor devenise o necesitate obiectivă, imperioasă a progresului celor două popoare, a dezvoltării societăţii înseşi. Ca urmare a acestei lupte dîrze şi neînfricate, la 28 octombrie 1918 a fost proclamată Republica Cehoslovacă. Tot atunci, Iugoslavia s-a constituit în stat independent, iar românii transilvăneni şi-au împlinit cel mai arzător deziderat — unirea Ardealului cu patria mamă.

Crearea statului suveran şi independent al cehilor şi slovacilor n-a permis însă — dat fiind faptul că clasele dominante şi-au păstrat şi consolidat privilegiile — maselor largi populare să realizeze transformările revoluţionare, de dreptate socială pentru care luptaseră. Masele muncitoare exploatate au trebuit să ducă o luptă continuă pentru înfăptuirea acestor ţeluri, pentru drepturile lor vitale. În focul bătăliilor de clasă dintre exploataţi şi exploatatori, în mai 1921 a fost creat Partidul Comunist din Cehoslovacia — avangarda clasei muncitoare din această ţară în lupta pentru răsturnarea domniei exploatatorilor, pentru transformarea revoluţionară a societăţii.

După cum este bine cunoscut, interesele popoarelor ceh şi slovac, statul cehoslovac însuşi au fost grav afectate, între cele două războaie mondiale — prin arbitrarul act de la München, din 1938 — de lupta puterilor imperialiste pentru acapararea de zone de influenţă.

Înfrîngerea fascismului a însemnat, pentru popoarele Cehoslovaciei, trecerea la o etapă nouă de dezvoltare economico-socială, la afirmarea plenară a voinţei maselor largi populare de transformare revoluţionară a societăţii, de făurire a vieţii noi, socialiste în cadrul unei republici de tip nou, popular.

În ordinea acestor transformări înnoitoare, **naţionalizarea principalelor mijloace de producţie** — înfăptuită acum trei decenii, după ce puterea politică a fost preluată de clasa muncitoare şi aliaţii ei — a constituit o necesitate obiectivă a perioadei noi în care se afla ţara, de dezvoltare planificată, de ridicare a calităţii vieţii poporului, de edificare a societăţii socialiste. Succesele nu s-au lăsat aşteptate. În ultimele trei decenii, s-a realizat o puternică dezvoltare a forţelor de producţie, a fost înfăptuită o amplă reconstrucţie, construcţie şi modernizare a economiei. Potenţialul economic al Cehoslovaciei s-a multiplicat de 5 ori faţă de cel de acum 30 de ani, astăzi industria acestei ţări producînd, într-o lună, aproape cît realiza în întreg anul 1948. Ştiinţa, învăţămîntul, artele au cunoscut, la rîndul lor, o înflorire fără precedent.

În evoluţia mereu ascendentă pe coordonatele socialismului, adoptarea, la 27 octombrie 1968, a Legii constituţionale pentru **crearea Federaţiei Cehoslovace** a reprezentat un moment de o majoră însemnătate. Organizarea federativă a statului s-a justificat pe deplin — arăta, de curînd, tovarăşul Gustav Husak, secretar general al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, preşedintele R.S. Cehoslovace — ca o bază trainică a adîncirii unităţii frăţeşti, a colaborării, dezvoltării multilaterale şi apropierii popoarelor ceh şi slovac.

Realizările remarcabile dobîndite de Cehoslovacia în opera de construcţie socialistă sînt întîmpinate de poporul român cu sinceră bucurie, în spiritul sentimentelor de profundă solidaritate ce îl animă.

Relaţiile tradiţionale de caldă prietenie dintre poporul român şi popoarele ceh şi slovac au rădăcini adînci în istorie, în lupta seculară pentru păstrarea fiinţei lor naţionale, pentru libertate, independenţă şi progres social. În anii celui de-al doilea război mondial, popoarele noastre au înscris emoţionante pagini de eroism în lupta pentru eliberarea de sub dominaţia hitleristă. Acum 30 de ani, alături de ostaşii sovietici, ostaşii armatei române şi-au dat tributul de sînge pentru eliberarea Cehoslovaciei de sub robia fascistă. În timpul celor cinci luni (18 decembrie 1944 — 12 mai 1945) cît au acţionat pe teritoriul cehoslovac, forţele armatei române şi-au îndeplinit cu cinste şi eroism misiunea, înscriind pagini nepieritoare în istoria patriei.

Legăturile frăţeşti dintre cele două popoare s-au ridicat pe un plan superior şi au căpătat mereu mai multă trăinicie în perioada construcţiei noii orînduiri în ţările noastre. În procesul adîncirii raporturilor multilaterale dintre România şi Cehoslovacia s-au înscris ca momente de cea mai înaltă semnificaţie şi rodnicie întîlnirile şi convorbirile prieteneşti dintre tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşul Gustav Husak. Ele au conferit noi dimensiuni şi au deschis perspective largi legăturilor de strînsă colaborare dintre partidele, popoarele şi ţările noastre.

Un asemenea curs al relaţiilor româno-cehoslovace găseşte o reflectare corespunzătoare în acţiunile şi formele de colaborare convenite de cele două ţări, în spiritul Tratatului de prietenie, colaborare şi asistenţă mutuală, ca şi al Declaraţiei comune, semnate, anul trecut, la Bucureşti. Este elocventă, pentru ilustrarea posibilităţilor de extindere a legăturilor economice româno-cehoslovace, reamintirea faptului că Acordul comercial de lungă durată pentru perioada 1976—1980 prevede o creştere cu 54 la sută a volumului schimbului de mărfuri faţă de acordul comercial pentru perioada 1971—1975, ponderea principală în cadrul livrărilor reciproce revenind maşinilor şi utilajelor.

Sfera de afirmare a raporturilor dintre România şi Cehoslovacia nu se limitează numai la planul economic, ea extinzîndu-se, firesc, şi în domeniile ştiinţei şi tehnicii, culturii, sportului, turismului şi altele. Diversificarea lor, însoţită de foarte frecvente contacte la toate nivelurile, atestă, cu forţa faptelor, interesul şi preocuparea comună de a se asigura un conţinut tot mai bogat şi fecund prieteniei şi colaborării dintre poporul român şi popoarele ceh şi slovac. Succesele remarcabile pe care le-au obţinut cele două ţări în construcţia socialistă creează, an de an, condiţii din cele mai prielnice pentru amplificarea, şi mai accentuată, în viitor, a relaţiilor de colaborare româno-cehoslovace.

N. Pătraşcu

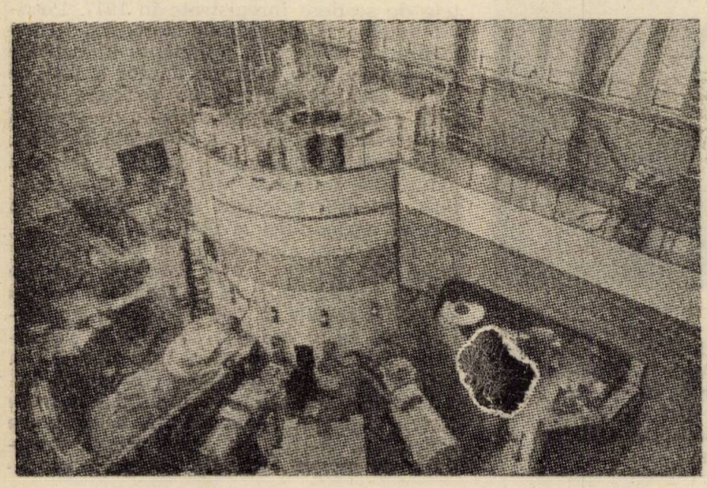

Reactor nuclear experimental la Institutul de cercetări nucleare din Cehoslovacia

GRECIA

La încheierea unui an postelectoral

Noul turneu vest-european al premierului Constantin Karamanlis (21—25 octombrie) a coincis cu desfășurarea „actului doi" al alegerilor locale din Grecia (22 octombrie), amîndouă evenimentele constituind momentele cele mai importante ale vieții politice elene la un an de la ultimele alegeri parlamentare din noiembrie 1977. Dacă cele trei vizite ale primului ministru (în Italia, Irlanda și Franța) au pus în evidență, o dată mai mult, importanța atribuită de actualul guvern aderării la C.E.E., scrutinul municipal și comunal pare a avea o anumită semnificație pentru orientările de bază ale electoratului elen.

SIMPTOMELE DE „BIPOLARISM" ȘI „TESTUL MUNICIPALELOR". După ultimele alegeri legislative din Grecia, s-a vorbit tot mai insistent despre o anumită polarizare a vieții politice elene. Scăderea numărului de voturi ale „Noii democrații", partidul de guvernămînt, concomitent cu slăbirea considerabilă a „centrului", reprezentat de „Uniunea Centrului Democratic", și cu ascensiunea „Mișcării Socialiste Panelene" (PASOK) ar explica această evoluție. „Organizarea de alegeri parlamentare înainte de termen — scria, de exemplu, ziarul elvețian «Neue Zürcher Zeitung» —, hotărîre luată de Karamanlis în speranța obținerii unui triumf electoral, a acționat ca un bumerang. «Noua democrație» a suferit pierderi grele, mișcarea PASOK a lui Papandreu a ieșit din alegeri ca cea mai puternică formațiune politică de opoziție, iar centrul a încetat să figureze printre forțele politice importante ale țării. *A început un proces de polarizare* (s.n.), și este de presupus că el nu și-a atins încă punctul culminant".

Remanierea guvernamentală din luna mai — singura, de altfel, de la constituirea actualului cabinet — a fost pusă și ea sub semnul evoluției amintite. Prin această mișcare, premierul C. Karamanlis a făcut ceea ce majoritatea comentatorilor au numit o importantă „deschidere spre centru". Mai exact spus, spre centrul liberal, reprezentat de „Noul partid liberal" al lui C. Mitsotakis. Liderul acestei formațiuni, împreună cu un alt membru marcant al ei, A. Kanellopoulos, s-au văzut promovați, prin remanierea amintită, în posturile economice-cheie de ministru al coordonării și, respectiv, ministru de finanțe. Numirea lor a fost considerată chiar mai importantă decît trecerea lui George Rallis, de la coordonare, în fruntea ministerului de externe, în locul unui om politic cunoscut ca Panayotis Papaligouras, care și-a prezentat demisia. Așadar, o „alianță" între „Noua democrație" — principalul partid al țării — și „Noul partid liberal", urmat de alte sectoare ale centrului ? Potrivit ziarului britanic „The Economist", aceasta nu ar însemna altceva, în perspectivă, decît succesul „Kentrodexiei" (alianța dintre dreapta și centru), pentru care se pronunță C. Mitsotakis. Mai mult. În optica ziarului amintit, două grupări politice ar urma să rivalizeze pentru putere, într-un viitor nu tocmai îndepărtat : un partid alcătuit din aripa mai liberală a formațiunii conduse de premierul Karamanlis, și partidul de centru, cărora li s-ar opune Mișcarea Socialistă Panelenă. Pe unul dintre flancuri, s-ar situa comuniștii, iar pe celălalt, aripa conservatoare de dreapta (așa-numitul „Lagăr Național" — Ethniki Parataxis), care se îndepărtează treptat de tabăra actualului premier. Totodată, avînd în vedere intenția atribuită lui Karamanlis de a prelua postul de președinte al țării, se consideră că C. Mitsotakis ar fi, de pe acum, succesorul său desemnat la conducerea cabinetului. În tot cazul, el apare, în perspectivă și mai ales pentru unii reprezentanți ai cercurilor de afaceri, drept singurul competitor real al liderului PASOK.

Ce loc ocupă, în acest context, recentele alegeri locale — municipale și comunale ? La consultarea amintită, opoziția democratică a obținut un incontestabil succes. Așa cum subliniau agențiile de presă, circa 80 la sută din candidații aleși în cadrul turului doi de la 22 octombrie au fost candidați ai opoziției. La Atena, Pireu și în alte localități importante, posturile de primar au revenit reprezentanților partidelor situate la stînga centrului, pe baza acordului prealabil, fie asupra unor liste comune, fie asupra sprijinirii candidatului mai bine plasat în prima etapă. În capitală, bunăoară, primarul ales la al doilea tur a fost candidatul PASOK, Dimitrios Beis, care, la 22 octombrie, a fost sprijinit de ansamblul opoziției de stînga, inclusiv de comuniști. De remarcat că succesul său a fost asigurat în dauna lui George Plytas, fost ministru al culturii și științei, care a demisionat, în septembrie, tocmai pentru a candida la alegerile municipale. În diferite alte localități, forțele de stînga au realizat acorduri pentru prezentarea unor liste comune.

Din partea oficialităților, s-a remarcat, potrivit agenției „France Presse", tendința de a aprecia rezultatele scrutinului local, nu atît prin prisma apartenenței candidaților la o formațiune politică sau alta, cît prin aceea a personalității lor. Totuși, așa cum menționa agenția citată, alegătorii nu au ignorat apartenența politică a noilor membri ai consiliilor municipale și comunale. Iar aceasta conferă, după opinia comentatorilor, o semnificație sporită succesului opoziției și conlucrării ei în anumite localități. „Forțele democratice — arăta secretarul general al C.C. al P.C. din Grecia, Harilaos Florakis, într-un interviu acordat ziarului «L'Humanité» — au obținut victorii aproape pretutindeni unde au realizat acorduri de prezentare a unor candidați comuni, inclusiv în orașe mari ca Salonic, Patras, Volos și altele". De menționat că liderul P.C. din Grecia se referea doar la rezultatele primului tur de scrutin, etapa a doua confirmînd și redimensionînd aprecierile sale.

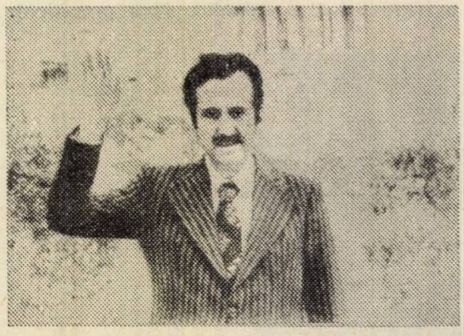

Noul primar al Atenei, Dimitrios Beis, ales, la 22 octombrie, în cadrul celui de-al doilea tur al „municipalelor". Candidatura sa, prezentată de „Mișcarea Socialistă Panelenă" (PASOK), a fost sprijinită, cu această ocazie, de ansamblul opoziției de stînga

O concluzie se impune : dacă tendința spre polarizare, accentuată de slăbirea centrului, există și se manifestă neîndoios, mai ales în ce privește forțele politice reprezentate în actualul guvern, ea nu poate ascunde diversitatea reală a peisajului politic al țării, precum și tendințele de conlucrare a opoziției de stînga, vădite și cu ocazia recentelor alegeri locale. De altfel, răspunsurile formulate de partidele opoziției la problemele actuale ale Greciei coincid și în alte privințe.

MIZA CONFRUNTĂRII. Cu o bază parlamentară mai mică decît a celui anterior, dar considerată încă drept confortabilă, guvernul pe care îl conduce premierul C. Karamanlis după alegerile parlamentare de anul trecut și-a plasat întreaga acțiune sub semnul sporirii stabilității politice, economice și sociale. Din punct de vedere politic, situația se înscrie, în bună măsură, pe coordonatele amintite, ultimele alegeri legislative contribuind la clarificarea peisajului politic elen și la consolidarea instituțiilor democratice ale țării. Din punct de vedere economic, proiectele și măsurile anunțate urmăresc, în special, realizarea unei rate de creștere cît mai ridicate posibil, pentru adaptarea economiei naționale la parametrii C.E.E., concomitent cu combaterea inflației, păstrarea valorii de schimb a drahmei și echilibrarea balanței comerciale. Cadrul general al dezvoltării a fost fixat, inițial, prin planul cincinal 1976—1980, dar, în urma alegerilor parlamentare de anul trecut, au fost anunțate măsuri suplimentare de dezvoltare economică și socială pentru 1978—1982. Pentru anul în curs, obiectivul fixat a fost o creștere a produsului național brut cu 5,5 la sută, realizarea unei folosiri cît mai depline a forței de muncă, sporirea investițiilor și menținerea unei rate a inflației sub 10 la sută, precum și întreprinderea unor eforturi pentru echilibrarea balanței de plăți.

În cîteva din aceste direcții prioritare, au fost obținute o serie de succese, analizate diferit de către forțele politice ale țării, dar incontestabile. Se apreciază că sporirea venitului național va fi, la sfîrșitul anului, de 6 la sută, deci mai ridicată decît baremul fixat. Investițiile de capital fix au marcat, de asemenea, o creștere de 6 la sută, comparativ cu nivelul de 1,1 la sută în țările C.E.E. Un ritm satisfăcător s-a înregistrat în sporirea producției industriale, ceea ce contrastează cu tendințele de scădere înregistrate în 1977. Potrivit datelor serviciului de statistică, ritmul mediu de creștere a producției industriale pe primele șase luni ale anului a fost de 7,9 la sută, comparativ cu perioada similară a anului trecut ; aceasta se reflectă în succesele obținute de industria chimică, de industria metalurgică, industria minieră extractivă, industria hîrtiei și cea alimentară. Atenția acordată altor sectoare, în special agriculturii și cheltuielilor sociale, s-a vădit prin alocarea unor sume importante din buget : 37,9 miliarde drahme pentru învățămînt ; 36 miliarde — pentru serviciile sociale și 20,6 — pentru agricultură. Cu toate acestea, datorită și cheltuielilor importante pentru înarmare (24 la sută din bugetul național), progresul urmărit nu a fost la fel de accentuat în toate sferele amintite, existînd, în plus, unele dificultăți. Astfel, cu toată atenția acordată de guvern, inflația continuă să ră-